

verksamhetsberättelse och bokslut

2018

Innehåll

STYRELSES VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2018	3	Noter till balansräkningen	25
BOKSLUT	14	Koncernstruktur 31.12.2018	66
Principer för upprättande av bokslutet 2018.....	14	Elos riskhantering	67
Resultaträkning.....	17	Styrelsens förslag till hur vinstmedlen ska disponeras	74
Balansräkning.....	18	Nyckeltalen	75
Finansieringsanalys.....	20	Guide för läsande av nyckeltalen	81
Noter till resultaträkningen.....	21	Revisionsberättelse	83

Utöver styrelsens verksamhetsberättelse och bokslut publicerar vi även en separat årsberättelse och ansvarsrapport samt bolagsstyrningsrapporten på www.elo.fi.

Styrelses verksamhetsberättelse 2018

Den ekonomiska omvärlden

Den ekonomiska tillväxten i Finland fortsatte 2018, även om den försvagades något från året innan och blev cirka 2,4 procent. Den ekonomiska tillväxttakten 2018 var emellertid redan för tredje året i rad snabbare än den långsiktiga hållbara tillväxten i Finlands samhällsekonomi. Den försvagade internationella tillväxten försämrade exporten under slutet av året. Byggvolymen var rekordhög, men vände neråt i hemlandet. Konsumentprisernas stegringstakt tilltog till cirka 1,1 procent förra året.

Den privata konsumtionen stärktes i Finland med en procentenhet 2018. Detta kan betraktas som anspråkslöst i förhållande till det förbättrade sysselsättningsläget och den relativt goda inkomstutvecklingen. Investeringssökningen 2018 var också anspråkslösare än året innan och den var 2,5 procent. Sysselsättningsnivån steg ytterligare till cirka 72 procent i Finland. Enligt uppskattningar har produktionsgapet, dvs. skillnaden mellan faktisk och potentiell produktion, kunnat suddas ut. De framtida tillväxtutsikterna är således i allt större grad beroende av produktivitetens utvecklingen.

Världsekonomin tillväxt 2018 motsvarade förväntningarna i början av året och var uppskattningsvis 3,7 procent. Tvärt emot förväntningarna började den ekonomiska tillväxten emellertid att differentieras mellan de huvudsakliga ekonomiområdena. Den ekonomiska tillväxten i Förenta staterna på nästan 3 procent fungerade tack vare en starkt stimulerande finanspolitik som ett lokomotiv

för den globala tillväxten. Euroområdet (1,9 %) och Japan (0,8 %) stod för de negativaste tillväxtövertäckningarna. I Kina avmattades den samhällsekonomiska utvecklingen under det gångna året på grund av handelstvisterna och minskad kreditgivning. Tillväxtekonomiernas totala tillväxt hölls 2018 emellertid någotsånär på samma nivå som året innan nära 5 procent bland annat tack vare lägre energipriser.

De medellånga utsikterna för den globala ekonomin vållar fortsättningsvis oro. Den globala skuldsättningen har fortsatt att öka och det ser ut som om centralbankerna haft svårt att normalisera den exceptionellt stimulerande penningpolitiken under de senaste åren. Globalisationen och den teknologiska strukturförändringen sätter press på arbetsmarknaden. Detta har orsakat en ojämlig inkomstfördelning och sociala problem, vilka bland annat har synts i form av oförutsedda valresultat i många länder. De demografiska trenderna börjar bli krävande på lång sikt och i och med den svaga produktionsutvecklingen verkar den potentiella ekonomiska tillväxten ha försvagats långvarigt.

Arbetspensionssystemets utveckling

Det har nu gått två år sedan pensionsreformen trädde i kraft vid ingången av 2017. Reformen höjer bland annat pensionsåldern stegvis från och med 2019. Reformen motiverar till längre yrkesbanor, men gör det också möjligt att lätta arbetsbördan med partiell förtida ålderspension samt beaktar de individuella behoven att pensionera sig tidigare från tunga arbeten med hjälp av

arbetslivspension. Statistikcentralen publicerade en ny befolkningsprognos vid utgången av 2018. I offentligheten har man särskilt diskuterat den sjunkande nativiteten. Den sjunkande nativiteten kan på lång sikt även inverka på pensionssystemets hållbarhet.

År 2019 får kunderna för första gången återbärningar enligt den nya bolagsspecifika modellen. Elo strävar efter att vara rättvis i fördelningen av återbärningarna och styr överskottet dit där det uppstått. Elos återbärningar är konkurrenskraftiga och kundernas tillfredsställelse med bolaget har synts i en positiv överföringstrafik.

Det nationella inkomstregistret togs i bruk den 1 januari 2019. Inkomstregistret är en elektronisk databas för inkomstuppgifter och från det att registret tas i bruk ska löneuppgifterna anmälas i realtid till registret. Projektet framskrider och det kommer att utvidgas så att det även omfattar anmälan av förmåns- och pensionsuppgifter 2020. För pensionsbranschen innebär inkomstregistret ändringar ur många synvinklar. Särskilt det sätt på vilket kunderna anmäler löneuppgifter ändras, men också betalningen av försäkringsavgiften.

Under 2018 gjordes en utredning om huruvida det är möjligt att slå samman pensionssystemet inom den offentliga sektorn med arbetspensionssystemet inom den privata sektorn. Enligt utredningsarbetet skulle en sammanslagning av pensionssystemen och ändringen av Keva till ett arbetspensionsbolag göra pensionssystemet tydligare och svara mot förändringarna i samhället. Ändringen kan genomföras, förutsatt att den inte

äventyrar finansieringen av arbetspensionsskyddet och pensionssystemets viktigaste principer. Ett decentraliserat verkställande och försäkringsprincipen utgör en central del av arbetspensionssystemet. En sammanslagning bör leda till att aktörerna tillämpar samma regler.

Under 2018 har man också rätt ut på vilket sätt pensionssystemet för företagare behöver utvecklas. Enligt Elo är det viktigt att företagarna får ett ökat förtroende för pensionssystemet. Företagarna har tillsvidare inte tillräckligt med information om det skydd som försäkringen ger. Det finns ett behov av att förnya FöPL, eftersom det är vanligt med underförsäkring och vissa arbeten inte omfattas av försäkringen alls.

Ett mål med revideringen är att höja den arbetsinkomst som försäkras och att minska underförsäkring. Det bör också göras möjligt att försäkra nya former av företagsamhet. Under verksamhetsåret utredde Elo tillsammans med Uusi Työ ry vilka erfarenheter och synpunkter användarna av fakturerings tjänster har på FöPL-systemet.

Resultat och solvens

Solvenskapalet sjönk från ingången av året med 880,4 miljoner euro och uppgick till 3 935,1 (4 815,5) miljoner euro vid årets slut. Pensionstillgångarna i förhållande till ansvarsskulden, dvs. solvensnivån var 120,6 (125,9) procent vid utgången av 2018. Solvenskapalet var vid utgången av året 1,6-faldigt (1,6-faldigt) i förhållande till solvensgränsen. Solvenskapitalets minimibelopp var 810,4 (1 013,4) miljoner euro.

Nettointäkterna av placeringsverksamheten till verkligt värde var –331,9 (1 607,6) miljoner euro. Avkastningen som gottgörs ansvarsskulden beräknad för motsvarande tid var 495,5 (1 014,9) miljoner euro, av vilken den andel av ansvarsskulden som är bunden till aktieavkastningen var –315,5 (238,4) miljoner euro. Resultatet av placeringsverksamheten till verkligt värde för 2018 var således –827,4 (592,7) miljoner euro. Omkostnadsrörelsens resultat var 31,8 (23,3) miljoner euro. Försäkringsrörelsens resultat uppgick till –14,2 (–13,3) miljoner euro och övrigt resultat till 3,6 (5,8) miljoner euro. Elos totalresultat enligt de sammanräknade verkliga värdena uppgick till –806,2 (608,5) miljoner euro.

Utifrån solvenskapitalet och omkostnadsrörelsens resultat överfördes 71,9 (72,1) miljoner euro i slutet av år 2018 för att användas till kundåterbäringar. Överföringen till återbäringar är 0,54 (0,57) procent av de försäkrades lönesumma.

Försäkringsverksamhet

Mätt enligt antalet försäkringar är Elo fortfarande klar marknadsledare inom FöPL-försäkring. Vart tredje arbetsgivarföretag är försäkrat i Elo. Vid utgången av 2018 skötte Elo 45 814 (45 061) ArPL-försäkringar för arbetstagare och 83 724 (83 978) FöPL-försäkringar för företagare. Vid årets slut uppgick det sammanlagda antalet försäkrade arbetstagare och företagare i Elo till över en halv miljon, dvs. 523 900 (508 400) personer.

År 2018 ökade premieinkomsten av Elos ArPL-försäkringar till 3 244,7 (3 105,2) miljoner euro och lönesumman för de ArPL-försäkrade var 13 312,7 (12 717,0) miljoner euro. Premieinkomsten av FöPL-försäkringar

för företagare var 420,7 (428,8) miljoner euro och FöPL-arbetsinkomstsumman uppgick till 1 783,7 (1 824,2) miljoner euro. Kreditförluster för utestående försäkringsavgifter redovisades för 25,6 (23,2) miljoner euro under 2018.

Försäkringstagarna har möjlighet att byta pensionsbolag vid fyra tidpunkter under året, när det gått minst ett år sedan föregående byte. År 2018 hade resultatet av överföringsrörelsen positiv inverkan på premieinkomsten. Enligt det nya årsstatistikförings sättet överflyttades det –327 (261) ArPL-försäkringar och 68 (630) FöPL-försäkringar netto till Elo. Överföringsrörelsen ökade ArPL-premieinkomsten med 35,9 (2,7) miljoner euro. Via nyförsäljning fick Elo under året 5 475 (5 299) ArPL-försäkringar och 8 609 (8 430) FöPL-försäkringar.

Elo har ett nära samarbete med Fennia, Lokaltapiola och Turva och är de nämnda bolagens samarbetspartner i arbetspensionsförsäkringsärenden. Elos tjänster finns tillgängliga överallt i Finland via samarbetspartnerns täckande servicenät. Ett framgångsrikt och fungerande partnersamarbete har avsevärt bidragit till att stärka Elos ställning som arbetspensionsförsäkringsbolag bland företag och företagare.

Under 2018 koncentrerade sig bolaget särskilt på införandet av det nationella inkomstregistret. Vi utövade inflytande i arbetspensionsbranschens gemensamma arbetsgrupper, gjorde ändringar och uppdateringar i våra system, utbildade våra kunder, vår personal och våra samarbetspartners samt informerade aktivt våra kunder om de kommande ändringarna i olika kanaler. Vi fokuserade också starkt på att utöka den elektroniska faktureringen. Andelen

elektroniska fakturor ökade betydligt både i fråga om ArPL- och FöPL-försäkringar och ställda målnivåer överskreds.

Elos försäkringstjänster vann i maj 2018 tävlingen Asiakkaan Ääni (Kundens röst), som ordnas av Bisnode, i serien med mindre än hundra anställda inom kundservice, i vilken man mätte kundsamtalets kvalitet. Utvecklingen av kvaliteten på telefontjänsten fortsatte med ett projekt i syfte att skapa utmärkta serviceupplevelser för kunderna. År 2018 uppnåddes i själva verket ett utmärkt resultat i mätningen av serviceupplevelserna (NPS), dvs. 84,0, och dessutom fick drygt 92 procent av våra kunder sitt ärende skött under ett enda telefonsamtal. Svarsprocenten per telefon var fortfarande hög, nästan 98 procent.

Pensionstjänster

År 2018 utfärdades på ansökan sammanlagt 25 200 (26 100) pensionsbeslut. I början av året minskade strömmen av ansökningar om ålderspension som en följd av den förhöjda pensionsåldern, och det beviljades på ansökan 7 844 (9 101) färre ansökningar om ålderspension än under tidigare år. Intresset för partiell förtida ålderspensionen jämnade också ut sig från året innan, även om det nya pensionsslaget fortfarande var en populär pensionsform. Antalet utfärdade beslut om partiell förtida ålderspension var 1 913 (2 393) stycken. Det ökade antalet ansökningar om invalidpension inom hela arbetspensionsbranschen syntes också i Elo. År 2018 gav vi på ansökan 11 502 (10 767) beslut om invalidpension, vilket är cirka 7 procent fler än 2017.

Elo betalade varje månad pension till cirka 237 900 (227 200) pensionstagare och de

utbetalade pensionerna uppgick sammanlagt till cirka 272,1 (261,3) miljoner euro per månad. Ålders- och invalidpensionerna utgjorde de två största ersättningsposterna. I ålderspensioner utbetalades 2 741,4 (2 620,3) miljoner euro och i invalidpensioner 303,3 (306,2) miljoner euro.

Betalda pensioner

Pensionslag	st.	mn euro
Ålderspension	179 857	2 733
Invalidpension	24 130	303
Familjepension	30 387	191
Deltidspension	230	4
Partiell förtida ålderspension	3 300	25
Arbetslivspension	0	0
Sammanlagt	237 904	3 255

Beslutsverksamheten var snabb och av hög kvalitet. Pensionsbesluten utfärdades 2018 i medeltal på cirka 8 (11) dagar, dvs. 20 (25) procent snabbare än genomsnittet i de övriga arbetspensionsbolagen. Besvärnämnden för arbetspensionsärenden ändrade endast 8,8 (11,8) procent av de invalidpensionsbeslut som Elos kunder hade överklagat. För alla pensionsanstalter var motsvarande siffra 13,6 procent.

I pensionstjänsterna satsade bolaget fortfarande på att utveckla kundservice via många kanaler. Elo utvidgade t.ex. de elektroniska tjänsternas omfattning och tog i bruk sms för att informera kunderna om hur pensionshandläggningen framskrider. Dessutom utvidgades den papperslösa tjänsten till att även omfatta pensionsbeslut och kundbrev till pensionstagarna och man tog i bruk en modell för att följa upp och stöda kunder med rehabiliteringsstöd.

Av svarandena på pensionstjänsternas enkät om kundtillfredsställelsen gav 86 (86) procent servicen ett berömligt betyg. I Elo besvarades kundernas samtal snabbt, i genomsnitt inom cirka 10 (9) sekunder och svarsprocenten var 99,5 (99,6). NPS för telefontjänsten var 72,5. Satsningarna på utvecklandet av den elektroniska tjänsten syns i form av god kundrespons. NPS för kundtillfredsställelsen med de försäkrades och försäkringstagarnas webbtjänst var 55,2. Viktiga faktorer som lyfts fram i kundresponsen är en kompetent och lättillgänglig kundservice, snabb pensionshandläggning av hög kvalitet samt lätthanvändliga e-tjänster.

År 2018 utvecklades och utvidgades Elos webbtjänst, som stöder personalförvaltningen i kundföretagen att förutse, förebygga och hantera riskerna och kostnaderna för arbetsoförmåga. Dessutom vidareutvecklades tjänsterna och servicemodellen för rehabilitering och hantering av risken för arbetsoförmåga riktade till arbetsgivarkunderna.

Hantering av risken för arbetsoförmåga

Elo ger sina kundföretag stöd för arbetshälsaledning i syfte att förlänga yrkesbanorna, förbättra arbetslivets kvalitet och förebygga arbetsoförmåga. Elos syfte är att hjälpa företagen att förbättra sina ledarskaps- och arbetshälsaledningsprocesser. Den förebyggande verksamheten har som mål att minska risken för arbetsoförmåga och de kostnader som orsakas av sjukfrånvaro och arbetsoförmåga i kundföretagen. Finansinspektionens anvisningar och rapporteringsföreskrifter om verksamhet som avser att hantera risken för arbetsoförmåga i arbetspensionsförsäkringsbolagen styr för egen del utvecklingen och utbudet av arbetshälsotjänster.

Arbetshälsotjänsterna ska vara effektfulla, dvs. de ska bidra till att risken för arbetsoförmåga minskar. Elo har som mål att se till att de arbetshälsoprogram som bolaget är med och finansierar i kundföretagen bidrar till att förlänga yrkesbanorna och på så sätt till att minska andelen invalidpensioner. Med arbetshälsaledning stöds också personalens förmåga att handla så att företagets mål uppnås.

En viktig del av utvecklingen av arbetshälsotjänsterna hänför sig till Elos webbtjänst. Genom att använda webbtjänsten får Elos kunder en helhetsuppfattning om arbetshälsaledningens nuläge i det egna företaget och kan bättre följa upp och förutse kostnaderna för invalidpension.

Elo tog i bruk mätare av arbetsklimatet 2017. Enkäten har redan utnyttjats av cirka 250 kundorganisationer, av vilka största delen låter göra enkäten regelbundet varje eller vart annat år för att följa upp hur välbefinnandet i arbetet utvecklas på den egna arbetsplatsen. Hittills har ungefär 16 000 personer svarat på enkäten.

Det ordnades sammanlagt 35 arbetshälsoutbildningar eller webbseminarier öppna för alla kunder på elva orter. Kunderna upplevde att arbetshälsoutbildningarna var högklassiga och inspirerande. Deltagarna betygssatte utbildningarna med vitsordet 4,4 på skalan 1–5. Av deltagarna skulle 94,3 procent rekommendera utbildningarna även för andra.

Elo vill försäkra sig om att effekten av projekt och åtgärder är starkt framhåvd i arbetsmiljöledningstjänsterna. Elo fortsatte 2018 ett nära samarbete med Arbetshälsostitutet för att kunna erbjuda arbetsplatserna arbetshälsaledningsverktyg som bygger på evidensbaserad kunskap. Elo deltog också i

projektet Nuori Mieli Työssä tillsammans med S-gruppen i syfte att reda ut förväntningarna och önskemålen som gäller arbetsförmågan och arbetshälsan bland de unga som arbetar inom handeln. Elo utredde tillsammans med Företagarna i Finland hur de finländska företagarna mår i sitt arbete.

Ansvarsskuld

Vid utgången av 2018 uppgick Elos ansvarsskuld till 20 431,7 (20 134,5) miljoner euro. I ansvarsskulden ingick cirka 3 158,2 (2 815,0) miljoner euro i ansvar som influerades av arbetstagarnas avgiftsandel.

Ansvarsskuld

mn euro	2018	2017
Premieansvar		
Framtida pensioner	10 047,0	9 350,6
Fördelat tilläggsförsäkringsansvar	72,3	72,5
Ofördelat tilläggsförsäkringsansvar	1 312,1	1 468,8
Aktieavkastningsbundet tilläggsförsäkringsansvar	-144,6	412,0
	11 286,9	11 303,8
Ersättningsansvar		
Inledda pensioner	9 144,8	8 830,6
Sammanlagt	20 431,7	20 134,5

Med premieansvaret täcks bolagets ansvar för framtida försäkringsfall. Premieansvaret innehåller också tre tilläggsförsäkringsansvar, av vilka det ofördelade tilläggsförsäkringsansvaret används förutom för att täcka placeringsrisker även för försäkringsrörelsens resultat. Med det ofördelade tilläggsförsäkringsansvaret bereder man sig för utbetalningen av kundrabatter, medan det aktieavkastningsbundna tilläggsansvaret fungerar som buffert för aktierisker. I slutet av 2017

kunde en del av de aktieavkastningsbundna tilläggsansvaret användas för en tilläggsfondering för ålderspensioner, så även nu. Försäkringsrörelsens resultat var i sin helhet negativt år 2018, vilket närmast berodde på invalidpensionsrörelsen.

Med ersättningsansvaret täcks ansvaret för redan inträffade försäkringsfall. I ersättningsansvaret ingår också en buffert för delnings-systemet, dvs. utjämningsavsättningar, som innehåller en så kallad Emu-buffert.

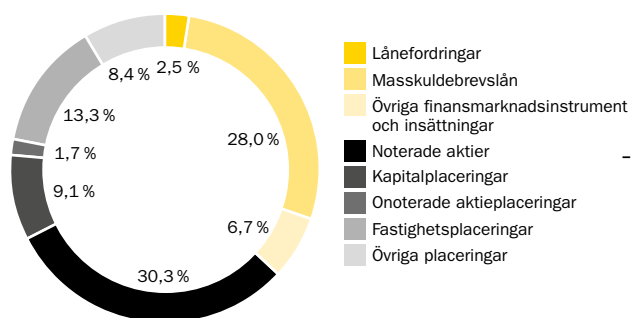
Pensionssystemets genomsnittliga aktieavkastning som ska överföras till ansvarsskulden var den 31 december 2018 cirka -8,4 (9,6) procent och beloppet av det aktieavkastningsbundna tilläggsförsäkringsansvaret uppgick den 31 december 2018 till cirka -144,6 (412,0) miljoner euro. Ansvarsskulden har gottgjorts med ett avkastningskrav, som totalt uppgår till 495,5 (1 014,9) miljoner euro. Eftersom nettointäkterna av placeringsverksamheten till verkligt värde är 827,4 miljoner euro mindre än avkastningskravet, har solvensen i euro minskat.

Placeringsverksamhet

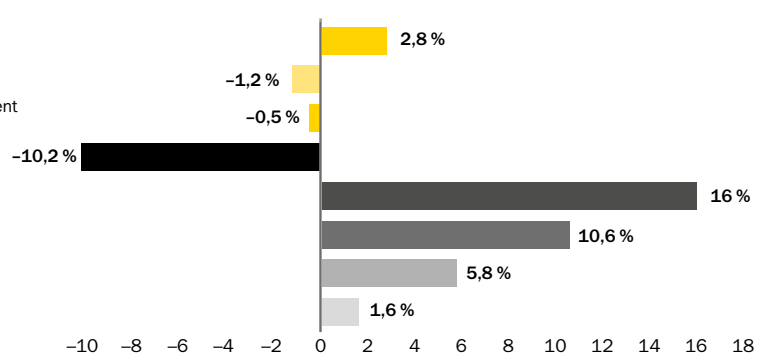
Placeringarnas grundallokering och avkastning

Elos placeringsavkastning 2018 var -1,4 procent. Aktiemarknaden präglades hela året av nervositet och en hög volatilitet. Avkastningen på värdepappersplaceringarna var på en låg nivå under hela året. Bäst avkastning av de onoterade placeringarna gav kapitalfundsplaceringarna och även på fastighetsplaceringarna var avkastningen fortsatt stabil. Det fanns stora skillnader i intäkterna på aktiemarknaden mellan olika geografiska områden under året. Trots fluktuationerna

Placeringarnas grundallokering

Placeringarnas avkastning

Placeringsallokering och placeringsintäkter 31.12.2018

	Grundfördelning		Riskfördelning		Avkastning	Volatilitet
	milj. e	%	milj. e	%		
Räntepaceringar	8 441,9	37,4	6 302,0	27,9	-0,8	
Lånefordringar	560,2	2,5	560,2	2,5	2,8	
Masskuldebrevslån	6 435,1	28,5	6 327,4	28,0	-1,2	2,6
Masskuldebrevslån i offentliga samfund	3 221,1	14,3	3 160,5	14,0	-0,9	
Masskuldebrevslån i andra samfund	3 214,0	14,2	3 166,9	14,0	-1,5	
Övriga finansmarknadsinstrument och insättningar inkl. fordringar och skulder som hänförs till placeringar	1 446,6	6,4	-585,5	-2,6	-0,5	
Aktieplaceringar	9 251,4	40,9	9 303,7	41,2	-4,7	
Noterade aktier	6 802,4	30,1	6 854,7	30,3	-10,2	9,2
Kapitalplaceringar	2 067,4	9,1	2 067,4	9,1	16,0	
Onoterade aktieplaceringar	381,7	1,7	381,7	1,7	10,6	
Fastighetsplaceringar	3 002,8	13,3	3 002,8	13,3	5,8	
Direkta fastighetsplaceringar	2 284,4	10,1	2 284,4	10,1	5,7	
Fastighetsplaceringar och fondföretag	718,4	3,2	718,4	3,2	6,3	
Övriga placeringar	1 899,2	8,4	1 887,0	8,4	1,6	
Placeringar i hedgefonder	1 860,8	8,2	1 860,8	8,2	1,7	3,6
Råvaruplaceringar	0,0	0,0	-12,2	-0,1	-	
Övriga placeringar	38,4	0,2	38,4	0,2	-	
Placeringar sammanlagt	22 595,3	100,0	20 495,6	90,7	-1,4	3,1
Derivatens inverkan			2 099,8	9,3		
Sammanlagt	22 595,3	100,0	22 595,3	100,0		

Avkastningen på valutaderivat har under redovisningsperioden bedömts för de olika tillgångsslagen i förhållande till de genomsnittliga tillgångarna i valuta.

Totalavkastningsprocenten innehåller intäkter, kostnader och driftkostnader som inte hänförs till placeringsslag. Masslånens modifierade duration är 3,7 år. Den öppna valutapositionen är 20,6 % av marknadsvärdet.

på placeringsmarknaden och den krävande situationen fortsatte den målmedvetna och långsiktiga utvecklingen av placeringsstrategierna och -verksamheten.

För aktörer av typen pensionsbolag som i omfattande grad sprider sina innehav på flera olika tillgångsklasser och placerar på den globala marknaden, har åren efter finanskrisen 2008 i huvudsak gett en god avkastning. Centralbankerna har valt en mycket stimulerande penningpolitik med hjälp av räntor och stödköp av värdepapper. Samtidigt har också företagen börjar redovisa bättre resultat, och de har varit på en historiskt hög nivå i förhållande till BNP. Tack vare en expansiv penningpolitik har mycket pengar styrts till olika tillgångsklasser och avkastningsförväntningarna på de mest riskfyllda tillgångsklasserna verkar vara låga. Med beaktande av utvecklingen efter finanskrisen lönar det sig att bereda sig för en period med klart lägre avkastningsnivåer.

Den draghjälp som placeringsmarknaden har fått av centralbankerna i form av en expansiv penningpolitik efter finanskrisen jämnade ut sig 2018 och började minska. Som en följd av ovan nämnda faktorer valde Elo att minska risknivåerna genom att sälja särskilt placeringar i tillväxtländerna och genom att minska aktievikten före sommaren.

Inverkan av Feds åtstramad penningpolitik på placeringsmarknadens likviditet, en mångsidig allokering av placeringarna och en aktiv portföljförvaltning fick framhävd betydelse inom placeringsverksamheten 2018.

Företagslånemarknaden försvagades 2018. Marginalerna för europeiska företagslån i investeringsklass ökade cirka 0,7 procent och för masskuldebrevslån med hög risk cirka 2,2 procent. Antalet realiserade konkurser

var fortfarande lågt, men osäkerheten ökade under det sista kvartalet. Faktorer som bidrog till osäkerheten var budgetförhandlingarna i Italien, Brexit, handelsförhandlingarna mellan USA och Kina samt ECB:s avslutade köpprogram. ECB:s nettoköp upphörde, men nuvarande innehav och räntor placeras fortfarande på marknaden 2019. Osäkerheten fortsätter även under 2019. Avkastningen på Elos masskuldebrevslån emitterade av företag var -1,5 (3,5) procent.

Statslånen i västländerna uppvisade en oenhetlig ränteutveckling under 2018. Räntorna vände neråt i Europa redan på våren och i slutet av året även i Förenta staterna. Amerikanska centralbanken Fed höjde sin styrränta i jämn takt en gång varje kvartal. I Förenta staterna var marknadsräntorna stigande under nästan hela året med undantag av november och december. Europeiska centralbanken ECB meddelade i god tid att den avslutar sitt nuvarande program för stödköp av värdepapper vid utgången av 2018. Trots det sjönk räntorna på de tyska statslånen och på de europeiska ränteswapavtalen under året.

Utmaningarna i anslutning till budgetkrisen i Italien och Brexit-avtalsförhandlingarna i Storbritannien ruskade om de lokala räntorna kraftigt under året. Sveriges centralbank höjde i december sin styrränta första gången på sju år.

Under 2018 var det lönsamt att sprida statslåneplaceringarna utanför euroområdet och att undvika ränteplaceringar i euroområdets randländer. Särskilt de australienska statslånen överraskade positivt med en avkastning på över fyra procent.

Marknadsavkastningen på masskuldebrevslån på tillväxtmarknaden varierade beroende på i vilken valuta placeringarna granskas. Lånens avkastningsutveckling

försvagades dramatiskt efter mitten av april. Den långsamma återhämtningen efter botten-nivån i början av september lyckades tyvärr inte vända avkastningarna tillbaka på plus. Lånen i dollar, dvs. i s.k. hard currency gav på indexnivå en avkastning på -4,3 procent. Avkastningen på lån i lokal valuta var -1,5 procent för eurolaceringar och 6,2 procent för dollarplaceringar. Elo lyckades utmärkt med sina låneplaceringar i dollar och uppnådde en avkastning som var nästan 3 procentenheter bättre än indexet.

Aktieavkastningarna fluktuerade kraftigt under året och vände brant neråt under slutet av året. Bäst utvecklades de finländska aktierna, i fråga om vilka Elo uppnådde en bättre avkastning än marknaden trots det svåra marknadsläget. Svagast avkastade aktierna på tillväxtmarknaden, även om utvecklingen på tillväxtmarknaden jämnade ut sig mot slutet av året.

På aktiemarknaden blev den allmänna stämningen försiktig under slutet av året. Kurserna sjönk kraftigt i oktober och i december upplevdes åter en kraftig marknadsnedgång på flera marknader. De huvudsakliga orsakerna var den åtstramade penningpolitiken tillsammans med den amerikanska dollarns minskade likviditet och handelstvis-terna. Inom marknaden syntes oron kraftigast i de små bolagen, vilkas kurser sjönk avsevärt både i Förenta staterna och Europa. Kursnivån på aktiemarknaden har sjunkit, men så har också resultatprognoserna. Osäkerheten har ökat såväl vad gäller den ekonomiska tillväxten som resultatutvecklingen.

Hedgefondsportföljens vikt i placeringsallokeringen minskades ytterligare, samtidigt som det gjordes en behärskad höjning av portföljens risknivå. Elos hedgefondsplaceringar

avkastade klart bättre än det jämförelseindex som koncentrerar sig på samma hedgefondsstrategier. Allmänt taget var det gångna året svårt på hedgefondsmarknaden. Avkastningen på placeringar i hedgefonder uppgick 2018 till 1,7 (1,9) procent.

Särskild uppmärksamhet fästes vid valutarisken i anslutning till Elos placerings-tillgångar under 2018. Särskilt i fråga om den amerikanska dollarn var bolaget aktivt under hela året. Kostnaderna för valutaplace-ringarna utgör en betydande del av resultatet och dessa kunde minskas genom en aktiv portföljförvaltning. Perspektivet i fråga om den öppna valutapositionen fungerade bra 2018. Även i fråga om andra valutor var bolaget aktivt.

Transaktionsvolymen för inhemska fastighetsplaceringar var fortsatt livlig redan för tredje året i rad. Särskilt de internationella investeringarna visade ett starkt intresse och det kom även nya utländska investerare på bostadsmarknaden. Den avsevärda prishöjningen till följd av stor investeringsefterfrågan de senaste åren bröts och 2018 steg priserna allmänt endast litet. Mest steg priserna i Helsingfors centrum och i de bästa logistikobjekten. Investeringarna i ny hyresbostadsproduktion ökade fortsättningsvis och samtidigt var bostadsbyggandet på rekordhög nivå. Hyresutvecklingen var fortsatt måttligt positiv i tillväxtcentra, men det ökade utbudet av affärsfastigheter och konsumenternas förändrade beteende kommer att medföra utmaningar i fortsättningen. Trots detta var antalet besökare och försäljningen på oförändrad nivå i de affärscentra som Elo äger. Differentieringen i goda och svagare objekt på marknaden fortsatte mellan olika områden både vad gäller uthyrningen och i värderingen av placeringarna.

Hyrorna steg fortfarande allmänt inom euroområdet och avkastningskraven sjönk. I Storbritannien orsakar Brexit osäkerhet och avkastningen i området blev anspråkslös. Inom internationella fastighetsinvesteringar ingicks nya fondförbindelser för drygt 100 miljoner euro och portföljen växte med cirka 40 miljoner euro.

Inom inhemska fastighetsinvesteringar fortsatte åtgärderna med att utveckla den nuvarande portföljen i enlighet med strategin. Direkta fastighetsinvesteringar i hemlandet gjordes för sammanlagt cirka 200 miljoner euro och avyttringar för cirka 50 miljoner euro. Den största enskilda investeringen var förvärvandet av andelar i Exilion Real Estate 1 Ky. Till Elos direkta bostadsbestånd färdigställdes 200 nya bostäder under året. Dessutom gjordes tilläggsinvesteringar i inhemska fastighetsfonder för sammanlagt cirka 40 miljoner euro. De direkta fastighetsplaceringarna avkastade 5,7 (7,4) procent och fastighetsfonderna 6,3 (8,2) procent.

Infrastrukturplaceringarna ökade med drygt 100 miljoner euro. Den största tilläggsinvesteringen gjordes i två befintliga vindparker i Finland. De förvärvade vindparkerna omfattas av statens stödtariff och ger på lång sikt en jämn måttlig årsavkastning. Infrastrukturplaceringarna avkastade 10,9 (10,4) procent. På grund av miljöörsaker kommer man i avsevärd grad att öka produktionen av förnybar energi i Finland under de närmaste åren och Elos mål är att finna goda investeringsobjekt i anslutning till den.

Efterfrågan på finansiering i företagen var livlig i början av föregående år tack vare det positiva ekonomiska läget, men avmattades något mot slutet av året då den ekonomiska osäkerheten ökade. Efterfrågan på

finansiering i företagen anslöt sig i huvudsak till företagsarrangemang och behovet av rörelsekapital i samband med tillväxt samt även i någon mån till investeringar. Både offentliga instanser och banker fortsatte att aktivt erbjuda företagsfinansiering åt företag. Garantier som beviljas av Europeiska investeringsbanken EIB samt andelen direkt finansiering ökade som en del av företagets finansieringsarrangemang. Elos lånestock ökade något. Avkastningen på lån var måttlig, 2,8 (2,6) procent i den låga räntemiljön. Kreditförlusterna var låga tack vare det goda ekonomiska läget.

Avkastningen på kapitalplaceringar utvecklades starkt under hela året. Betydande frigörelser och en god resultatutveckling i placeringsobjekten bidrog till att höja avkastningarna till en utmärkt nivå. Företagsaffärsaktiviteten har globalt fortsatt att vara aktiv och volymen är större än året innan. Det har blivit allt vanligare med kreditfonder som möjliggör finansiering med säkerhet för små och medelstora företag och som ger god avkastning på valda marknader. Kreditfonderna fungerar som ett gott stöd i kapitalplaceringsportföljen och deras andel av kapitalplaceringarna utgör redan nästan 20 procent. Andelen nya förbindelser i kapital- och kreditfonder var på samma nivå som 2017.

Riskhantering och riskkontroll

I Elo eftersträvas en övergripande riskhantering som stöder bolagets strategi och uppnåendet av affärsverksamhetens mål och som tryggar affärsverksamhetens kontinuitet. Enligt bolagets riskhanteringspolicy ska riskhanteringen omfatta alla funktioner och risktyper och vara systematisk.

Elos femte verksamhetsår kan på samma sätt som under tidigare år betraktas som mycket lyckat ur riskhanterings synvinkel.

Arbetspensionsbolagets viktigaste risk utgörs av solvenshanteringen. Solvensen är beroende av många enskilda faktorer, men en realisering av placeringsriskerna har den största enskilda inverkan. Den relativa solvensen i relation till konkurrenterna är också beroende av ansvarsskulden och under 2018 utreddes dess inverkan på skillnaderna i solvensen. Genom att exponera sina placeringar för marknadsrisk strävar bolaget efter att få en avkastning som överstiger avkastningskravet på ansvarsskulden. Om avkastningen på placeringarna överstiger avkastningskravet förbättras bolagets solvensnivå och ifall placeringsavkastningen understiger avkastningskravet försvagas solvensen. Placeringsarnas risknivå regleras i främsta hand av de solvensregler som myndigheterna fastställer och inom ramen för vilka Elos styrelse beviljar placeringsfunktionen befogenheter att verka. Styrelsen fastställer via placeringsplanen bolagets risktagningens vilja och de allmänna målen som avser placeringarnas betryggande nivå, spridning och likviditet. I placeringsplanen fastställs de årliga avkastningsmålen och risknivån för placeringsverksamheten samt risktagningens befogenheter inom de gränser som styrelsen och verkställande ledningen beviljar.

Elo tillämpar en styrmodell för solvenshanteringen som bolaget utvecklat internt. Solvensen granskas med interna modeller samt med hjälp av scenario- och stresstest. I styrmodellen fastställs lämpliga risktagningsnivåer för placeringarna, där man beaktar rådande marknadssituation, placeringsutsikter och solvens. Styrmodellen för solvenshanteringen

innehåller styrelsens, verkställande ledningens, den operativa placeringsverksamhetens samt rapporterings- och kontrollfunktionernas roller.

Elos solvensnivå försvagades klart 2018 jämfört med nivån vid utgången av 2017 i och med att placeringsintäkterna blev betydligt mindre än avkastningskravet på ansvarsskulden. Till de försvagade placeringsintäkterna bidrog särskilt nedgången på aktiemarknaden, som började under det sista kvartalet, samt placeringarna med kreditrisk. Solvensnivån och risktagningens möjligheter var fortfarande på en skälig nivå vid utgången av året. Placeringsriskerna minskades betydligt under året och risknivån var i slutet av 2018 på en skälig nivå i förhållande till risktagningens förmågan. Totalrisknivån var i slutet av året på en klart lägre nivå än jämfört med det föregående bokslutet.

Vid sidan av solvensen utgörs de andra strategiska riskerna bland annat av förändringar i verksamhetsmiljön, samarbetspartner, konkurrensmekanismer, prestationsförmåga eller kompetens.

De viktigaste operativa riskerna 2018 hänförde sig till säkerställandet av personalens kunskaper i en verksamhetsmiljö som hela tiden förändras samt till externa tjänster och dataskydd. Datasystemriskerna är också betydande, men stabila. Enligt Elos interna klassificering av avvikelser realiserades det inte några betydande risker under 2018 och de allvarligaste hade högst en måttlig inverkan. Utvecklingen av den operativa riskhanteringen hänförde sig under året bland annat till kartläggningen av farliga arbetskombinationer, avvikelseanalys samt fortsättningsvis till att öva och träna kontinuitetshandling och till att på olika sätt öka personalens riskmedvetenhet.

På samma sätt som under tidigare år beredde bolaget en riskhanteringsplan som fastställdes av styrelsen. År 2018 upprättades en solvens- och riskbedömning enligt lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag (ORSA dvs. own risk and solvency assesment) som en del av riskhanteringen och det strategiska beslutsfattandet. Solvens- och riskbedömningen fastställs av bolagets styrelse och i den bedöms de viktigaste riskernas inverkan på bolagets verksamhet samt behövliga åtgärder.

Bolagets riskhantering beskrivs närmare i Elos riskhantering, som finns som bilaga till verksamhetsberättelsen.

Totala rörelsekostnader

De totala rörelsekostnaderna uppgick 2018 till 133,3 (134,6) miljoner euro. Rörelsekostnaderna som täcks med omkostnadsinkomsten uppgick till 94,8 (98,7) miljoner euro och rörelsekostnaderna som täcks med intäkter från placeringsverksamheten till 28,1 (25,8) miljoner euro. Rörelsekostnaderna för hanteringen av risken för arbetsoförmåga finansierades till 2,8 (2,1) miljoner euro med försäkringsavgiftens invalidpensionsdel. I de totala rörelsekostnaderna ingick 7,6 (8,0) miljoner euro i lagstadgade avgifter som täcks med en egen avgiftsdel.

Personalkostnadernas andel av de totala rörelsekostnaderna var 29,7 (27,5) procent. I omkostnadsinkomst för hela året inflöt 126,6 (121,9) miljoner euro. Omkostnadsrörelsens resultat uppvisade ett överskott på 31,8 (23,3) miljoner euro. Rörelsekostnaderna utgjorde 74,9 (80,9) procent av försäkringsavgiftens omkostnadsinkomst.

Personal

År 2018 hade Elo i genomsnitt 514 (506) anställningar och arbetsinsatsen räknat i årsverken var i genomsnitt 466 (462). Av hela personalen var 90 (89) procent fast anställda och 10 (11) procent hade en visstidsanställning. Personalens medelålder var 45 (44) år. Av personalen var 65 (67) procent kvinnor och 35 (33) procent män.

På hösten 2018 genomförde Elo sin sjätte personalenkät. PeoplePower-indexet, som beskriver personalens engagemang och förutsättningarna för den, förbättrades ytterligare och var 71,1, då indexet ett år tidigare var 69,8 och i den första undersökningen 61,6. Elos resultat överstiger normnivån i finländska expertorganisationer. Utöver personalenkäten genomfördes även en undersökning som kartlägger de psykosociala belastningsfaktorerna och en enkät som mäter likabehandling, vilken genomfördes i samband med personalenkäten.

De anställda i Elo använde i genomsnitt ca 2,5 dagar om året för utbildning. Utbildningen 2018 fokuserade på beredskapen för förändringarna i arbetslivet, skapande av bästa möjliga serviceupplevelser, GDPR-dataskyddsförordningen och inkomstregistret.

I sina ersättningar till de anställda tillämpar Elo Hay-systemet för bedömning av arbetsuppgifternas svårighetsgrad, vilket omfattar hela personalen. Målet med ersättningen är att den ska bidra till att Elos strategiska mål uppnås. De penningbaserade ersättningar som Elo tillämpar utöver grundlön är resultatbonus och så kallad engångsbonus som fastställts enligt samma principer för olika personalgrupper. Ersättningarna till personalen ses som en helhet, som

förutom penningbaserade ersättningar även innehåller täckande personalförmåner och immateriella incitament, t.ex. utbildnings- och utvecklingsmöjligheter.

I Elo genomfördes under 2018 en löneförhandlingsomgång i enlighet med kollektivavtalet. Det belopp som löneförhandlingarna gällde utgjorde 1,4 procent av lönepotten. Löneförhandlingsomgången genomfördes enligt plan och sammanlagt 448 anställda i Elo deltog i ett tvådelat lönesamtal tillsammans med sin chef.

År 2018 omfattades 76 procent av personalen av resultatbonusssystemet för personalen, 10 procent av resultatbonusssystemet för placeringsledningen och -organisationen, 4 procent av resultatbonusssystemet för ledningen, 5 procent av resultatbonusssystemet för försäljningen samt 5 procent av resultatbonusssystemet för oberoende riskhantering och rapportering. En person kan endast omfattas av ett bonusssystem åt gången. Resultatbonus betalas i regel en gång om året efter att utfallet av de på förhand avtalade målen har redovisats.

I Elos ersättningsförklaring redogörs mer detaljerat för Elos ersättningssystem och ersättningsgrunder. Ersättningsförklaringen kan läsas på Elos webbplats på www.elo.fi.

Bolagsstyrning

Elos styrelse består av representanter för arbetsmarknadsparterna, kunderna och intressegrupperna. Styrelsen bestod år 2018 av tolv ordinarie ledamöter och fyra suppleanter. Eeva-Liisa Inkeroinen var ordförande för styrelsen år 2018 och som vice ordförande fungerade Ann Selin och Antti Aho. Styrelseledamöter var Jari Karlson, Antti Kuljukka, Jorma Malinen, Janne Makkula,

Marjo Matikainen-Kallström, Erkki Moisander, Olavi Nieminen, Susa Nikula och Niklas Sonkin. Suppleanter var Jouko Liimatainen, Sinikka Näätsaari, Penna Urrila och Daniela Yrjö-Koskinen.

Till utnämnings- och ersättningsutskottet år 2018 hörde Eeva-Liisa Inkeroinen, Ann Selin och Antti Aho. Jari Karlson, Marjo Matikainen-Kallström och Niklas Sonkin bildade styrelsens revisionsutskott.

Ledamöterna i Elos förvaltningsråd väljs på den ordinarie bolagsstämman. Ordförande för förvaltningsrådet 2018 var Klaus Saarikallio, medan Håkan Nystrand och Ilkka Brotherus fungerade som vice ordförande.

Till förvaltningsrådets valutskott hörde år 2018 på förslag av försäkringstagarna Ilkka Brotherus, Klaus Saarikallio och Harri Miettinen. Medlemmar i valutskottet på förslag av de försäkrade var Håkan Nystrand, Mika Varjonen och Jaana Ylitalo. Klaus Saarikallio var ordförande för förvaltningsrådet och Håkan Nystrand vice ordförande.

Satu Huber var Elos verkställande direktör. Elo har ingen utnämnd vice verkställande direktör eller ställföreträdare för verkställande direktören.

Till Elos ledningsgrupp hörde förutom Satu Huber även Mika Ahonen (juridiska ärenden, kommunikation och påverkan, compliance), Matti Carpén (kundkontakter och kundkanaler, ICT), Hanna Hiidenpalo (placeringar), Mikko Karpoja (aktuariefunktionen, ansvarig försäkringsmatematiker), Erja Ketko (oberoende riskkontroll och business control), Sarianne Kirvesmäki (ekonomi och övervakning av placeringsrisker), Hilikka Malinen (HR-tjänster), Joonas Ryhänen (värdepappersplaceringar),

Jouni Seppänen (försäkringar och pensioner) samt Timo Stenius (onoterade placeringar).

Ärenden behandlas förutom i bolagets ledningsgrupp även under verkställande direktörens ledning i ledningsgruppen för kundrelationer, i ledningsgruppen för placeringsverksamheten och i ledningsgruppen för bolagsstyrning.

Elos bolagsstämma fattade på sitt möte den 23 april 2018 beslut om att förvaltningsrådet har 44 ledamöter. Till ledamöter i förvaltningsrådet valdes:

- av de ledamöter som stod i tur att avgå omvaldes för mandatperioden 2018–2021 Ilkka Brotherus (Finlands Näringsliv EK), Antti Hakala (STTK), Maija Hjelt, Sauli Huikuri, Kalle Kujanpää, Veli-Matti Kunttonen (FFC), Timo Mäki-Ullakko, Jukka Tikka (Finlands Näringsliv EK), Pentti Virtanen (Finlands Näringsliv EK), Jaana Ylitalo (FFC) och Satu Yrjänen.
- till nya medlemmar för mandatperioden 2018–2021 valdes Lasse Laurikainen (AKAVA) och Antti Rantalainen.
- i stället för de ledamöter som avgick mitt under mandatperioden valdes för mandatperioden 2018–2020 Nanna Hietala och Tommi Sova samt för mandatperioden 2018–2021 Esa Neuvonen.

Ordinarie bolagsstämman valde revisionsammanslutningen Ernst & Young Oy till Elos revisor och som huvudansvarig revisor fungerar CGR Ulla Nyky.

Elo publicerar en separat bolagsstyrningsrapport i samband med bokslutet och verksamhetsberättelsen.

Elos eget kapital och överskott

Elos eget kapital bestod den 31 december 2018 av bundet eget kapital, som omfattade grundfonden på 6 693 879,47 (6 693 879,47) euro samt av fritt eget kapital som omfattade säkerhetsfonden på 63 705 786,46 (63 705 786,46) euro, dispositionsfonden på 29 101 618,90 (29 096 550,26) euro samt vinst från tidigare räkenskapsperioder på 1 841 728,24 (1 841 728,24) euro. Elo har inte något garantikapital.

Räkenskapsperiodens överskott uppgick till 5 574,40 (5 068,64) euro.

Styrelsen föreslår att räkenskapsperiodens överskott på 5 574,40 euro överförs till dispositionsfonden.

Elo och dess koncern

Elo är ett ömsesidigt försäkringsbolag på vars bolagsstämmor rösträtten utövas av försäkringstagarna och de försäkrade.

Vid utgången av 2018 bestod moderbolaget Elos koncern av 104 bostads- och fastighetsbolag. I koncernen ingick även tre andra bolag, som presenteras i noterna, samt underkoncernerna Probus Holding Oy, Tammi-Kodit Ky och Exilion Real Estate Ky. Nio intressebolag har konsoliderats i koncernen.

Framtidsutsikter

Förväntningarna på den ekonomiska utvecklingen ännu relativt positiva i början av 2019, men risken för en avmattning av tillväxten har ökat mer än väntat. Konsumenternas förtroende är globalt sett ännu på en tämligen hög nivå och även de indikatorer som mäter företagets utsikter signalerar trots en avmattning om en fortsatt gynnsam ekonomisk cykel. I Förenta staterna och i euroområdet verkar den underliggande inflationen äntligen stiga

närmare centralbankernas målnivåer tack vare en något snabbare löneutveckling. På marknaden är inflationsförväntningarna för de närmaste åren emellertid fortfarande mycket låga.

Förväntningen på den globala ekonomiska tillväxten för 2019 är 3,5 procent, dvs. något lägre än den faktiska tillväxten 2018. Inom euroområdet väntas tillväxten försvagas något till 1,5 procent och även i Förenta staterna väntas tillväxten avmattas något till 2,5 procent. I stora tillväxtekonomier, dvs. i de så kallade BRICS-länderna, verkar tillväxten stanna på tidigare nivå vid cirka 5 procent.

På samma sätt som inom euroområdet väntas den ekonomiska tillväxten försvagas även i Finland och den förväntade ekonomiska tillväxten i Finland 2019 är 1,9 procent. Förväntningarna kan emellertid visa sig vara alltför positiva för tillfället, då utsikterna för den internationella exportefterfrågan håller på att försvagas och en avmattning av tillväxten i Asien skulle inverka på Finlands kapitalvarubaserade export, vars tillväxt kan bli under 3 procent år 2019. Tillväxten kan inte väntas stöda sig på en ökning av investeringarna innevarande år, då de offentliga investeringarna väntas avstanna helt år 2019 och tillväxtutsikterna för de privata investeringarna är under 1 procent. Därtill har toppen inom byggbranschen redan passerats 2018. Tillväxten i konsumtionsefterfrågan väntas 2019 stanna på en dryg procentenhet på samma sätt som året innan. På grund av den försvagade tillväxten kommer sysselsättningsnivån, som är väsentlig för att minska hållbarhetsunderskottet, sannolikt inte att förbättras något alls från nuvarande cirka 72 procent under 2019.

I euroområdet och Finland bedöms den hållbara tillväxten vara mindre än 1,5 procent

om året, vilket innebär att den nuvarande tillväxtprognosen fortsättningsvis väntas förbättra sysselsättningen. Tack vare en förbättrad tillväxt och rätta ekonomipolitiska beslut har ökningen av den offentliga sektorns bruttoskuld i förhållande till bruttonationalproduktens storlek kunnat brytas i Finland, vilket för egen del stöder grunden för vår ekonomi på lång sikt.

Tillväxtperioden efter finanskrisen har fortsatt redan i nio år. I de stora industriländerna, t.ex. Förenta staterna, Tyskland och Japan börjar ekonomiernas produktionskapacitet snart vara i fullt bruk, men löne- och inflationstrycket som är typiska för denna fas av cykeln har hållit sig på en mycket måttlig nivå. På så sätt har centralbankerna en möjlighet att normalisera sin mycket stimulerande penningpolitik i lugn takt.

Riskerna förknippade med ekonomierna och marknaden 2019 har ökat och de hänför sig närmast till tillväxtekonomierna, framför allt till Kinas strävan efter att stävja sin skuldtagning utan att kväva tillväxten. Beträffande OECD-länderna är de viktigaste ekonomiska riskerna förknippade med de pågående handelstvisterna, den instabila energimarknaden, den globala politiska osäkerheten, EU:s ekonomiska och politiska problem samt med marknadens reaktioner på centralbankernas penningpolitiska åtstramningsåtgärder.

Den ekonomiska utvecklingen i början av året har motsvarat förväntningarna för hela året. På placeringsmarkanden var början av året emellertid stark, vilket till stor del torde kunna förklaras med att marknaden återhämtade sig från den exceptionella marknadsnedgången i slutet av 2018. Den ekonomiska tillväxten håller allmänt taget på att avmattas överallt och särskilt i Europa. De ekonomiska

beslutsfattarna har emellertid globalt börjar reagera på de ekonomiska hotbilderna. I Kina stimuleras ekonomin genom att underlätta kredittagningen för privata företag och genom åtgärder som avser att utöka den privata konsumtionsefterfrågan. Den amerikanska centralbanken har klart mjukat upp sina tidigare publicerade riktlinjer om räntehöjningen och minskningen av balansräkningen. Å andra sidan kan handelstvisterna och många politiska osäkerhetsfaktorer ännu ha oanad inverkan på utvecklingen av de ekonomiska utsikterna. Det är möjligt att en positivare ekonomisk utveckling nu kräver bättre internationell koordinering inom den ekonomiska politiken och i sista hand en aktivare finanspolitik inom OECD-området.

Elos styrelse vill tacka bolagets personal och den verkställande ledningen för ett väl utfört arbete år 2018.

REDOGÖRELSE FÖR ICKE-FINANSIELL INFORMATION

Beskrivning av affärsmodellen

Elos grundläggande uppgift, att sköta löpande och framtida pensioner, innehåller ett stort ansvar. Elo utövar samhällspåverkan genom att effektivt sköta verkställandet av det lagstadgade arbetspensionsskyddet, genom att placera arbetspensionstillgångarna betryggande och lönsamt och bemöta sina kunder på ett ansvarsfullt och jämlikt sätt i syfte att utveckla kundernas serviceupplevelser. Dessa synvinklar ingår i Elos strategiska huvudmål, som är solvens, prestationsförmåga och tillväxt.

Elos placeringstillgångar uppgår till över 22,5 miljarder euro. Elo ansvarar för över 520 000 arbetstagares och företagares

framtida pensioner. Målet är att Elo ska sköta kundernas ärenden så smidigt och felfritt som möjligt och så att alla kunder behandlas jämlikt och rättvist. Elo sköter bland annat pensionsutbetalningen till cirka 238 000 nuvarande pensionstagare. Att gå i pension är en unik händelse och en stor livsförändring och därför är det viktigt att kunderna får sakkunnig och snabb service som stöd för sina pensionsbeslut.

Genom att hantera risken för arbetsoförmåga och erbjuda rehabilitering bidrar Elo till att förlänga yrkesbanorna, vilket är väsentligt både med tanke på individen, företagen och hela samhället. Med hjälp av åtgärder för att hantera risken för arbetsoförmåga, t.ex. genom att förebygga sjukfrånvaro och upprätthålla arbetsförmågan hjälper bolaget kundföretagen också att minska de kostnader som arbetsoförmåga medför.

I Elo syns ansvarsfullheten bland annat i de sätt på vilka pensionstillgångarna sköts och i form av goda serviceupplevelser, i det sätt på vilket bolaget tar hand om sin personal och i en omsorgsfull bolagsstyrning. Beträffande ansvar för miljö och de mänskliga rättigheterna har Elos placeringsverksamhet de största konsekvenserna.

I slutet av 2018 började Elo bereda ett företagsansvarsprogram. Elo publicerar i mars 2019 en årsberättelse och ansvarsrapport i vilka det redogörs närmare för Elos ansvarsfulla verksamhet. Som rapporteringens referensram används GRI-standarderna.

Personalansvar

Elos personalarbete styrs av en personalstrategi. Enligt sin personalvision vill Elo vara en uppskattad och utvecklingsorienterad

arbetsplats, där var och en har möjlighet att lyckas. Genomförandet av visionen innehåller fyra kärnområden: förnybar kompetens, ett ansvarsfullt och inspirerande ledarskap, en personal som är utvecklingsvillig och förändringsberedd samt en flexibel resursanvändning.

I Elo har man berett sig för risker i anslutning till personalens kompetens, såsom för tillgången till kunnig arbetskraft och ökade kompetenskrav. Under 2018 låg utbildningens fokus på att förbereda sig för förändringarna i arbetslivet, att skapa bästa möjliga serviceupplevelser samt på dataskyddsförordningen och inkomstregistret.

Under 2018 inledde Elo ett program med det finska namnet Elossa 2030 som syftar till att bereda personalen för förändringarna i arbetslivet och för de färdigheter som kommer att krävas i framtidens arbetsliv. Elos första Talent-program, i vilket det deltog 15 begåvade och motiverade anställda från olika organisationsnivåer, slutfördes i slutet av 2018. Hela personalens kompetens stärktes genom att ytterligare öka bolagets utbud av webbkurser. Det är obligatoriskt för alla anställda att delta i kurser om Elos etiska affärspprinciper, dataskydd, säkerhet, kontinuitetshandling, Hay-avlöningsystemet samt om skydd av personuppgifter.

I Elo genomförs varje år en enkät av personaltillfredsställelsen. År 2018 svarade 87,5 procent av de anställda på enkäten. PeoplePower-indexet som beskriver totaltillfredsställelsen var 71,1 (69,8). Elos resultat är något bättre än i genomsnitt i de finländska expertorganisationerna. Målet är att uppnå ett resultat som klart överstiger normnivån i expertorganisationerna. I Elo genomfördes för första gången även särskilda studier som

mäter de psykosociala belastningsfaktorerna och likabehandling. Resultatet av studien om de psykosociala belastningsfaktorerna utnyttjas bland annat i bedömningen av olägenheter och riskfaktorer och den fungerar som underlag för den kartläggning av arbetarskydds- och arbetshälsoriskerna som grundar sig på arbetarskyddslagen och som genomförs i Elo vart tredje år.

Arbetshälsa och arbetsförmåga

Elo har som mål att se till personalens arbetshälsa och arbetsförmåga så att arbetstagare i olika åldrar upplever att de gör ett meningsfullt arbete och kan bevara både en hög arbetsmotivation och sin funktionsförmåga under hela yrkesbanan. Arbetshälsans delområden utvecklas och följs upp i samverkan mellan bl.a. arbetarskyddskommittén, HR-tjänsterna, företagshälsovården och andra samarbetsgrupper.

Utvecklingen av arbetarskyddet och arbetshälsan koordineras av en arbetarskyddskommitté, som sammanträdde fem gånger under 2018. I arbetarskyddskommittén deltar förutom representanter för arbetsgivaren och personalen även experter från företagshälsovården. Hela Elos personal omfattas av arbetarskyddsarbetet. Under 2018 fokuserade arbetarskyddet på de psykosociala belastningsfaktorerna, sjukdomar i stöd- och rörelseorganen och på att stöda arbetshälsoledningen.

Jämställdhet och likabehandling

I Elo uppgörs minst vartannat år en jämställdhets- och likabehandlingsplan. Planen uppdaterades 2018. Elos ledning och chefer ansvarar för genomförandet av jämställdhets- och likabehandlingsplanen, men den

utarbetas i samarbete med personalen. Målet är att utveckla likabehandling och jämställdhet mellan könen ur ett långsiktigt perspektiv.

Elo har en jämlik fördelning av män och kvinnor i uppgifter på olika nivåer. Andelen kvinnor i Elos samtliga tjänstemanna- och expertuppgifter år 2018 var 66 procent och andelen män 34 procent. Andelen kvinnor i chefsställning var 60 procent och andelen män 40 procent. Andelen kvinnor i ledningen är 58 procent och andelen män 42 procent.

Elo har anvisningar för utredningen av mobbningsfall, vilka finns tillgängliga för hela personalen på intranätet. Elo har nolltolerans då det gäller mobbning och trakasserier. Anvisningarna för utredning av mobbningsfall och praxisen vad gäller likabehandling behandlades under hösten både i ledningsgruppen för hela bolaget och i de enskilda enheternas ledningsgrupper.

Elo godkänner inte löneskillnader som beror på ålder, kön eller andra diskriminerande grunder. Hela personalen omfattas av ett och samma avlöningssystem och i Elo används Hay-systemet för bedömningen av arbetsuppgifternas svårighetsgrad för hela personalen.

På hösten 2018 genomförde Elo för första gången en undersökning av likabehandlingsfrågorna allmänt vara på en god nivå, eftersom medeltalet av alla svar var över 3 på bedömningsskalan 1–5.

Elos samarbetsforum följer upp genomförandet av jämställdhets- och likabehandlingsplanen. Forumets viktigaste uppgiftsområde är att behandla olika personalfrågor som gäller hela personalen eller majoriteten av den. Samarbetsforumet sammanträdde fyra gånger 2018.

Elos bolagsstyrning

Elos bolagsstyrning grundar sig på lags-tiftningen. Elos regler för en god bolagsstyrning grundar sig på rekommendationerna i Finsk kod för bolagsstyrning 2015, vilka Elo följer till den del de är tillämpliga på arbetspensionsbolaget. Reglerna i anslutning till Elos bolagsstyrning och en god förvaltning godkänns av Elos styrelse. Rapporten om Elos bolagsstyrningssystem (CG-rapporten) har publicerats på Elos webbplats.

Compliance-funktionen

Compliance-funktionen utgör en del av Elos interna kontroll, som är ordnad i syfte att övervaka att bolaget tillämpar myndighetsbestämmelser samt bästa allmän praxis för intern kontroll. Compliance-funktionen utgör också en del av Elos riskhantering, där målet är att stöda affärsverksamheten särskilt i identifieringen och hanteringen av juridiska risker och compliance-risker samt att övervaka och rapportera om dem till revisionsutskottet och ledningen.

Elos compliance officer är ansvarig för att leda Elos compliance-organisation. Compliance-organisationen utgörs förutom av compliance officer även av regelefterlevnadsansvariga i Elos olika funktioner. Compliance-verksamheten börjar från högsta ledningen, dvs. från verkställande direktören och styrelsen, vilka ansvarar för att bolagets verksamhet är lagenlig.

Elo har en fastställd process för behandlingen av observerade compliance-risker, där riskens allvar beaktas. Compliance officer är i första hand ansvarig för behandlingen av risker och att rapportera om dem till styrelsen och verkställande direktören. Kritiska risker rapporteras omedelbart. Elo har en

compliance board, som förutom verkställande direktören har tre andra medlemmar. Den har i uppgift att behandla kritiska iakttagelser eller observationer som annars är väsentliga med tanke på Elos verksamhet samt allvarliga fall av bristande regelefterlevnad och att fatta beslut angående dem. Några kritiska compliance-risker realiserades inte år 2018.

Elo tillämpar en whistleblower-kanal som gör det möjligt att anonymt anmäla orsaker till oro och överträdelser i anslutning till de etiska affärsprinciperna. Anmälningarna behandlas av compliance officer, som vid behov föredrar ärendet för compliance board för beslutsfattande. Det kom en anmälan via whistleblower-kanalen 2018.

Regler mot mutor och korruption samt insiderregler

Bolagets nya regler mot mutor och korruption trädde i kraft 2018. På våren 2018 utvärderades Elos samtliga affärsverksamheter och riskerna för korruption i anslutning till dem utifrån de nya anvisningarna. Det ordnades egna utbildningar i reglerna mot mutor och korruption för Elos samtliga affärsverksamheter. Under 2019 kommer det att öppnas en webbutbildning i ämnet. Elo fick inte kännedom om några fall av mutor år 2018.

Anvisningarna för sponsring och samarbetsprojekt förnyades under 2018 som en del av reglerna mot mutor och korruption. I fortsättningen kommer Elos samarbetspartners att offentliggöras på Elos webbplats varje år.

I Elo iaktas insiderregler enligt lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag. Insiderreglerna tillämpas på Elos placeringsverksamhet samt på värdepappersaffärer som bolagets insider gör privat. En person hör antingen utifrån sin ställning eller

uppgift till bolagets permanenta insiders. Insiderreglerna tillämpas också på tillfälliga insiders som kan få tillgång till projektspecifik insiderinformation.

Elos etiska uppförandekod

Elos etiska uppförandekod (Code of Conduct) fastställer hur Elo handlar i olika situationer. Den grundar sig på hörnstenarna i Elos företagskultur och verksamhetsmodeller. I den etiska uppförandekoden tas bland annat ställning till god bolagsstyrning, dataskyddsärenden, åtgärder mot mutor samt till arbetsliv och mänskliga rättigheter. Varje anställd är också ansvarig för att följa uppförandekoden och att anmäla misstanke om brott mot koden. Elos principer för ansvarsfulla placeringar innehåller också en uppföljning av att de mänskliga rättigheterna iaktas.

År 2018 bedömde bolaget riskerna i anslutning till de mänskliga rättigheterna som en del av riskkartläggningen i alla funktioner och det gjordes en sammanställning av riskerna på bolagsnivå. Under 2019 kommer riskernas sannolikhet att bedömas på en noggrannare nivå och hur de hanteras i olika affärsverksamheter. Elos egen affärsverksamhet och leveranskedja är i huvudsak i Finland och i Elo har det inte gjorts några anmälningar om realiserade risker i anslutning till brott mot de mänskliga rättigheterna.

Ansvarsfull placeringsverksamhet

Ansvarsfulla placeringar utgör en integrerad del av Elos placeringsverksamhet och analysen av placeringsobjekten. Huruvida placeringsobjekten verkar på ett ansvarsfullt sätt bedöms med hjälp av de s.k. ESG-faktorerna (Environment, Social, Governance) och placeringsverksamheten styrs av de principer

för ansvarsfulla placeringar som Elos styrelse godkänt. Placeringsverksamhetens ledningsgrupp ansvarar för att upprätta och uppdatera principerna. Den biträds av en styrgrupp för ansvarsfulla placeringar.

Elos mål är att säkerställa att placeringsintäkterna har en hållbar grund också med beaktande av de utmaningar som klimatförändringen medför för finansmarknaden och placeringsobjekten. På grund av det har Elo även en klimatstrategi som kompletterar principerna för ansvarsfulla placeringar.

Elos principer för ansvarsfulla placeringar utgörs av följande delområden: ansvarsfulla egna handlingssätt, efterlevnad av internationella normer, ansvarsfull analys av placeringsobjekten i beredningen, beslutsfattandet och uppföljningen av placeringar samt ägarstyrning och annan påverkan.

Miljöansvar inom placeringsverksamheten

Klimatförändringen beaktas som en del av analysen av placeringsobjektens miljöansvar. Elos klimatstrategi strävar efter att beakta klimatriskerna på ett mångsidigt sätt och att utnyttja de placeringsmöjligheter som klimatförändringen erbjuder.

Elo har offentligt stött TCFD:s (Task Force on Climate-related Financial Disclosures) rapporteringsrekommendationer. En gemensam, global rapporteringsram skapar nödvändig förståelse för klimatriskerna och -möjligheterna. Det viktiga i TCFD:s rapporteringsrekommendationer är att identifiera de risker som klimatförändringen medför för affärsverksamheten med hjälp av scenarioanalyser. För 2018 rapporterar Elo sina ansvarsfulla placeringar enligt TCFD:s fyra huvudteman, dvs. styrning, strategi,

riskhantering samt mått och mål i sin årsberättelse och ansvarsrapport som kommer att publiceras i mars 2019.

Som ett fortlöpande mål strävar Elo efter att säkerställa att placeringarna inte är förknippade med onödigt stora klimatrisker. Med klimatrisker avses risker förknippade med klimatförändringens inverkan på företagets affärsverksamhet samt på samhället i mer omfattande grad. Med tanke på placeraren kan riskerna i anslutning till klimatförändringen indelas i åtminstone fysiska risker, transitionsrisker, dvs. risker som orsakas av övergången till ett samhälle med låga utsläpp samt i systemrisker på finansieringsmarknaden. Elos mål är att säkerställa att placeringsintäkterna har en hållbar grund också med beaktande av de utmaningar som klimatförändringen medför för finansmarknaden och placeringsobjekten.

Elos mål är att över hälften av de direkta aktieplaceringarna och företagslånen samt av infrastruktur- och realinvesteringarna görs i objekt som har en mätbar positiv miljö- eller samhällspåverkan fram till år 2025. År 2018 producerade 45 procent av placeringsobjekten för Elos direkta aktieplaceringar, 53 procent av objekten för företagslåneplaceringarna och 44 procent av infrastruktur- och realinvesteringarna miljö- och samhällslösningar.

Elo har undertecknat Montréal Pledge, vilket innebär att det publicerar koldioxidavtrycket av sina placeringar varje år.

Koldioxidavtrycket av Elos aktieplaceringar var enligt samtliga mätare något över 10 procent lägre än jämförelseindexet för Elos aktieplaceringar. Koldioxidavtrycket av Elos noterade aktieplaceringar uppgick år 2018 till 180 (tCO₂/placerade mn USD) och det ökade med 17 procent jämfört med året innan. De noterade aktieplaceringarnas

koldioxidintensitet var 215 (tCO₂/mn USD i omsättning) och den minskade med 7 procent från 2017. De noterade aktieplaceringarnas vägda koldioxidintensitet var 219 (tCO₂/mn USD i omsättning) och den minskade med 14 procent från år 2017.

Den vägda koldioxidintensiteten för Elos noterade företagslån var 225 (tCO₂/mn USD i omsättning) och den minskade med 27 procent från året innan.

Koldioxidavtrycket av Elos direkta fastighetsplaceringar normaliserat med placeringsstillgångarna var 17 (tCO₂/mn EUR i omsättning) och året innan var den 16. Då det gäller fastigheter var den väderkorrigerade energiförbrukningstrenden sjunkande både för uppvärmning och elförbrukning.

Beräkningen av koldioxidavtrycket täcker 48 procent av Elos placeringsstillgångar.

De positiva miljöeffekterna av skogens årliga tillväxt i Elos skogsplaceringar, dvs. den så kallade koldioxidsänkan, ökade år 2018 och var uppskattningsvis cirka 220 000 tCO₂.

Utövandandet av påverkan på placeringsobjekten är ett viktigt sätt att genomföra ansvarsfulla placeringar. Elo föredrar påverkningsprocesser som involverar en betydande mängd andra investerare, eftersom påverkningsmöjligheterna då i regel är effektivare. År 2018 deltog Elo i flera påverkningsinitiativ bland annat via samarbetsnätverket för institutionella investerare IIGCC (Institutional Investor Group on Climate Change), som har som mål att förebygga klimatförändringen.

I slutet av augusti beslutade Elo att ansluta sig till CDP:s (tidigare Carbon Disclosure Project) initiativ Investor Action Request, genom vilket investerarnas synlighet då det gäller att hantera sina koldioxidutsläpp och

förbättra energieffektiviteten förbättras på samma sätt som för portföljbolag.

I augusti deltog Elo även i Investor Agenda, som utvecklats för globala investeringsföretag i syfte att påskynda och utvidga de åtgärder som är kritiska för att bekämpa klimatförändringen. Elo gav ett löfte vad gäller stenkol.

De mänskliga rättigheterna och en aktiv ägarroll

Då man fastställer hur ansvarsfullt placeringsobjekten handlar utgår man ifrån de internationella normerna, såsom FN:s initiativ Global Compact, som bland annat innehåller bestämmelser om de mänskliga rättigheterna. Global Compact-företagsansvarsnormen innehåller 10 regler om miljön, de mänskliga rättigheterna och arbetskraften. Uppföljningen av placeringsobjektens företagsansvar omfattar en uppföljning av hur väl placeringsobjektet följer principerna i anslutning till de mänskliga rättigheterna som kan härledas ur Global Compact. Beaktandet av de mänskliga rättigheterna utgör en del av placeringsobjektens sociala ansvar och bedöms som en del av placeringsobjektens ansvarsfulla agerande. Brott mot de mänskliga rättigheterna hör inte till hållbar affärsverksamhet och att beakta de mänskliga rättigheterna som en del av ansvarsfulla placeringar är viktigt både ur humanitär synvinkel och med tanke på hanteringen av placeringsriskerna.

Om placeringsobjektet inte uppfyller våra hållbarhetsprinciper, kan vi inleda eller ta del i en påverkningsprocess för att få placeringsobjektet att ändra sina förfaranden. Elo tillämpar en uppföljningsprocess för normöverträdelser, där MSCI anlitas som tjänsteleverantör. Uppföljningen av normöverträdelser

täcker 85 procent av de noterade aktierna och 87 procent av företagslånen och därtill 40 procent av Elos samtliga placeringsstillgångar.

Elos ägarstyrningsprinciper förnyades under 2018. Revideringsbehovet föranleddes av Europeiska kommissionens nya direktiv om aktieägarnas rättigheter (SHRD II), vilket medlemsländerna förutsätts implementera före juni 2019. Ägarstyrningsprinciperna som kommer att publiceras 2019 innehåller även ett företagsansvarsperspektiv.

Enligt Elo är det viktigt att bolagen utöver ekonomiska siffror även rapporterar om sin bolagsstyrning och sina ersättningar till de anställda samt väsentliga uppgifter om företagsansvarets mål och hur de uppnåtts enligt den kod för bolagsstyrning som gäller vid respektive tidpunkt. Vi rekommenderar en rapportering om klimatfrågor enligt TCFD:s rekommendationer, vilken även inkluderar en bedömning av klimatförändringens inverkan på affärsverksamheten. Bolagen rekommenderas även rapportera om på vilket sätt de främjar uppnåendet av FN:s mål för en hållbar utveckling i sin affärsverksamhet.

Elo bedrev en aktiv ägarroll genom att delta i nomineringsutskotten i finländska börsbolag och genom att delta på bolagsstämmor. Elos ansvarsfulla placeringar har ett nytt tema varje år, vilket man särskilt strävar efter att utveckla och om vilket det bl.a. ordnas ett internt utbildningsseminarium. Under 2018 var temat ett gott förvaltningsätt.

Närmare information om företagsansvarsaspekterna och resultaten år 2018 ges i Elos årsberättelse och ansvarsrapport. Elos styrelse undertecknar företagsansvarsuppgifterna som en del av den årliga bokslutsrapporteringen.

Principer för upprättande av bokslutet 2018

Bokslutet har upprättats i enlighet med bokföringslagen och -förordningen, aktiebolagslagen, lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag och lagen om försäkringsbolag. I bokslutet har man iakttagit lagen om beräkning av solvensgränsen för pensionsanstalter och om diversifiering av placeringar, social- och hälsovårdsministeriets förordning om försäkringsföretags bokslut och koncernbokslut, de beräkningsgrunder som fastställs av social- och hälsovårdsministeriet samt social- och hälsovårdsministeriets och Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar.

Koncernbokslut

Dotterbolag, i vilka koncernens andel av rösträtten är över hälften, har utifrån bestämmande inflytande konsoliderats i Elos koncernbokslut. I Elos koncern konsoliderades år 2018 förutom 104 dotterbolag i form av bostads- och fastighetsbolag även fyra andra bolag, som har presenterats i noterna, samt underkoncernerna Holding Oy och Tammi-Kodit Ky.

Koncernbokslutet har upprättats som ett sammandrag av moderbolagets och dotterbolagens resultaträkningar och balansräkningar enligt de principer för upprättande av bokslutet som tillämpats i moderföretaget. Interna intäkter och kostnader, vinstutdelning, fordringar och skulder samt ömsesidigt aktieinnehav har eliminerats. Dotterbolag som förvärvats under räkenskapsperioden har konsoliderats från anskaffningstidpunkten och avyttrade dotterbolag fram till överlåtelse tidpunkten.

Minoritetens andel av resultatet och det egna kapitalet har avskilts till en egen post.

Koncernens interna aktieinnehav har eliminerats enligt förvärvsmetoden. Uppkommen koncernaktiva har fördelats på dotterbolagens tillgångsposter i förhållande till deras verkliga värden. Då tillgångspostens verkliga värde överskrider har aktiva redovisats som affärsvärde. Vid avskrivningen av koncernaktiva iaktas avskrivningar av motsvarande tillgångspost enligt plan. Affärsvärdet avskrivs på 10 år. Uppskrivningar av aktier i koncernbolag under tidigare räkenskapsperioder har i koncernbalansräkningen bokförts som uppskrivning av den fastighet som ägs av dotterbolaget i fråga.

Ägarintresseföretagen som presenteras i noterna, dvs. företag i vilka koncernen innehar 20–50 procent av rösträtten, har konsoliderats i koncernbokslutet enligt kapitalandelsmetoden. Till Elos koncern hör inte intressebolag som ska konsolideras utifrån betydande inflytande. Ägarintresseföretag i bostads- och fastighetsbolagsform har inte konsoliderats i koncernbokslutet, eftersom de har oväsentlig betydelse för koncernens resultat och det fria egna kapitalet.

Kopior av koncernbokslutet finns att få från adressen Norrskensvägen 7, Esbo.

Premieinkomst

ArPL-premieinkomsten fastställs enligt den totala ArPL-lönesumman och avgiftsprocenten för de försäkrade. Den förskottsavgift som har uppburits under räkenskapsperioden och som grundar sig på en uppskattning av

lönesumman har i bokslutet korrigerats med en beräknad justeringsavgift. I premieinkomsten för räkenskapsperioden har också skillnaderna i föregående års uppskattade justeringsavgift och den realiserade justeringsavgiften bokförts.

FöPL-premieinkomsten fastställs utifrån företagarnas arbetsinkomster och avgiftsprocent.

Ersättningskostnader

Ersättningskostnaderna utgörs av utbetalade pensioner till pensionstagarna, rehabiliteringskostnader, kostnadsfördelningersättningar, kostnader för verksamhet för upprätthållande av arbetsförmågan, rörelsekostnader för ersättningsfunktionen samt av förändring av ersättningsansvaret.

Redovisat värde på placeringar

Fastighetsplaceringar

Byggnader och konstruktioner redovisas i balansräkningen till anskaffningsutgiften med avdrag för planerliga avskrivningar, eller till ett lägre verkligt värde.

Nedskrivningar av fastigheter och återförda nedskrivningar har bokförts via resultatet. För sålda fastigheter har återförda nedskrivningar bokförts via resultatet före redovisningen av försäljningsvinster. Under räkenskapsperioden 2018 har uppskrivningar inte gjorts i fastigheternas redovisade värden.

Aktier och andelar

Aktier och andelar har i balansräkningen bokförts till anskaffningsutgiften eller ett lägre

verkligt värde. Nedskrivningar av aktier och andelar under tidigare år återförs via resultatet till anskaffningsutgiften i fråga om den andel som motsvarar ökningen i det verkliga värdet. Aktier och andelar har upptagits i bokföringen enligt medelprismetoden.

Finansmarknadsinstrument

Till finansmarknadsinstrumenten hör masslån och penningmarknadsinstrument. Balansvärdet på finansmarknadsinstrument är anskaffningsutgiften, som räknas genom att använda medelpriset. Värdeförändringar på grund av fluktuationer i räntenivån redovisas emellertid inte. Anskaffningsutgiften har korrigerats med en periodisering av skillnaden mellan det nominella värdet och anskaffningsutgiften. Skillnaden mellan det nominella värdet och anskaffningsutgiften periodiseras som minskning eller ökning av ränteintäkt under finansmarknadsinstrumentets löptid. Beloppet av de motposter som har inkluderats i anskaffningsutgiften anges i noterna till balansräkningen.

Lånefordringar, övriga fordringar och insättningar

Lånefordringar, övriga fordringar och insättningar har värderats till det nominella värdet eller till ett lägre sannolikt värde.

Derivatkontrakt

Derivat används i Elo för att minska placeringsriskerna och i skyddande syfte, för att öka marknadsrisken och för att effektivera placeringsverksamheten. Under räkenskapsperioden har bolaget använt aktie-, ränte-,

kreditrisk-, råvaru-, volatilitets-, inflations- och valutaderivat.

Vinst och förlust som uppstått till följd av kontrakt som stängts eller upphört att gälla under räkenskapsperioden har bokförts som intäkter av eller kostnader för räkenskapsperioden.

Bokföringsmässig säkringsredovisning tillämpas endast på de derivatkontrakt som uppfyller kraven i Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar. Derivatkontrakt, på vilka säkringsredovisning har tillämpats, har värderats som en helhet tillsammans med den post som skyddas.

Derivatkontrakt som ingåtts i skyddande syfte värderas som en helhet tillsammans med den balanspost som ska skyddas. Om ingen värdeförändring bokförs för den balanspost som ska skyddas, redovisas inte heller det skyddande kontraktet via resultatet i bokslutet, såvida inte dess negativa värdeförändring överstiger den positiva värdeförändringen i den balanspost som ska skyddas. Då återförd nedskrivning görs på det objekt som skyddas, upptas värdeförändringen i det använda derivatet i sin helhet som kostnad. Säkringsredovisning har inte tillämpats i bokföringen.

Orealiserad förlust för derivatkontrakt som gjorts i annat än skyddande syfte (med undantag av noterade derivat) bokförs som kostnad i resultaträkningen. Orealiserad vinst redovisas inte som intäkt. Byte av säkerhet för icke-skyddande noterade derivat realiserar i resultatet, vilket innebär att vinster och förluster har redovisats som intäkt eller kostnad för räkenskapsperioden.

Premiefordringar

Premiefordringar består av beräknade justeringsavgifter och försäkringsavgifter som förfallit till betalning och är obetalda vid räkenskapsårets slut. Premiefordringar upptas i balansräkningen till sitt nominella värde eller till ett sannolikt lägre värde än detta.

Av de försäkringsavgifter som förfallit till betalning har fordringar för vilka det konstaterats att någon betalningsprestation inte kommer att fås, samt fordringar på bolag med påbörjad konkurs bokförts som kreditförluster. I kreditförluster har därtill upptagits nedskurna fordringar från fastställda företagssaneringar samt fordringar för vilka man avstått från indrivning på grund av att fordringen är så liten. Därtill bokförs en beräknad kreditförlust för betydande saneringar som icke slutförts vid årsskiftet. Kreditförluster för fordringar som gäller obetalda FöPL-avgifter bokförs i regel på grund av preskribering.

Avskrivningar och redovisningsprinciper – allmän princip

Anskaffningsutgiften för förslitning underkastade tillgångar har aktiverats och bokförs i form av planenliga avskrivningar som kostnad under sin verkningstid. Även intäktsförda uppskrivningar på förslitning underkastade tillgångar avskrivs enligt plan.

Licenser för dataprogram som redovisats som immateriella rättigheter samt övriga anskaffningsutgifter med lång verkningstid för systemprojekt har aktiverats och bokförs som kostnad i form av planenliga avskrivningar under sin verkningstid.

Avskrivningar som räknats som **linjära avskrivningar** av det ursprungliga anskaffningspriset görs enligt följande ekonomiska livslängder:

Bostads-, kontors- och affärsbyggnader	50 år
Industri- och lagerbyggnader	40 år
Hotell	50 år
Immateriella rättigheter	5 år
Bilar	5 år
IT-utrustning	3 år
Inventarier	10 år
Kontorsmaskiner	3 år
Övriga utgifter med lång verkningstid	3 och 5 år

Avskrivningar som räknats som avskrivning på utgiftsresten av det ursprungliga anskaffningspriset: Teknisk utrustning, maskiner och inventarier i byggnader 20 %

Placeringarnas verkliga värde

Fastighetsplaceringar

Direkta fastighetsplaceringar har i sin helhet utvärderats av en utomstående auktoriserad fastighetsutvärderare med undantag för några särskilda objekt samt de nybyggen och ombyggnader som färdigställdes under 2018. Alla fastighetsplaceringar har värderats vid värderingstidpunkten 31.12.2018.

Kontorsobjekten har värderats genom avkastningsvärdemetoden med tillämpande av en tio års kassaflödesmetod. Fastigheter som genomgår en grundrenovering och nybyggnader har värderats enligt kostnadsvärdemetoden. Tomter och projektplaner i anslutning till dem har värderats som en helhet med beaktande av det byggnadsrättsliga värdet och de halvfärdiga arbeten som ska aktiveras i bokföringen. Bostäder (direktägda och direkta bostadsinnehav i dotterbolagen) har värderats såväl enligt avkastningsvärdemetoden utifrån kassaflödet som enligt handelsvärdesmetoden med beaktande av totalvärdeskorrigeringen så, att marknadsvärdet har fastställts

som ett medelvärde utifrån de värden som fått genom dessa metoder. Bostadsobjektets marknadsvärde får inte överstiga marknadsvärdet enligt handelsvärdesmetoden.

Aktier och andelar

Handelsnoteringen som används som verkligt värde för noterade aktier samt för sådana värdepapper för vilka det finns en marknad utgörs av den avslutskurs som fastställs utifrån aktiens avslutande auktion. Om handel inte förs med aktien vid en avslutande auktion, är avslutskursen den sista realiserade handels prisnotering.

Som verkligt värde på onoterade aktier och andelar har man använt det sannolika överlåtelsepriset, anskaffningspriset eller ett värde som grundar sig på substansen.

Aktier i anläggningstillgångar har i balansräkningen värderats enligt anskaffningsutgiften, eftersom denna anses motsvara deras verkliga värde.

I fråga om aktie- och räntefonder grundar sig noteringarna i huvudsak på det fondandelsvärde som fondbolaget har meddelat i det offentliga prisuppföljningssystemet.

Som verkligt värde på kapitalplaceringar har man använt anskaffningsutgiften eller den värdering av fondens verkliga värde som förvaltningsbolaget har meddelat.

Som hedgefondernas verkliga värde används fondens marknadsvärde, som grundar sig på den värdering av fonden som fås från fondens förvaringsinstitut.

Finansmarknadsinstrument

Det verkliga värdet på finansmarknadsinstrumenten masslån och

penningmarknadsinstrument grundar sig i främsta hand på marknadspriserna. Om marknadspriset inte finns tillgängligt eller placeringens verkliga värde inte kan fastställas tillförlitligt, används utomstående aktörers värderingar eller så räknas det verkliga värdet genom att använda allmänt godkända modeller för beräkningen av marknadspriset eller så används det periodiserade anskaffningspriset som verkligt värde.

Derivatkontrakt

Som verkligt värde på noterade derivatkontrakt används i huvudsak den avslutningskurs som fastställts utifrån den avslutande auktionen eller den sista prisnoteringen. För derivatkontraktens verkliga värde, ansvar samt de säkerheter som erhållits och getts för derivathandeln redogörs i noterna. För internationella derivat, dvs. s.k. OCT-derivat räknas det verkliga värdet med allmänt godkända värderingsmodeller.

Fordringar och skulder i utländsk valuta

Fordringar och skulder i utländsk valuta har omräknats till euro enligt den kurs som Europeiska centralbanken noterat på bokslutsdagen.

I fråga om övriga placeringar har man använt kursen vid anskaffningstidpunkten eller en lägre kurs på bokslutsdagen, dock så att man i värderingen också beaktar inverkan av förändringen i värdepapprets marknadsvärde. Om det verkliga värdet på bokslutsdagen är lägre än den ursprungliga anskaffningsutgiften, har för placeringen gjorts en nedskrivning.

De hänfödda valutakursdifferenserna har behandlats som en korrigerings av de aktuella inkomsterna och utgifterna.

Icke-hänfödda valutakursdifferenser som uppstått under räkenskapsperioden har bokförts under övriga intäkter av och kostnader för placeringsverksamheten.

Rörelsekostnader och avskrivningar enligt funktion

Bolagets rörelsekostnader har hänförts enligt funktion i enlighet med Finansinspektionens anvisningar på det sätt som anges i noterna. Avskrivningar på inventarier och utgifter med lång verkningstid inkluderas i resultaträkningsposterna enligt funktion. Kostnader för skötseln av ersättningsfunktionen och kostnader för hanteringen av risken för arbetsoförmåga ingår i utbetalda ersättningar i resultaträkningen. Kostnader i anslutning till skötseln av placeringar samt byggnadsavskrivningar enligt plan ingår i kostnaderna för placeringsverksamheten. Kostnader för anskaffningen och skötseln av försäkringar samt förvaltningskostnader upptas i rörelsekostnaderna.

Lagstadgade avgifter ingår i de administrativa kostnaderna.

Direkta skatter

Direkta skatter under räkenskapsperioden och tidigare räkenskapsperioder redovisas i resultaträkningen enligt prestationsprincipen.

Reserver och skatteskuld

För placeringarnas värderingsdifferenser, som presenteras i noterna, har det inte räknats någon uppskjuten skatteskuld eller fordringar, eftersom det är osannolikt att de kommer att realiseras. Den ackumulerade

avskrivningsdifferensen och de beskattningsgrundade avsättningarna i koncernbokslutet har uppdelats i förändring i uppskjuten skatteskuld och räkenskapsperiodens resultat samt i uppskjuten skatteskuld och eget kapital.

Övriga skulder

Övriga skulder än försäkringsteknisk ansvarsskuld har upptagits i balansräkningen till det nominella värdet.

Pensionsordning

Det lagstadgade pensionsskyddet för de anställda har ordnats med en ArPL-försäkring. För en del av personalen har även ordnats tilläggs-pensionsskydd, som har fastställts enligt när anställningen börjat, dess längd och anställningshistorien. För en direktör har det ordnats tilläggs-pensionsskydd med en frivillig pensionsordning. Verkställande direktörens pensionsålder är 64 år. Verkställande direktören har en tilläggs-pensionsförsäkring, enligt vilken pension tillväxer med 0,2 procent per år. Räkenskapsperiodens pensionsutgifter har upptagits prestationsbaserat i bokföringen.

Försäkringsteknisk ansvarsskuld

Det ansvar som försäkringsavtalen medför har bokförts som ansvarsskuld, Ansvarsskulden uträknas enligt de beräkningsgrunder som social- och hälsovårdsministeriet har fastställt. Ansvarsskulden består av premieansvar och ersättningsansvar.

Premieansvaret består av ansvar för framtida pensioner, fördelat tilläggsförsäkringsansvar, som innehåller det belopp som reserverats för kundåterbäringar till försäkringstagarna och av ofördelat tilläggsförsäkringsansvar, vilket inräknas i

solvenskapitalet. I premieansvaret ingår även tilläggsförsäkringsansvar som är bundet till aktieavkastningen och vars belopp är beroende av pensionsanstaltens genomsnittliga avkastning på aktieplaceringarna.

Ersättningsansvaret består av ansvar för löpande pensioner och utjämningsansvar.

Då ansvarsskulden beräknas minskas ansvaret med ofördelat tilläggsförsäkringsansvar samt med premieansvar enligt lagen om pension för företagare.

Solvenskapital

Solvenskapitalet är det belopp med vilket bolagets tillgångar värderade till verkligt värde överstiger bolagets skulder. Med det ofördelade tilläggsförsäkringsansvaret som ingår i solvenskapitalet utjämnas fluktuationer i placeringarnas värde via resultatet och bereder man sig för försäkringsrisker.

Övriga solvenskapitalposter är bolagets eget kapital, skillnaden mellan tillgångarnas verkliga värden och redovisade värden och eventuell avskrivningsdifferens med avdrag för immateriella tillgångar i balansräkningen.

Räkenskapsperiodens vinst

Räkenskapsperiodens vinst fastställs enligt de beräkningsgrunder som social- och hälsovårdsministeriet fastställer på förhand.

Nyckeltal och analys

Nyckeltalen och analyserna som beskriver den ekonomiska utvecklingen har räknats och redovisats enligt Finansinspektionens föreskrifter om noter till bokslutet.

Definitionerna av och beräkningsprinciperna för de viktigaste nyckeltalen ges i noterna under Guide för läsande av nyckeltalen.

Resultaträkning

1 000 euro		Moderbolaget 2018	Moderbolaget 2017	Koncernen 2018	Koncernen 2017
Försäkringsteknisk kalkyl					
Premieinkomst	1	3 639 773	3 510 803	3 639 773	3 510 803
Intäkter av placeringsverksamheten	3	2 911 175	3 203 739	2 974 097	3 251 580
Ersättningskostnader					
Utbetalda ersättningar	2	-3 661 151	-3 474 133	-3 661 151	-3 474 133
Förändring av ersättningsansvaret					
Totalförändring		-313 951	-194 155	-313 951	-194 155
Ansvarsöverföring			1 722		1 722
Förändring av premieansvaret					
Totalförändring		17 009	-1 412 928	17 009	-1 412 928
Ansvarsöverföring			6 777		6 777
Rörelsekostnader	4	-78 696	-78 796	-78 696	-78 796
Kostnader för placeringsverksamheten	3	-2 505 422	-1 556 637	-2 549 508	-1 595 423
Försäkringstekniskt resultat		8 737	6 392	27 572	15 446
Annan än försäkringsteknisk kalkyl					
Övriga intäkter		633	688	215	247
Övriga kostnader		-22	-12		
Avskrivningar på affärsvärde				-106	-108
Övriga				-22	-12
Andel av intresseföretagens vinst/förlust				1 923	2 874
Bokslutsdispositioner					
Förändring av avskrivningsdifferens		-17	-63		
Inkomstskatt					
Skatter för räkenskapsperioden och tidigare räkenskapsperioder		-9 326	-7 000	-16 979	-7 891
Latent skatt				2 451	-89
Vinst/förlust av den egentliga verksamheten		6	5	15 054	10 466
Minoritetsandel av räkenskapsperiodens resultat				-3 791	533
Räkenskapsperiodens vinst/förlust		6	5	11 263	10 999

Balansräkning

1 000 euro		Moderbolaget 2018	Moderbolaget 2017	Koncernen 2018	Koncernen 2017
AKTIVA					
Immateriella tillgångar	13				
Immateriella rättigheter		2 468	4 767	2 531	4 830
Affärsvärde				757	865
Övriga utgifter med lång verkningstid		9 330	14 098	9 330	14 098
Pågående upphandlingar		1 962	143	1 962	143
Förskottsavgifter		2 517	1 857	2 517	1 857
		16 277	20 865	17 097	21 793
Placeringar	6				
Fastighetsplaceringar	8				
Fastigheter och fastighetsaktier		689 027	702 459	1 478 942	1 395 848
Lånefordringar hos företag som hör till samma koncern		430 554	445 069		
Lånefordringar hos ägarintresseföretag		66 397	66 397		
Lånefordringar hos fastighetsbolag		1 069	1 109	1 069	1 109
Lånefordringar hos fastigheter				66 397	59 397
		1 187 046	1 215 034	1 546 407	1 456 354
Placeringar i företag som hör till samma koncern och ägarintresseföretag					
Aktier och andelar i företag som hör till samma koncern	9	165 851	74 877		
Aktier och andelar i ägarintresseföretag	9	4 681	4 756	20 906	19 718
Lånefordringar hos företag som hör till samma koncern		165 269	101 578		
Lånefordringar hos ägarintresseföretag		2 949	2 949	2 949	2 949
		338 750	184 160	23 855	22 667
Övriga placeringar					
Aktier och andelar	10	11 700 556	12 216 635	11 709 607	12 224 807
Finansmarknadsinstrument		4 813 858	4 667 142	4 813 858	4 667 142
Fordringar på inteckningslån	11	128 629	154 977	128 629	154 977
Övriga lånefordringar	11	407 414	365 688	407 414	372 688
Övriga placeringar				2 119	2 117
		17 050 456	17 404 442	17 061 627	17 421 731
		18 576 253	18 803 637	18 631 889	18 900 752
Fordringar					
Från direktförsäkringsverksamhet					
Hos försäkringstagare		281 824	326 220	281 824	326 220
Övriga fordringar		470 064	442 412		
Övriga fordringar				460 780	413 934
Uppskjutna skattefordringar				2 353	2 444
		751 888	768 631	744 957	742 598
Övriga tillgångar					
Materiella tillgångar	13				
Maskiner och inventarier		3 979	4 097	3 980	4 097
Övriga materiella tillgångar		380	380	380	380
		4 359	4 477	4 360	4 477
Kassa och bank		1 398 557	818 507	1 427 738	840 307
		1 402 917	822 984	1 432 098	844 784
Aktiva resultatregleringar					
Räntor och hyror		55 011	54 366	54 897	53 896
Övriga aktiva resultatregleringar	14	73 323	32 912	74 967	35 088
		128 335	87 278	129 864	88 985
Aktiva sammanlagt		20 875 670	20 503 395	20 955 906	20 598 912

1 000 euro		Moderbolaget 2018	Moderbolaget 2017	Koncernen 2018	Koncernen 2017
PASSIVA					
Eget kapital	15				
Grundfond		6 694	6 694	6 694	6 694
Byggnadsfond				88	88
Låneamorteringsfond				84	84
Uppskrivningsfond				185	185
Övriga fonder		92 807	92 802	93 035	93 030
Vinst/förlust från tidigare räkenskapsperioder		1 842	1 842	-17 046	-8 546
Räkenskapsperiodens vinst/förlust		6	5	11 263	10 999
		101 349	101 343	94 303	102 534
Minoritetsandel				45 383	55 734
Akkumulerade bokslutsdispositioner					
Avskrivningsdifferens		828	811		
Koncernreserv				1 221	300
Försäkringsteknisk ansvarsskuld	16				
Premieansvar		11 286 904	11 303 849	11 286 904	11 303 849
Ersättningsansvar		9 144 783	8 830 605	9 144 783	8 830 605
		20 431 687	20 134 453	20 431 687	20 134 453
Avsättningar				1 436	2 179
Skulder					
Av direktförsäkringsverksamhet		20 503	15 115	20 503	15 115
Uppskjutna skatteskulder				8 807	11 326
Övriga skulder		277 547	171 779	301 581	194 612
		298 050	186 894	330 891	221 052
Passiva resultatregleringar	14	43 757	79 894	50 985	82 659
Passiva sammanlagt		20 875 670	20 503 395	20 955 906	20 598 912

Finansieringsanalys

1 000 euro	Moderbolaget 2018	Moderbolaget 2017	Koncernen 2018	Koncernen 2017
Kassaflöde från rörelsen				
Vinst/förlust av den egentliga verksamheten	8 737	6 392	27 572	15 446
Korrektivposter				
Förändring i försäkringsteknisk ansvarsskuld	297 233	1 607 084	297 233	1 607 084
Nedskrivningar och uppskrivningar av placeringar	502 435	291 966	502 435	291 966
Avskrivningar enligt plan	8 374	9 499	48 242	50 996
Försäljningsvinster och -förluster	-602 260	-811 767	-607 421	-823 932
Kassaflöde före förändring i rörelsekapital	214 520	1 103 174	268 062	1 141 560
Förändring av rörelsekapital:				
Ökning (-) / minskning (+) av kortfristiga räntefria affärsfordringar	-24 314	-138 051	-43 330	-141 874
Ökning (-) / minskning (+) av kortfristiga räntefria skulder	75 018	28 945	77 422	32 901
Kassaflöde från rörelse före finansieringsposter och skatter	265 225	994 068	302 155	1 032 587
Betalda direkta skatter	-9 326	-7 000	-16 979	-7 891
Kassaflöde från övriga poster i rörelsen	611	676	193	236
Kassaflöde från rörelsen	256 510	987 744	285 368	1 024 932
Kassaflöde från investeringsverksamheten				
Investeringar i placeringar	327 209	-538 443	345 493	-540 195
Investeringar i och överlåtelsevinster från immateriella och materiella tillgångar samt övriga tillgångar	-3 669	-2 775	-43 429	-44 164
Kassaflöde från investeringsverksamheten	323 540	-541 218	302 064	-584 359
Förändring i likvida medel	580 050	446 526	587 432	440 573
Likvida medel vid räkenskapsperiodens början	818 507	371 981	840 307	399 734
Likvida medel vid räkenskapsperiodens slut	1 398 557	818 507	1 427 738	840 307

Noter till resultaträkningen

1 000 euro	Moderbolaget 2018	Moderbolaget 2017	Koncernen 2018	Koncernen 2017
1. PREMIEINKOMST				
Direktförsäkring				
Pensionsförsäkring enligt ArPL				
Arbetsgivarens andel	2 339 604	2 266 215	2 339 604	2 266 215
Arbetsstagarens andel	884 307	820 850	884 307	820 850
	3 223 911	3 087 065	3 223 911	3 087 065
Tilläggs pensionsförsäkring enligt APL		10		10
Försäkring enligt FöPL	415 862	423 728	415 862	423 728
Premieinkomst	3 639 773	3 510 803	3 639 773	3 510 803
Poster som dragits av från premieinkomsten				
Kreditförluster på avgiftsfordringar				
ArPL	20 763	18 167	20 763	18 167
FöPL	4 788	5 049	4 788	5 049
	25 550	23 216	25 550	23 216
2. UTBETALDA ERSÄTTNINGAR				
Direktförsäkring				
Utbetalats till pensionstagare				
Försäkring enligt ArPL	2 827 587	2 711 999	2 827 587	2 711 999
Tilläggs pensionsförsäkring enligt APL	29 509	30 045	29 509	30 045
Försäkring enligt FöPL	406 421	390 802	406 421	390 802
Tilläggs pensionsförsäkring enligt FöPL	1 686	1 705	1 686	1 705
	3 265 203	3 134 552	3 265 203	3 134 552
Betald/mottagna kostnadsfördelning ersättningar				
ArPL-pensioner	480 052	429 901	480 052	429 901
FöPL-pensioner	83 020	81 538	83 020	81 538
Andel av arbetslöshetsförsäkringsfondens (TVR) försäkringsavgift och av fördelningen av kostnaderna för de pensionsandelar som intjänats på basis av oavlönade perioder	-91 620	-126 083	-91 620	-126 083
Statens andel av FöPL	-101 029	-74 967	-101 029	-74 967
Statens StPEL-ersättning	-994	-783	-994	-783
	369 430	309 606	369 430	309 606
	3 634 633	3 444 158	3 634 633	3 444 158
Kostnader för ersättningsfunktionen	23 697	27 868	23 697	27 868
Kostnader för hanteringen av risken för arbetsoförmåga	2 821	2 107	2 821	2 107
Utbetalda ersättningar sammanlagt	3 661 151	3 474 133	3 661 151	3 474 133

1 000 euro	Moderbolaget 2018	Moderbolaget 2017	Koncernen 2018	Koncernen 2017
3. SPECIFIKATION AV NETTOINTÄKTERNA FRÅN PLACERINGSVERKSAMHETEN				
Intäkter av placeringsverksamheten				
Intäkter av placeringar i företag som hör till samma koncern				
Utdelningsintäkter	12 130			
Ränteintäkter	4 214	2 642		
	16 344	2 642		
Intäkter av placeringar i ägarintresseföretag				
Utdelningsintäkter	637	878		-878
Intäkter av fastighetsplaceringar				
Ränteintäkter				
Från företag som hör till samma koncern	9 198	10 184		
Från andra än företag som hör till samma koncern	451	478	748	775
Övriga intäkter				
Från andra än företag som hör till samma koncern	130 208	137 277	211 488	185 498
	139 857	147 938	212 236	186 273
Intäkter av övriga placeringar				
Utdelningsintäkter	461 783	351 138	461 783	351 965
Ränteintäkter	132 126	127 109	132 232	127 367
Övriga intäkter	883 451	1 537 394	885 708	1 537 474
	1 477 361	2 015 640	1 479 723	2 016 806
Sammanlagt	1 634 199	2 167 098	1 691 959	2 202 201
Återförda nedskrivningar	167 507	103 328	167 507	103 328
Försäljningsvinster	1 109 469	933 313	1 114 630	946 051
Sammanlagt	2 911 175	3 203 739	2 974 097	3 251 580
Kostnader för placeringsverksamheten				
Kostnader för fastighetsplaceringar	-81 001	-80 938	-84 815	-77 748
Kostnader för övriga placeringar	-1 100 196	-816 424	-1 100 246	-816 438
Räntekostnader och övriga kostnader för främmande kapital	-147 074	-142 434	-147 535	-142 435
	-1 328 271	-1 039 796	-1 332 595	-1 036 621
Nedskrivningar och avskrivningar				
Nedskrivningar	-667 622	-392 924	-667 622	-395 519
Byggnadsavskrivningar enligt plan	-2 321	-2 371	-42 083	-41 164
	-669 942	-395 294	-709 704	-436 683
Försäljningsförluster	-507 209	-121 546	-507 209	-122 119
Sammanlagt	-2 505 422	-1 556 637	-2 549 508	-1 595 423
Nettointäkter av placeringsverksamheten före uppskrivningar och korrigerig av dem	405 753	1 647 103	424 588	1 656 156
Nettointäkter av placeringsverksamheten i resultaträkningen	405 753	1 647 103	424 588	1 656 156

1 000 euro	Moderbolaget 2018	Moderbolaget 2017	Koncernen 2018	Koncernen 2017
4. POSTEN RÖRELSEKOSTNADER I RESULTATRÄKNINGEN				
Utgifter för anskaffning av försäkringar				
Provisioner för direktförsäkring	11 497	10 427	11 497	10 427
Övriga utgifter för anskaffning av försäkringar	9 426	10 346	9 426	10 346
	20 923	20 773	20 923	20 773
Kostnader för skötseln av försäkringar	35 740	38 400	35 740	38 400
Förvaltningskostnader				
Lagstadgade avgifter				
PSC:s kostnadsandel	6 299	6 808	6 299	6 808
Justitieförvaltningsavgift	806	770	806	770
Tillsynsavgift till Finansinspektionen	464	424	464	424
	7 569	8 002	7 569	8 002
Övriga förvaltningskostnader	14 464	11 622	14 464	11 622
Sammanlagt	78 696	78 796	78 696	78 796
TOTALA RÖRELSEKOSTNADER ENLIGT FUNKTION				
Utbetalda ersättningar				
Kostnader för ersättningsfunktionen	23 697	27 868	23 697	27 868
Kostnader för hanteringen av risken för arbetsförmåga	2 821	2 107	2 821	2 107
	26 518	29 975	26 518	29 975
Rörelsekostnader	78 696	78 796	78 696	78 796
Kostnader för placeringsverksamheten				
Kostnader för fastighetsplaceringar	5 657	4 981	9 758	7 178
Kostnader för övriga placeringar	22 416	20 800	22 416	20 800
	28 073	25 781	32 173	27 978
Övriga kostnader	22	12	22	12
Rörelsekostnader sammanlagt	133 309	134 564	137 410	136 761

1 000 euroa	Moderbolaget 2018	Moderbolaget 2017	Koncernen 2018	Koncernen 2017
5. NOTER GÄLLANDE PERSONALEN OCH MEDLEMMARNA I BOLAGETS ORGAN				
Personalkostnader				
Löner och arvoden	32 776	30 280	32 782	30 280
Pensionsutgifter	5 702	5 395	5 703	5 395
Övriga lönebikostnader	1 137	1 356	1 138	1 356
Sammanlagt	39 616	37 031	39 623	37 031
Löner och arvoden till ledningen				
Verkställande direktör	771	750	776	750
Styrelseledamöter och -suppleanter	321	360	321	365
Förvaltningsrådets ledamöter och suppleanter	74	69	74	69
Sammanlagt	1 166	1 180	1 171	1 184
<p>Verkställande direktör Satu Hubers avgiftsbaserade lön och naturaförmåner uppgick till 536 834,25 euro. Verkställande direktörens pensionsålder är 64 år. Verkställande direktören har en tilläggs pensionsförsäkring som överförs från Elos föregångarbolag, enligt vilken pension tillväxer med 0,2 procent per år. Kostnaden för tilläggs pensionsförsäkringen var 33 371,43 euro år 2018.</p> <p>Ledamöterna i förvaltningsrådet och styrelsen har inte beviljats pensionsförbindelser, penninglån eller andra säkerheter.</p>				
Antal anställda i genomsnitt under räkenskapsperioden	466	462	466	462
Arvoden till revisorer				
Arvoden som betalats till Ernst & Young Ab				
Revision	317	253	392	298
Rådgivning i skatteärenden	37	82	37	82
Övriga tjänster	11	29	15	29

Noter till balansräkningen

1 000 euro	Återstående anskaffningsutgift 2018	Redovisat värde 2018	Verkligt värde 2018	Återstående anskaffningsutgift 2017	Redovisat värde 2017	Verkligt värde 2017
6. PLACERINGARNAS VERKLIGA VÄRDE OCH VÄRDERINGSDIFFERENS, MODERBOLAGET						
Fastighetsplaceringar						
Fastigheter	53 075	53 075	71 259	53 961	53 961	70 799
Fastighetsaktier i företag som hör till samma koncern	491 140	498 756	893 761	501 258	508 874	881 027
Fastighetsaktier i ägarintresseföretag	127 712	130 571	307 259	128 018	130 878	305 922
Övriga fastighetsaktier	6 625	6 625	12 180	8 747	8 747	11 896
Lånefordringar hos företag som hör till samma koncern	430 554	430 554	430 554	445 069	445 069	445 069
Lånefordringar hos ägarintresseföretag	66 397	66 397	66 397	66 397	66 397	66 397
Lånefordringar hos fastighetsbolag	1 069	1 069	1 069	1 109	1 109	1 109
Placeringar i företag som hör till samma koncern						
Aktier och andelar	165 851	165 851	344 118	74 877	74 877	179 776
Lånefordringar	165 269	165 269	165 269	101 578	101 578	101 578
Placeringar i ägarintresseföretag						
Aktier och andelar	4 681	4 681	6 621	4 756	4 756	6 696
Lånefordringar	2 949	2 949	2 949	2 949	2 949	2 949
Övriga placeringar						
Aktier och andelar	11 700 556	11 700 556	13 378 148	12 216 635	12 216 635	14 632 608
Finansmarknadsinstrument	4 813 858	4 813 858	4 829 678	4 667 142	4 667 142	4 747 792
Fordringar på in-teckningslån	128 629	128 629	128 629	154 977	154 977	154 977
Övriga lånefordringar	407 414	407 414	407 414	365 688	365 688	365 688
	18 565 778	18 576 253	21 045 304	18 793 162	18 803 637	21 974 283
Den återstående anskaffningsutgiften för finansmarknadsinstrument innehåller:						
Skillnaden mellan det nominella värdet och anskaffningspriset periodiserad som ränteintäkter (+) eller en minskning av dem (-)				-33 216		
I det redovisade värdet ingår						
Intäktsförda uppskrivningar	10 475			10 475		
Värderingsdifferens (skillnaden mellan verkligt värde och redovisat värde)			2 469 051			3 170 647

1 000 euroa	Återstående anskaffningsutgift 2018	Redovisat värde 2018	Verkligt värde 2018	Återstående anskaffningsutgift 2017	Redovisat värde 2017	Verkligt värde 2017
6. PLACERINGARNAS VERKLIGA VÄRDE OCH VÄRDERINGSDIFFERENS, KONCERNEN						
Fastighetsplaceringar						
Fastigheter	1 326 396	1 326 396	1 905 471	1 210 758	1 218 374	1 649 818
Fastighetsaktier i ägarintresseföretag	127 712	130 571	307 259	128 018	130 878	305 922
Övriga fastighetsaktier	21 975	21 975	27 530	46 597	46 597	49 746
Lånefordringar hos ägarintresseföretag	66 397	66 397	66 397	66 397	66 397	66 397
Lånefordringar hos fastighetsbolag	1 069	1 069	1 069	1 109	1 109	1 109
Placeringar i ägarintresseföretag						
Aktier och andelar	20 906	20 906	22 847	19 718	19 718	21 658
Lånefordringar	2 949	2 949	2 949	2 949	2 949	2 949
Övriga placeringar						
Aktier och andelar	11 709 607	11 709 607	13 387 199	12 224 807	12 224 807	14 640 781
Finansmarknadsinstrument	4 813 858	4 813 858	4 829 678	4 667 142	4 667 142	4 747 792
Fordringar på inteckningslån	128 629	128 629	128 629	154 977	154 977	154 977
Övriga lånefordringar	407 414	407 414	407 414	365 688	365 688	365 688
Övriga placeringar	2 119	2 119	2 119	2 117	2 117	2 117
	18 629 030	18 631 889	21 088 560	18 890 278	18 900 752	22 008 954
Den återstående anskaffningsutgiften för finansmarknadsinstrument innehåller:						
Skillnaden mellan det nominlla värdet och anskaffningspriset periodiserad som ränteintäkter (+) eller en minskning av dem (-)	-27 390			-33 216		
I det redovisade värdet ingår						
Intäktsförda uppskrivningar	10 475			10 475		
Värderingsdifferens (skillnaden mellan verkligt värde och redovisat värde)			2 456 671			3 108 202

1 000 euro	Redovisat värde 2018	Verkligt värde 2018	Värderings- differens 2018	Redovisat värde 2017	Verkligt värde 2017	Värderings- differens 2017
7. DERIVAT, MODERBOLAGET						
Icke skyddande derivat						
Övriga fordringar						
Derivat	194 042	197 501	3 459	63 937	69 249	5 312
Övriga skulder						
Derivat	-156 267	-146 654	9 612	-78 670	-68 225	10 445
Övriga aktiva och passiva resultatregleringar						
Derivat	-4 511	50 496	55 007	-10 799	68 207	79 006
Sammanlagt	33 264	101 343	68 079	-25 532	69 230	94 763
7. DERIVAT, KONCERNEN						
Icke skyddande derivat						
Övriga fordringar						
Derivat	194 042	197 501	3 459	63 937	69 249	5 312
Övriga skulder						
Derivat	-156 267	-146 654	9 612	-78 670	-68 225	10 445
Övriga aktiva och passiva resultatregleringar						
Derivat	-4 511	50 496	55 007	-10 799	68 207	79 006
Sammanlagt	33 264	101 343	68 079	-25 532	69 230	94 763

1 000 euro	Fastigheter och fastighetsaktier 2018	Lånefordringar hos företag inom samma koncern 2018	Lånefordringar hos fastighetsbolag 2018	Lånefordringar hos ägarintresseföretag 2018
8. FASTIGHETSPLACERINGAR, MODERBOLAGET				
Förändringar i fastighetsplaceringar				
Anskaffningsutgift 1.1	832 018	504 466		
Ökningar	39 853	102 734	1 069	
Minskningar	-31 445	-117 249		
Överföringar mellan poster	-33 775	-59 397		66 397
Anskaffningsutgift 31.12	806 651	430 554	1 069	66 397
Akkumulerade avskrivningar 1.1	-22 564			
Avskrivningar under räkenskapsperioden	-2 321			
Överföringar mellan poster	-52			
Akkumulerade avskrivningar 31.12	-24 937			
Nedskrivningar 1.1	-117 470			
Nedskrivningar under räkenskapsperioden	-23 784			
Återförda nedskrivningar	4 265			
Överföringar mellan poster	33 827			
Nedskrivningar 31.12	-103 162			
Uppskrivningar 1.1	10 475			
Uppskrivningar 31.12	10 475			
Redovisat värde 31.12	689 027	430 554	1 069	66 397

1 000 euro	Moderbolaget 2018
FASTIGHETER OCH FASTIGHESAKTIER I EGET BRUK	
Återstående anskaffningsutgift	23 087
Redovisat värde	23 087
Verkligt värde	23 150

1 000 euro	Fastigheter och fastighetsaktier 2018	Lånefordringar hos fastighetsbolag 2018	Lånefordringar hos ägarintresseföretag 2018
8. FASTIGHETSPLACERINGAR, KONCERNEN			
Förändringar i fastighetsplaceringar			
Anskaffningsutgift 1.1	1 864 570	59 397	
Ökningar	230 949		
Minskningar	-107 999		
Överföringar mellan poster		-58 328	66 397
Anskaffningsutgift 31.12	1 987 521	1 069	66 397
Ackumulerade avskrivningar 1.1			
Ackumulerade avskrivningar på minskningar och överföringar	-360 857		
Avskrivningar under räkenskapsperioden	18 990		
Avskrivningar under räkenskapsperioden	-39 323		
Ackumulerade avskrivningar 31.12	-381 190		
Nedskrivningar 1.1			
Nedskrivningar under räkenskapsperioden	-133 568		
Återförda nedskrivningar	-23 789		
Återförda nedskrivningar	4 265		
Nedskrivningar 31.12	-153 092		
Uppskrivningar 1.1			
Uppskrivningar 1.1	25 703		
Uppskrivningar 31.12	25 703		
Redovisat värde 31.12	1 478 942	1 069	66 397

1 000 euro	Koncernen 2018
FASTIGHETER OCH FASTIGHESAKTIER I EGET BRUK	
Återstående anskaffningsutgift	23 087
Redovisat värde	23 087
Verkligt värde	23 150

1 000 euro	Moderbolaget 2018
9. AKTIER OCH ANDELAR I FÖRETAG SOM HÖR TILL SAMMA KONCERN OCH I ÄGARINTRESSEFÖRETAG	
Aktier och andelar i företag som hör till samma koncern, moderbolaget	
Anskaffningsutgift 1.1	74 877
Ökningar	91 168
Minskningar	-270
Överföringar mellan poster	75
Anskaffningsutgift 31.12	165 851

Namn	Hemort	Ägarandel
Aktier och andelar i företag som hör till samma koncern, moderbolaget		
Exilion Capital Oy	Helsingfors	100,00 %
Exilion Real Estate I Ky	Helsingfors	100,00 %
Probus Holding Oy	Helsingfors	79,47 %
Tammi-kodit GP Oy	Esbo	100,00 %
Tammi-Kodit Ky	Esbo	100,00 %

1 000 euro	Moderbolaget 2018	Koncernen 2018
Aktier och andelar i ägarintresseföretag		
Anskaffningsutgift 1.1	4 756	19 718
Ökningar		1 264
Överföringar mellan poster	-75	-75
Anskaffningsutgift 31.12	4 681	20 906

Namn	Hemort	Ägarandel
Aktier och andelar i ägarintresseföretag, moderbolaget och koncernen		
Amplus Holding Oy	Helsingfors	49,12 %
Avara Oy	Helsingfors	49,12 %
Agore Kiinteistöt GP Oy	Helsingfors	49,89 %
Exilion Pasilan Asemahotelli GP Oy	Helsingfors	40,00 %
Vierumäki Hotelli GP Oy	Helsingfors	50,00 %
Suomen Metsäsijoitus Oy	Esbo	25,00 %
Tyvene Oy	Helsingfors	40,00 %
Vakuutusneuvonta Aura Oy	Esbo	33,33 %
Vakuutusneuvonta Pohja Oy	Esbo	33,33 %

1 000 euro	Andel av samtliga aktier i %	Redovisat värde 31.12.2018	Marknadsvärde 31.12.2018	Hemstat
10. ÖVRIGA PLACERINGAR, MODERBOLAGET				
Inhemsk och utländska icke-noterade aktier och andelar				
3Step IT Group Oy	17,64	6 199	19 311	Finland
BraveDo Oy	2,50	2 891	2 891	Finland
CAP-Group Oy	17,96	3 556	3 556	Finland
CPEC Prefere Luxembourg I S.a r.l.	12,66	2 902	2 902	Luxemburg
ER Prefere Luxembourg I S.a r.l.	12,66	7 091	7 091	Luxemburg
Fingrid Abp	4,51	34	250	Finland
Futurice Oy	19,02	4 916	7 742	Finland
HappySpace Oy	10,04	1 200	2 479	Finland
Ömsesidiga Försäkringsbolaget Turva	6,63	702	702	Finland
Keski-Pohjanmaan Kirjapaino A	3,31	306	417	Finland
Kotkamills Group Oy A	9,58	1 403	1 403	Finland
Midinvest Oy	7,93	673	781	Finland
OS_Sponfyr Oy	15,75	2 799	2 799	Finland
Oy Wedeco Ab	8,89	956	1 998	Finland
Sato Oyj	12,89	52 760	156 755	Finland
S-Banken Abp	1,50	6 584	6 584	Finland
Suomi Power Networks TopCo B.V.	7,50	12 878	68 930	Nederländerna
TA-Yhtymä Oy B	14,53	566	566	Finland
Teknikum-Yhtiot Oy	19,60	2 470	2 470	Finland
Övriga Inhemsk och utländska icke-noterade aktier		228	232	
Inhemsk och utländska icke-noterade aktier och andelar sammanlagt		111 114	289 859	
Inhemsk noterade aktier och andelar				
Alma Media Oyj	2,06	4 994	9 418	Finland
Amer Sports Oyj	1,20	13 338	53 718	Finland
Asiakastieto Group Oyj	1,71	5 561	10 099	Finland
Aspo Oyj	0,19	419	477	Finland
Atria Koncern Abp	0,66	831	831	Finland
Bittium Oyj	1,40	901	3 805	Finland
Cargotec Oyj B	0,58	8 550	8 550	Finland
Caverion Corp	0,76	5 395	5 395	Finland
Citycon Oyj	0,11	1 615	1 615	Finland
Componenta Oyj	5,02	1 333	1 333	Finland
Digitalist Group Oyj	0,23	71	71	Finland
DNA Oy	1,44	17 100	32 452	Finland

1 000 euro	Andel av samtliga aktier i %	Redovisat värde 31.12.2018	Marknadsvärde 31.12.2018	Hemstat
Elisa Abp	0,35	11 201	21 395	Finland
Fit Biotech Oy	0,02			Finland
Fortum Abp	0,50	68 669	84 422	Finland
F-Secure Abp	3,78	11 868	13 890	Finland
Gofore Oyj	0,93	770	1 025	Finland
Heeros Oyj	7,47	657	657	Finland
HKScan Oyj A	2,30	1 625	1 625	Finland
Ilkka-Yhtymä Oyj	1,97	1 469	1 469	Finland
Ilkka-Yhtymä Oyj 1	2,22	372	372	Finland
Kamux Corp	6,95	15 111	15 111	Finland
Kesko Abp B	0,44	6 472	14 175	Finland
Kone Oyj B	0,41	48 374	77 325	Finland
Konecranes Oyj	0,57	11 876	11 876	Finland
Kotipizza Abp	8,08	3 212	11 701	Finland
Lassila & Tikanoja Oyj	3,17	15 170	18 387	Finland
Lehto Group Oyj	0,72	1 773	1 773	Finland
Metso Oyj	0,40	13 740	13 740	Finland
Metsä Board B	0,71	11 607	11 607	Finland
Neste Abp	0,55	49 965	94 237	Finland
NoHo Partners Oyj	1,44	1 249	2 352	Finland
Nokia Abp	0,30	86 013	86 013	Finland
Nokian Renkaat Oyj	0,29	10 728	10 728	Finland
Nordea Bank Abp	0,35	102 325	102 325	Finland
Oma Saastopankki Oyj	2,66	5 519	5 519	Finland
Orion Abp	0,79	4 073	8 872	Finland
Orion Abp B	1,19	34 614	37 373	Finland
Outokumpu Oyj	0,60	7 988	7 988	Finland
Pihlajalinna Abp	5,60	10 923	10 923	Finland
Pöyry Oyj	3,23	12 557	20 800	Finland
Raisio Plc	1,80	5 619	5 619	Finland
Rapala VMC Oyj	0,40	473	473	Finland
Robit Oyj	7,46	2 581	2 581	Finland
Rovio Entertainment Oy	1,51	4 584	4 584	Finland
Sampo Abp A	0,45	80 213	95 833	Finland
Silli Solutions Oyj	9,93	5 139	5 630	Finland
Silmaasema Oyj	4,42	2 737	2 737	Finland
Solteq Oyj	10,36	2 200	2 600	Finland
Soprano Oyj	9,67	433	433	Finland

1 000 euro	Andel av samtliga aktier i %	Redovisat värde 31.12.2018	Marknadsvärde 31.12.2018	Hemstat
SSH Communications Security	3,87	2 520	2 520	Finland
Stora Enso R	0,76	47 198	47 198	Finland
Suominen Oyj	5,19	6 201	6 201	Finland
Terveystalo Oy	4,00	41 112	41 112	Finland
Tieto Abp	1,09	19 051	19 100	Finland
Tokmanni Group Corp	8,07	34 105	34 105	Finland
Tulikivi Oyj	9,03	441	441	Finland
UPM-Kymmene Oyj	0,71	48 104	83 417	Finland
Uutechnic Group Oyj	0,05	10	10	Finland
Valmet Corp	2,40	37 610	64 620	Finland
Vincit Oyj	5,70	3 363	3 363	Finland
Wulff-Yhtiöt Oyj	5,07	592	592	Finland
Wärtsilä Oyj Abp B	0,87	53 020	71 559	Finland
YIT Oyj	1,33	14 309	14 309	
Inhemiska noterade aktier och andelar sammanlagt		1 021 642	1 324 479	
Utländska noterade aktier				
3i Group PLC	0,03	2 877	2 877	Förenade kungariket
3SBio Inc	0,08	2 239	2 239	Kina
888 Holdings PLC	0,20	1 419	1 439	Gibraltar
A2A SpA	0,07	3 106	3 365	Italien
ABB Ltd	0,02	6 150	6 150	Schweiz
Abcam PLC	0,05	1 242	1 288	Förenade kungariket
ABN AMRO Group NV	0,01	1 748	1 748	Nederländerna
Accor SA	0,01	1 404	1 404	Frankrike
Acerinox SA	0,06	1 438	1 438	Spanien
ACS Actividades de Construccion y Servicios SA	0,05	4 980	4 980	Spanien
Adecco SA	0,04	2 747	2 747	Schweiz
Adidas AG	0,02	5 154	8 637	Tyskland
Aegon NV	0,04	3 033	3 033	Nederländerna
Aena SME S.A.	0,01	1 843	1 843	Spanien
Ageas	0,04	3 093	3 093	Belgien
Air Liquide	0,02	9 425	10 621	Frankrike
Akka Technologies	0,12	1 109	1 109	Belgien
Akzo Nobel NV	0,02	3 309	3 577	Nederländerna
ALD SA	0,04	1 572	1 572	Frankrike
Alfa Laval AB	0,01	1 092	1 092	Sverige
Alibaba Group Holding Ltd	0,00	7 590	7 590	Kina

1 000 euro	Andel av samtliga aktier i %	Redovisat värde 31.12.2018	Marknadsvärde 31.12.2018	Hemstat
Allianz SE	0,03	23 660	24 391	Tyskland
Alstom SA	0,01	947	1 103	Frankrike
Alten	0,06	1 596	1 596	Frankrike
Altri SGPS SA	0,18	2 175	2 175	Portugal
Amadeus IT Holding SA	0,02	3 390	5 370	Spanien
AMG Advanced Metallurgical Group NV	0,15	1 314	1 314	Nederländerna
Amundi SA	0,01	1 113	1 113	Frankrike
Anglo American PLC	0,02	4 720	5 759	Förenade kungariket
Anheuser-Busch InBev NV	0,01	10 621	10 621	Belgien
Antofagasta PLC	0,03	2 188	2 188	Förenade kungariket
AP Moller - Maersk A/S A	0,02	1 917	1 917	Danmark
APERAM	0,07	1 349	1 349	Luxemburg
ArcelorMittal	0,02	4 005	4 005	Luxemburg
Arkema	0,07	3 965	3 965	Frankrike
Aroundtown SA	0,01	1 057	1 057	Tyskland
ARRIS International PLC	0,11	5 184	5 184	Förenta staterna
Ashtead Group PLC	0,04	3 392	3 392	Förenade kungariket
ASML Holding NV	0,02	12 916	14 115	Nederländerna
Aspen Insurance Holdings Ltd	0,24	5 115	5 362	Bermuda
Assa Abloy Ab B	0,02	3 109	3 109	Sverige
Assicurazioni Generali SpA	0,03	6 320	6 320	Italien
Associated British Foods PLC	0,01	1 637	1 637	Förenade kungariket
AstraZeneca PLC	0,03	20 197	22 801	Förenade kungariket
athenahealth Inc	0,11	5 218	5 218	Förenta staterna
Atlantia SpA	0,01	1 801	1 801	Italien
Atlas Copco AB A	0,02	3 256	3 687	Sverige
Atlas Copco AB B	0,03	1 995	1 995	Sverige
Atos Origin SA	0,02	1 366	1 366	Frankrike
Attendo AB	2,97	26 067	36 837	Sverige
Austevoll Seafood ASA	0,07	1 268	1 544	Norge
Aviva PLC	0,02	3 379	3 379	Förenade kungariket
Axa Sa	0,03	12 146	12 146	Frankrike
Axfood Ab	0,04	1 370	1 370	Sverige
Bajaj Finance Ltd	0,08	6 618	16 024	Indien
Baloise Holding AG	0,02	1 179	1 179	Schweiz
Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA	0,02	6 217	6 217	Spanien
Banco de Sabadell SA	0,05	2 655	2 655	Spanien
Banco Santander Central Hispano Sa	0,03	21 284	21 284	Spanien

1 000 euro	Andel av samtliga aktier i %	Redovisat värde 31.12.2018	Marknadsvärde 31.12.2018	Hemstat
Barclays PLC	0,03	9 940	9 940	Förenade kungariket
Barratt Developments PLC	0,08	4 027	4 027	Förenade kungariket
BASF SE	0,03	15 390	15 390	Tyskland
Bayer AG	0,03	15 554	15 554	Tyskland
Bayerische Motoren Werke AG Com	0,01	3 000	3 000	Tyskland
Bayerische Motoren Werke AG Pref	0,07	2 379	2 379	Tyskland
BE Semiconductor Industries NV	0,19	2 856	2 856	Nederländerna
Bechtle AG	0,05	1 415	1 415	Tyskland
Beiersdorf AG	0,01	3 149	3 284	Tyskland
Bellway PLC	0,08	2 815	2 815	Förenade kungariket
Berkeley Group Holdings PLC	0,11	5 632	5 632	Förenade kungariket
Betsson AB	0,38	3 333	3 333	Sverige
BHP Group PLC	0,02	7 593	8 126	Förenade kungariket
Bilia AB	0,21	1 707	1 707	Sverige
BNP Paribas	0,03	14 639	14 639	Frankrike
Bobst Group SA	0,13	1 290	1 290	Schweiz
Boliden AB	0,05	2 473	2 473	Sverige
Bouygues SA	0,01	1 381	1 381	Frankrike
Bovis Homes Group PLC	0,22	2 815	2 815	Förenade kungariket
BP PLC	0,03	31 514	31 514	Förenade kungariket
bpost SA	0,07	1 129	1 129	Belgien
Brenntag AG	0,02	1 172	1 172	Tyskland
British Land Co Plc	0,02	1 120	1 120	Förenade kungariket
BT Group PLC	0,02	5 872	5 872	Förenade kungariket
BTG PLC	0,15	5 289	5 289	Förenade kungariket
Bunzl PLC	0,02	1 677	1 790	Förenade kungariket
Burberry Group PLC	0,04	2 887	2 943	Förenade kungariket
CaixaBank SA	0,01	2 284	2 284	Spanien
Capgemini SA	0,02	2 800	2 800	Frankrike
Carlsberg A/S	0,02	1 997	1 997	Danmark
Carnival PLC	0,02	1 525	1 525	Förenade kungariket
Carrefour SA	0,01	1 742	1 742	Frankrike
CECONOMY AG	0,10	1 143	1 143	Tyskland
Centamin PLC	0,11	1 527	1 527	Jersey
Centrica PLC	0,04	3 206	3 206	Förenade kungariket
China Construction Bank Corp	0,00	3 242	3 242	Kina
China International Travel Service Corp Ltd	0,02	3 439	3 439	Kina
China Mengniu Dairy Co Ltd	0,03	3 401	3 401	Hongkong

1 000 euro	Andel av samtliga aktier i %	Redovisat värde 31.12.2018	Marknadsvärde 31.12.2018	Hemstat
China Petroleum & Chemical Corp	0,02	3 927	3 927	Kina
Christian Hansen Holding A/S	0,02	1 259	1 536	Danmark
Cie de Saint-Gobain	0,03	4 284	4 284	Frankrike
Cineworld Group PLC	0,04	1 611	1 669	Förenade kungariket
CNH Industrial NV	0,02	1 607	1 607	Förenade kungariket
CNOOC Ltd	0,00	2 968	2 968	Kina
CNP Assurances	0,01	1 855	1 855	Frankrike
Coca-Cola European Partners PLC	0,01	1 488	1 758	Förenade kungariket
Coca-Cola HBC AG	0,01	1 116	1 116	Schweiz
Coloplast A/S	0,01	1 695	1 936	Danmark
Commerzbank AG	0,04	2 551	2 551	Tyskland
Compagnie Financiere Richemont SA	0,02	5 870	5 870	Schweiz
Compagnie Generale des Etablissements Michelin	0,03	4 346	4 346	Frankrike
Compass Group PLC	0,02	5 616	5 875	Förenade kungariket
Computacenter PLC	0,18	2 289	2 289	Förenade kungariket
Continental Ag	0,01	2 672	2 672	Tyskland
Covestro AG	0,05	4 227	4 227	Tyskland
Credit Agricole SA	0,02	4 219	4 219	Frankrike
Credit Suisse Group AG	0,02	4 927	4 927	Schweiz
Crest Nicholson Holdings plc	0,27	2 548	2 548	Förenade kungariket
CRH PLC	0,02	3 904	3 904	Irland
Croda International	0,02	1 221	1 387	Förenade kungariket
CSPC Pharmaceutical Group Ltd	0,06	4 582	4 582	Kina
CTS Eventim AG & Co KGaA	0,04	1 403	1 403	Tyskland
Dabur India Ltd	0,05	4 433	4 861	Indien
Daimler Ag	0,02	9 704	9 704	Tyskland
Danone SA	0,02	8 359	8 359	Frankrike
Danske Bank A/S	0,03	4 840	4 840	Danmark
Dassault Systemes Sa	0,02	3 779	4 193	Frankrike
DCC PLC	0,02	1 322	1 322	Irland
Deutsche Bank Ag-Registered	0,02	2 751	2 751	Tyskland
Deutsche Boerse AG	0,03	6 152	6 637	Tyskland
Deutsche Lufthansa AG	0,04	3 250	3 954	Tyskland
Deutsche Post AG	0,02	4 748	4 748	Tyskland
Deutsche Telekom AG	0,02	13 388	13 577	Tyskland
Deutsche Wohnen AG	0,02	2 298	2 853	Tyskland
Deutz Ag	0,19	1 190	1 190	Tyskland
Diageo Plc	0,03	18 304	20 594	Förenade kungariket

1 000 euro	Andel av samtliga aktier i %	Redovisat värde 31.12.2018	Marknadsvärde 31.12.2018	Hemstat
Dialog Semiconductor PLC	0,09	1 022	1 466	Tyskland
DiaSorin SpA	0,03	1 267	1 293	Italien
D'ieteren SA/NV	0,09	1 650	1 650	Belgien
Dignity PLC	0,30	1 169	1 169	Förenade kungariket
Direct Line Insurance Group PLC	0,05	2 437	2 437	Förenade kungariket
Dixons Carphone PLC	0,07	1 102	1 102	Förenade kungariket
DNB ASA	0,02	5 190	5 190	Norge
DNO ASA	0,22	2 998	2 998	Norge
DS SMITH PLC	0,03	1 482	1 482	Förenade kungariket
DSV A/S	0,02	1 952	2 175	Danmark
Dunelm Group PLC	0,19	2 350	2 350	Förenade kungariket
E.ON Ag	0,02	3 533	3 819	Tyskland
Edenred	0,02	1 139	1 520	Frankrike
EI Group PLC	0,18	1 644	1 644	Förenade kungariket
Eiffage SA	0,04	2 621	2 648	Frankrike
Electricite De France	0,00	1 335	1 625	Frankrike
Electro Scientific Industries Inc	0,64	5 421	5 751	Förenta staterna
Electrocomponents PLC	0,05	1 316	1 316	Förenade kungariket
Electrolux Ab B	0,07	3 655	3 655	Sverige
Elia System Operator SA/NV	0,05	1 698	1 856	Belgien
EMS-Chemie Holding AG	0,02	1 935	1 935	Schweiz
Enagas SA	0,05	2 788	2 788	Spanien
Ence Energía y Celulosa SA	0,11	1 465	1 465	Spanien
Endesa SA	0,02	4 425	4 592	Spanien
Enel SpA	0,02	9 008	10 661	Italien
Energias de Portugal SA	0,01	1 523	1 570	Portugal
Engie SA	0,02	4 601	4 601	Frankrike
ENI SpA	0,02	8 960	8 960	Italien
Epiroc AB	0,04	1 084	1 084	Sverige
Equinor ASA	0,01	5 108	5 947	Norge
Eramet	0,08	1 226	1 226	Frankrike
Erste Bank der Oesterreichischen Sparkassen AG	0,03	3 583	3 583	Österrike
EssilorLuxottica SA	0,02	7 653	7 833	Frankrike
Essity AB	0,02	2 588	2 588	Sverige
Esterline Technologies Corp	0,17	5 283	5 420	Förenta staterna
Europris ASA	0,67	2 563	2 593	Norge
Eutelsat Communications	0,10	3 866	3 866	Frankrike
Evolution Gaming Group AB	0,07	1 279	1 279	Sverige

1 000 euro	Andel av samtliga aktier i %	Redovisat värde 31.12.2018	Marknadsvärde 31.12.2018	Hemstat
Evonik Industries AG	0,02	2 299	2 299	Tyskland
Exor NV	0,01	1 031	1 031	Nederländerna
Experian Group Ltd	0,02	3 329	3 933	Irland
Faurecia	0,04	1 699	1 699	Frankrike
Ferguson PLC	0,02	2 621	2 621	Schweiz
Ferrari NV	0,02	2 859	3 464	Italien
Ferrexpo PLC	0,36	4 650	4 650	Schweiz
Ferrovial SA	0,01	1 764	1 764	Spanien
Fiat Chrysler Automobiles NV	0,01	2 170	2 750	Förenade kungariket
Fielmann Ag	0,03	1 427	1 427	Tyskland
Forbo Holding AG	0,06	1 325	1 325	Schweiz
Fraport AG Frankfurt Airport Services Worldwide	0,04	2 135	2 200	Tyskland
Freenet AG	0,06	1 404	1 404	Tyskland
Fresenius Medical Care AG & Co KGaA	0,01	2 457	2 457	Tyskland
Fresenius SE & Co KGaA	0,02	5 051	5 051	Tyskland
Fuchs Petrolub AG	0,07	1 863	1 863	Tyskland
G4S PLC	0,06	2 214	2 214	Förenade kungariket
G5 Entertainment AB	1,04	1 149	1 149	Sverige
Galliford Try PLC	0,25	1 909	1 909	Förenade kungariket
Galp Energia SGPS SA	0,03	3 055	3 055	Portugal
Games Workshop Group PLC	0,20	1 796	2 261	Förenade kungariket
Geberit AG	0,02	2 527	2 527	Schweiz
Gecina Sa	0,06	5 266	5 266	Frankrike
Gemalto NV	0,11	5 070	5 195	Nederländerna
Genmab A/S	0,02	1 349	1 767	Danmark
Getlink	0,02	936	1 103	Frankrike
Givaudan SA	0,02	3 391	3 751	Schweiz
GlaxoSmithKline Plc	0,03	23 973	23 973	Förenade kungariket
Glencore International PLC	0,02	9 687	9 687	Schweiz
Go-Ahead Group PLC	0,19	1 410	1 410	Förenade kungariket
Godrej Consumer Products Ltd	0,07	5 386	7 597	Indien
Grafton Group PLC	0,09	1 542	1 542	Irland
Grifols SA	0,01	1 374	1 374	Spanien
Groupe Bruxelles Lambert SA	0,01	1 235	1 235	Belgien
H Lundbeck A/S	0,03	2 120	2 120	Danmark
Hamburger Hafen und Logistik AG	0,17	2 013	2 013	Tyskland
Hammerson Plc	0,14	4 031	4 031	Förenade kungariket
Hannover Rueckversicherung AG	0,02	3 035	3 110	Tyskland

1 000 euro	Andel av samtliga aktier i %	Redovisat värde 31.12.2018	Marknadsvärde 31.12.2018	Hemstat
Hargreaves Lansdown PLC	0,01	1 092	1 183	Förenade kungariket
Hays PLC	0,06	1 307	1 307	Förenade kungariket
HDFC Bank Ltd	0,02	11 509	14 798	Indien
HeidelbergCement AG	0,02	1 598	1 598	Tyskland
Heineken Holding NV	0,01	1 709	1 709	Nederländerna
Heineken Nv	0,01	3 806	4 025	Nederländerna
Henkel AG & Co KGaA Com	0,01	2 724	2 724	Tyskland
Henkel AG & Co KGaA Pref	0,01	2 494	2 494	Tyskland
Hennes & Mauritz Ab B	0,01	2 166	2 166	Sverige
Hera SpA	0,07	2 554	2 703	Italien
Hermes International	0,01	4 487	4 506	Frankrike
Hexagon AB	0,01	2 070	2 070	Sverige
Hochtief AG	0,03	2 167	2 167	Tyskland
Howden Joinery Group PLC	0,05	1 361	1 361	Förenade kungariket
HSBC Holdings PLC	0,03	44 906	44 906	Förenade kungariket
Iberdrola SA	0,02	10 005	11 126	Spanien
ICICI Bank Ltd	0,01	3 614	3 614	Indien
Inchcape Plc	0,12	3 025	3 025	Förenade kungariket
Indivior PLC	0,17	1 573	1 573	Förenade kungariket
IndusInd Bank Ltd	0,10	11 735	11 735	Indien
Industria de Diseno Textil SA	0,01	6 136	6 136	Spanien
Infineon Technologies AG	0,03	5 384	5 384	Tyskland
Informa PLC	0,02	1 772	1 772	Schweiz
Infosys Ltd	0,01	4 959	4 959	Indien
ING Groep Nv -CVA	0,03	12 417	12 417	Nederländerna
Intercontinental Hotels Group PLC	0,02	1 726	1 726	Förenade kungariket
Interpump Group SpA	0,06	1 193	1 744	Italien
Intertek Group PLC	0,02	1 306	1 742	Förenade kungariket
Intesa Sanpaolo SpA	0,03	7 229	9 967	Italien
Investec PLC	0,04	1 304	1 304	Förenade kungariket
Investor AB	0,02	3 358	3 358	Sverige
Ipsen SA	0,02	2 111	2 243	Frankrike
IPSOS	0,25	2 320	2 320	Frankrike
Iren SpA	0,07	1 492	1 909	Italien
Italgas SpA	0,05	1 771	1 855	Italien
ITV PLC	0,04	2 232	2 232	Förenade kungariket
J D Wetherspoon PLC	0,13	1 404	1 691	Förenade kungariket
J Sainsbury PLC	0,02	1 047	1 047	Förenade kungariket

1 000 euro	Andel av samtliga aktier i %	Redovisat värde 31.12.2018	Marknadsvärde 31.12.2018	Hemstat
Jardine Lloyd Thompson Group PLC	0,11	5 136	5 136	Förenade kungariket
JD Sports Fashion PLC	0,07	2 756	2 756	Förenade kungariket
Jenoptik AG	0,09	1 217	1 217	Tyskland
Jeronimo Martins SGPS SA	0,03	1 926	1 926	Portugal
Jiangsu Hengrui Medicine Co Ltd	0,01	2 960	2 960	Kina
JM AB	0,26	3 048	3 048	Sverige
John Laing Group PLC	0,10	1 759	1 767	Förenade kungariket
Johnson Matthey PLC	0,02	1 218	1 218	Förenade kungariket
Jubilant Foodworks Ltd	0,27	5 404	5 653	Indien
Julius Baer Group Ltd	0,02	1 399	1 399	Schweiz
Jungheinrich Ag	0,11	1 155	1 155	Tyskland
Kambi Group PLC	0,22	855	1 219	Malta
ING Groep NV	0,01	2 863	2 863	Belgien
Kering	0,02	6 127	8 106	Frankrike
Kerry Group PLC	0,02	2 457	2 760	Irland
Kindred Group PLC	0,15	2 703	2 703	Malta
Kingfisher Plc	0,02	1 001	1 001	Förenade kungariket
Kingspan Group Plc	0,02	1 197	1 197	Irland
Kinnevik Investment AB	0,04	1 765	1 765	Sverige
Klepierre	0,01	1 108	1 108	Frankrike
Koninklijke Ahold Delhaize NV	0,03	6 339	7 237	Nederländerna
Koninklijke DSM NV	0,02	2 607	2 607	Nederländerna
Koninklijke KPN NV	0,02	1 731	1 731	Nederländerna
Korian SA	0,07	1 713	1 797	Frankrike
Kuehne + Nagel International AG	0,02	2 527	2 527	Schweiz
Kweichow Moutai Co Ltd	0,00	3 440	3 440	Kina
LafargeHolcim Ltd	0,02	3 510	3 510	Schweiz
Land Securities Group Plc	0,09	5 747	5 747	Förenade kungariket
Legal & General Group PLC	0,04	5 715	5 715	Förenade kungariket
Legrand SA	0,02	2 646	2 646	Frankrike
Lindt & Spruengli AG PART	0,04	2 337	2 463	Schweiz
Lloyds Tsb Group Plc	0,03	14 070	14 070	Förenade kungariket
Logitech International SA	0,03	1 353	1 353	Schweiz
London Stock Exchange Group PLC	0,03	4 729	4 745	Förenade kungariket
Lonza Group Ag-Reg	0,02	2 950	3 385	Schweiz
Loomis AB	0,09	1 740	1 740	Sverige
Loreal Sa	0,01	8 514	13 305	Frankrike
LVMH Moet Hennessy Louis Vuitton Sa	0,02	16 830	20 668	Frankrike

1 000 euro	Andel av samtliga aktier i %	Redovisat värde 31.12.2018	Marknadsvärde 31.12.2018	Hemstat
M6-Metropole Television	0,16	2 896	2 896	Frankrike
Mahindra & Mahindra Ltd	0,02	2 117	2 117	Indien
Maire Tecnimont SpA	0,14	1 437	1 437	Italien
Mapfre SA	0,02	1 631	1 631	Spanien
Mediaset Espana Comunicacion SA	0,07	1 281	1 281	Spanien
Mediobanca SpA	0,04	2 379	2 379	Italien
Meggitt PLC	0,06	2 395	2 395	Förenade kungariket
Melexis NV	0,07	1 362	1 362	Belgien
Merck KGaA	0,02	2 339	2 339	Tyskland
Merlin Properties Socimi SA	0,10	4 882	4 882	Spanien
Micro Focus International PLC	0,02	1 357	1 357	Förenade kungariket
Mitchells & Butlers PLC	0,13	1 627	1 627	Förenade kungariket
Moncler SpA	0,03	2 420	2 420	Italien
Mondi PLC	0,06	4 311	4 311	Förenade kungariket
Moneysupermarket.com Group PLC	0,08	1 318	1 318	Förenade kungariket
Morgan Advanced Materials PLC	0,20	1 638	1 638	Förenade kungariket
Mowi ASA	0,02	1 424	1 561	Norge
MTU Aero Engines AG	0,02	1 271	1 657	Tyskland
Muenchener Rueckversicherungs AG	0,02	5 419	5 731	Tyskland
Mycronic AB	0,15	1 442	1 637	Sverige
National Express Group PLC	0,08	1 614	1 614	Förenade kungariket
National Grid PLC	0,02	5 767	5 767	Förenade kungariket
Naturgy Energy Group SA	0,01	1 463	1 568	Spanien
NCC AB	0,12	1 510	1 510	Sverige
Neopost SA	0,28	2 295	2 295	Frankrike
Nestle Sa	0,03	54 753	65 899	Schweiz
NetEnt AB	0,18	1 328	1 328	Sverige
Newsun Resources Ltd	0,45	5 151	5 182	Kanada
Next PLC	0,04	2 412	2 412	Förenade kungariket
NN Group NV	0,04	4 158	4 158	Nederländerna
Nobia AB	0,16	1 303	1 303	Sverige
Nolato AB	0,16	1 337	1 337	Sverige
Norddeutsche Affinerie AG	0,06	1 215	1 215	Tyskland
Norsk Hydro Asa	0,03	2 441	2 441	Norge
Novartis Ag	0,03	47 811	47 811	Schweiz
Novo-Nordisk A/S B	0,03	15 645	20 582	Danmark
Novo-Nordisk A/S B	0,03	1 946	3 064	Danmark
NXP Semiconductors NV	0,02	4 422	4 422	Nederländerna

1 000 euro	Andel av samtliga aktier i %	Redovisat värde 31.12.2018	Marknadsvärde 31.12.2018	Hemstat
NxStage Medical Inc	0,17	2 451	2 842	Förenta staterna
Oesterreichische Post AG	0,06	1 316	1 316	Österrike
OMV AG	0,03	3 964	3 964	Österrike
Orange SA	0,02	5 680	5 680	Frankrike
Oriflame Cosmetics SA	0,25	2 710	2 710	Luxemburg
Orkla Asa	0,02	1 121	1 121	Norge
Orsted A/S	0,01	1 839	2 220	Danmark
Pacific Biosciences of California Inc	0,53	5 106	5 106	Förenta staterna
Paddy Power Betfair PLC	0,02	1 220	1 220	Irland
Pagegroup PLC	0,26	4 248	4 248	Förenade kungariket
Pandora A/S	0,08	2 955	2 955	Danmark
Partners Group Ag	0,02	2 281	3 127	Schweiz
Peab AB	0,17	3 195	3 195	Sverige
Pearson PLC	0,02	1 426	1 647	Förenade kungariket
Pernod-Ricard SA	0,02	5 004	6 120	Frankrike
Pershing Square Holdings Ltd.	0,63	15 429	15 429	Guernsey
Persimmon PLC	0,08	5 519	5 519	Förenade kungariket
Pets at Home Group Plc	0,39	2 508	2 508	Förenade kungariket
Peugeot SA	0,02	3 567	3 639	Frankrike
Pfeiffer Vacuum Technology AG	0,12	1 306	1 306	Tyskland
Philips Electronics Nv	0,02	5 632	5 854	Nederländerna
Ping An Insurance Group Co of China Ltd	0,01	4 784	5 672	Kina
Playtech Plc	0,09	1 270	1 270	Manöarna
Porsche Automobil Holding SE	0,02	1 590	1 590	Tyskland
PostNL NV	0,12	1 148	1 148	Nederländerna
ProSiebenSat.1 Media AG	0,06	1 994	1 994	Tyskland
Prudential PLC	0,02	8 170	8 170	Förenade kungariket
Prysmian SpA	0,06	2 659	2 659	Italien
PTT Exploration & Production PCL	0,03	3 370	3 370	Thailand
PTT Global Chemical PCL	0,04	3 518	3 518	Thailand
Publicis Groupe	0,03	3 524	3 524	Frankrike
Puma Ag	0,03	2 087	2 087	Tyskland
Qiagen NV	0,02	1 237	1 352	Nederländerna
QinetiQ Group PLC	0,08	1 465	1 465	Förenade kungariket
Radico Khaitan Ltd	0,45	3 014	3 014	Indien
Raiffeisen Bank International AG	0,03	1 874	1 874	Österrike
Randgold Resources Ltd	0,02	1 389	1 389	Jersey
Randstad NV	0,03	2 368	2 368	Nederländerna

1 000 euro	Andel av samtliga aktier i %	Redovisat värde 31.12.2018	Marknadsvärde 31.12.2018	Hemstat
Rational Ag	0,02	1 393	1 393	Tyskland
Reckitt Benckiser Group PLC	0,02	10 760	10 760	Förenade kungariket
Red Electrica Corp SA	0,02	1 468	1 697	Spanien
Red Hat Inc	0,02	5 142	5 142	Förenta staterna
Redrow PLC	0,15	3 030	3 030	Förenade kungariket
Reliance Industries Ltd	0,01	8 869	10 068	Indien
RELX NV	0,01	2 409	2 409	Nederländerna
RELX PLC	0,01	4 993	5 050	Förenade kungariket
REN - Redes Energeticas Nacionais SGPS SA	0,11	1 798	1 798	Portugal
Renault Sa	0,02	3 425	3 425	Frankrike
Renishaw PLC	0,04	1 535	1 535	Förenade kungariket
Repsol SA	0,02	3 848	3 857	Spanien
Rio Tinto PLC	0,03	14 644	14 963	Förenade kungariket
Roche Holding Ag	0,03	34 356	41 773	Schweiz
Rockwool International A/S	0,05	1 200	1 341	Danmark
Royal Bank of Scotland Group PLC	0,01	2 344	2 344	Förenade kungariket
Royal Dutch Shell NA	0,02	23 685	23 829	Nederländerna
Royal Dutch Shell Plc A GBP	0,04	41 042	41 042	Nederländerna
Royal Mail PLC	0,06	1 713	1 713	Förenade kungariket
Royal Unibrew A/S	0,04	961	1 357	Danmark
RSA Insurance Group PLC	0,02	1 185	1 185	Förenade kungariket
RTL Group SA	0,02	1 667	1 667	Luxemburg
RWE Ag	0,02	1 960	1 977	Tyskland
Sacyr SA	0,15	1 436	1 436	Spanien
Sage Group Plc	0,02	1 465	1 465	Förenade kungariket
Salmar ASA	0,03	844	1 315	Norge
Samsung Electronics Co Ltd	0,00	5 149	5 149	Republiken Korea
Samsung SDI Co Ltd	0,03	3 085	3 085	Republiken Korea
Sandvik Ab	0,03	4 187	4 187	Sverige
Sanofi	0,02	23 355	23 355	Frankrike
SAP Ag	0,02	23 103	23 412	Tyskland
Saras SpA	0,09	1 394	1 394	Italien
SAS AB	0,22	1 672	1 672	Sverige
Schaeffler AG	0,13	1 651	1 651	Tyskland
Schindler Holding AG PART	0,03	2 444	2 444	Schweiz
Schindler Holding AG REG	0,01	1 067	1 067	Schweiz
Schneider Electric Sa	0,02	6 561	6 561	Frankrike
SCHRODERS PLC	0,02	1 313	1 313	Förenade kungariket

1 000 euro	Andel av samtliga aktier i %	Redovisat värde 31.12.2018	Marknadsvärde 31.12.2018	Hemstat
SCOR SE	0,02	1 165	1 292	Frankrike
Scottish & Southern Energy PLC	0,02	2 469	2 469	Förenade kungariket
Segro PLC	0,02	1 292	1 339	Förenade kungariket
SES SA	0,02	1 224	1 224	Luxemburg
Severn Trent PLC	0,05	2 561	2 561	Förenade kungariket
SGS SA	0,02	3 499	3 499	Schweiz
Shimao Property Holdings Ltd	0,04	3 263	3 263	Hongkong
Shire Ltd	0,02	10 562	10 976	Irland
Siemens Ag	0,02	19 874	19 874	Tyskland
Siemens Healthineers AG	0,00	1 064	1 103	Tyskland
Signify NV	0,11	2 928	2 928	Nederländerna
Sika Ag -Bearer	0,03	3 717	4 344	Schweiz
Siltronic AG	0,20	4 331	4 331	Tyskland
SimCorp A/S	0,06	1 339	1 517	Danmark
Sixt SE	0,07	1 500	1 500	Tyskland
Skandinaviska Enskilda Banken AB	0,03	5 231	5 231	Sverige
Smith & Nephew PLC	0,02	2 536	2 879	Förenade kungariket
Smiths Group PLC	0,02	1 214	1 214	Förenade kungariket
Smurfit Kappa Group PLC	0,05	2 698	2 698	Irland
Snam Rete Gas SpA	0,03	3 461	3 482	Italien
Societa Iniziative Autostradali e Servizi SpA	0,06	1 693	1 693	Italien
Societe BIC SA	0,08	3 369	3 369	Frankrike
Societe Generale	0,02	4 295	4 295	Frankrike
Societe Television Francaise 1	0,10	1 465	1 465	Frankrike
SodaStream International Ltd	0,18	5 198	5 265	Israel
Sodexo	0,01	1 629	1 629	Frankrike
Software AG	0,05	1 221	1 221	Tyskland
Solvay SA	0,03	2 907	2 907	Belgien
Sonova Holding AG	0,02	1 484	1 592	Schweiz
Sopra Steria Group	0,08	1 359	1 359	Frankrike
Spectris PLC	0,05	1 393	1 393	Förenade kungariket
Ssab Svensk Stål AB	0,15	1 391	1 391	Sverige
St James's Place PLC	0,02	1 123	1 123	Förenade kungariket
Standard Chartered PLC	0,02	3 847	3 847	Förenade kungariket
Standard Life Aberdeen PLC	0,03	2 362	2 362	Förenade kungariket
STMicroelectronics NV	0,03	3 146	3 146	Schweiz
Straumann Holding AG	0,01	1 138	1 138	Schweiz
Suez Environnement SA	0,03	2 388	2 388	Frankrike

1 000 euro	Andel av samtliga aktier i %	Redovisat värde 31.12.2018	Marknadsvärde 31.12.2018	Hemstat
Swedbank AB	0,03	6 469	6 469	Sverige
Swedish Orphan Biovitrum AB	0,03	1 354	1 354	Sverige
Svenska Handelsbanken A	0,03	5 613	5 628	Sverige
Swiss Life Holding AG	0,04	3 815	4 550	Schweiz
Swiss Prime Site AG	0,02	1 078	1 078	Schweiz
Swiss Re Ltd	0,02	4 908	4 908	Schweiz
Swisscom AG	0,01	2 101	2 172	Schweiz
Symrise Ag	0,02	962	1 600	Tyskland
Tata Consultancy Services Ltd	0,01	7 242	7 242	Indien
Tate & Lyle PLC	0,04	1 354	1 386	Förenade kungariket
Taylor Wimpey PLC	0,08	3 925	3 925	Förenade kungariket
Tecan Group AG	0,07	1 333	1 333	Schweiz
Technogym SpA	0,07	1 382	1 382	Italien
Tele2 AB	0,02	1 015	1 106	Sverige
Telecom Italia SpA Savings	0,05	1 179	1 179	Italien
Telefonaktiebolaget LM Ericsson	0,02	3 550	4 695	Sverige
Telefonica Sa	0,02	6 970	6 970	Spanien
Telenor Asa	0,02	3 938	4 014	Norge
Teleperformance	0,02	1 509	1 622	Frankrike
Telia Company Ab	0,01	2 167	2 317	Sverige
Temenos Group AG	0,02	1 271	1 271	Schweiz
Tencent Holdings Ltd	0,00	10 914	14 146	Kina
Terna Rete Elettrica Nazionale SpA	0,03	3 017	3 191	Italien
TESARO Inc	0,15	5 317	5 317	Förenta staterna
Tesco PLC	0,02	4 182	4 182	Förenade kungariket
The Navigator Company S.A.	0,09	2 446	2 446	Portugal
The Swatch Group Ag Bearer	0,02	1 578	1 578	Schweiz
ThyssenKrupp AG	0,01	1 313	1 313	Tyskland
Titan Co Ltd	0,06	6 534	6 656	Indien
Total Sa	0,03	32 827	32 827	Frankrike
TransMontaigne Partners LP	0,90	5 174	5 174	Förenta staterna
Tribune Media Co	0,11	3 814	3 872	Förenta staterna
TUI AG	0,02	1 439	1 439	Tyskland
UBISOFT Entertainment	0,01	1 060	1 107	Frankrike
u-blox Holding AG	0,27	1 342	1 342	Schweiz
UBS Group AG	0,02	8 417	8 417	Schweiz
UCB SA	0,01	1 629	1 813	Belgien
Umicore SA	0,02	1 405	1 469	Belgien

1 000 euro	Andel av samtliga aktier i %	Redovisat värde 31.12.2018	Marknadsvärde 31.12.2018	Hemstat
Unibail-Rodamco-Westfield	0,02	3 766	3 766	Frankrike
UniCredit SpA	0,03	7 043	7 043	Italien
Unilever NV	0,02	10 863	14 742	Nederländerna
Unilever PLC	0,04	21 718	21 718	Förenade kungariket
United Utilities PLC	0,02	1 129	1 129	Förenade kungariket
Valeo SA	0,04	2 656	2 656	Frankrike
Veolia Environnement	0,04	3 610	3 610	Frankrike
Vestas Wind Systems A/S	0,02	2 455	2 590	Danmark
Vesuvius PLC	0,11	1 544	1 666	Förenade kungariket
Whitbread PLC	0,02	1 643	1 890	Förenade kungariket
Victrex PLC	0,06	1 215	1 215	Förenade kungariket
William Hill PLC	0,09	1 306	1 306	Förenade kungariket
Vinci SA	0,02	7 821	9 495	Frankrike
Wirecard Ag	0,02	2 322	3 136	Tyskland
Vivendi	0,02	4 121	4 452	Frankrike
WM Morrison Supermarkets PLC	0,02	1 073	1 073	Förenade kungariket
Vodafone Group Plc	0,02	10 635	10 635	Förenade kungariket
Volkswagen AG Pref	0,02	5 186	5 186	Tyskland
Wolters Kluwer NV	0,02	2 393	3 017	Nederländerna
Volvo AB	0,04	6 602	6 602	Sverige
Vonovia SE	0,02	3 322	3 866	Tyskland
WPP PLC	0,03	3 831	3 831	Förenade kungariket
Yara International Asa	0,01	1 197	1 197	Norge
Zurich Insurance Group AG	0,03	12 908	13 315	Schweiz
Övriga utländska noterade aktier		114 079	116 566	
Utländska noterade aktier sammanlagt		2 252 350	2 380 655	
Aktiefonder				
Capman Public Market Fund FCP-SIF CA1	36,03		70	Luxemburg
Evli Europa B	0,10	56 276	65 798	Finland
Evli GEM B USD	0,16	26 780	26 780	Finland
Fidelity FAST Asia Fund	0,09	89 072	92 927	Luxemburg
Fondita Nordic Micro Cap B	0,03	3 814	9 797	Finland
iShares China Large-Cap ETF (USD)	0,05	68 433	68 433	Förenta staterna
iShares Core MSCI Emerging Markets ETF USD	3,66	138 092	140 915	Förenta staterna
iShares Core S&P 500 ETF (USD)	0,34	201 743	252 709	Förenta staterna
iShares Edge MSCI Min Vol Emerging Markets ETF	0,07	163 462	163 462	Förenta staterna
iShares Edge MSCI USA Min Vol	0,03	155 216	167 497	Förenta staterna
iShares Edge MSCI USA Value Weighted Index	0,11	157 182	157 182	Förenta staterna

1 000 euro	Andel av samtliga aktier i %	Redovisat värde 31.12.2018	Marknadsvärde 31.12.2018	Hemstat
iShares Emerging Markets Index Fund	0,05	57 823	57 823	Irland
iShares Japan Index Fund (IE) Flexible Class JPY	0,28	45 349	45 349	Irland
iShares MSCI Brazil ETF	0,01	38 200	38 200	Förenta staterna
iShares MSCI South Korea ETF	0,01	15 936	15 936	Förenta staterna
iShares MSCI Taiwan Capped ETF	0,01	13 532	13 532	Förenta staterna
iShares MSCI USA Momentum Factor	0,05	151 059	166 321	Förenta staterna
iShares Russell 2000 ETF	0,00	58 472	58 472	Förenta staterna
LähiTapiola Hyvinvointi A	0,53	20 058	36 134	Finland
Mandatum Life Slim Tail Equity Fund B2 USD	0,00	20 225	20 418	Luxemburg
Nomura Nikkei 225 ETF	0,00	159 440	159 440	Japan
Nomura TOPIX ETF	0,00	216 039	216 039	Japan
SPDR S&P 500 Index Trust Series 1	0,00	235 732	235 732	Förenta staterna
SSGA Enhanced Emerging Markets Equity Fund I USD	0,57	114 784	116 611	Luxemburg
T. Rowe Price Funds SICAV - US Smaller Companies Equity I USD	0,15	48 758	100 064	Luxemburg
UB Aasia REIT Plus K	0,19	10 000	18 780	Finland
UBS Global Emerging Markets Opportunity Fund	0,03	88 250	88 250	Irland
Vanguard Emerging Markets Stock Index(Ins) USD	0,01	162 824	167 412	Irland
Vanguard REIT ETF	0,00	2 133	2 133	Förenta staterna
Vanguard S&P 500 Index Fund ETF Class (USD)	0,00	222 376	253 895	Förenta staterna
Vanguard Total Stock Market ETF	0,00	111 467	111 467	Förenta staterna
Aktiefonder sammanlagt		2 852 525	3 067 577	
Räntefonder				
Aktia Emerging Market Local Currency Bond+ D	9,25	97 618	104 690	Finland
Aktia Emerging Market Local Currency Frontier Bond+	11,97	76 191	78 876	Finland
Ashmore Emerging Markets Local Currency Bond Fund I EUR	0,02	101 087	101 087	Luxemburg
Aviva Global High Yield Bond Fund I USD	0,00	27 688	27 688	Luxemburg
Barings Capital Global Loan Fund Tranche A USD Acc	0,00	21 686	36 910	Irland
Barings Capital Global Loan Fund Tranche B USD Acc	0,00	17 505	21 197	Irland
Barings Emerging Markets Local Debt Fund	0,10	107 127	107 127	Irland
Barings Emerging Markets Sovereign Debt Fund A USD	0,22	8 565	8 781	Irland
Barings Global Senior Secured Bond D USD	0,07	23 362	23 362	Irland
BlackRock Global Funds - Emerging Markets Bond X2 USD	0,08	36 781	38 602	Luxemburg
BlackRock Global Funds - Emerging Markets Corporate Bond X2 USD	1,40	22 531	33 789	Luxemburg
BlackRock Global Funds - Global High Yield Bond I2 USD	0,09	42 832	42 832	Luxemburg
BlueBay Investment Grade Absolute Return Bond Fund - I - EUR	0,02	50 752	50 752	Luxemburg
BlueBay Investment Grade Bond I Fund	0,01	49 186	49 689	Luxemburg

1 000 euro	Andel av samtliga aktier i %	Redovisat värde 31.12.2018	Marknadsvärde 31.12.2018	Hemstat
Clareant European Loan Fund Class IIA EUR	0,00	19 314	23 499	Luxemburg
Evli High Yield Yrityslaina B	0,01	22 142	27 438	Finland
Fidelity European High Yield Fund I-ACC-EUR	0,00	11 698	12 020	Luxemburg
GAM Multibond Local Emerging Bond Fund C EUR Unhedged	0,01	53 815	59 373	Luxemburg
Global Evolution Funds Frontier Markets I USD	0,04	79 969	79 969	Luxemburg
GMO Emerging Country Debt Investment Fund	0,05	51 633	54 489	Irland
iShares Core Euro Corporate Bond UCITS ETF (EUR)	0,00	1 264	1 277	Irland
iShares Euro High Yield Corporate Bond UCITS ETF	0,00	1 000	1 000	Irland
iShares iBoxx \$ Investment Grade Corporate Bond ETF	0,00	985	985	Förenta staterna
iShares iBoxx USD High Yield Corporate Bond ETF	0,00	708	708	Förenta staterna
M&G European Loan Fund C EUR	0,01	26 111	26 111	Irland
Man GLG Global Emerging Markets Debt Total Return I US	0,03	97 845	97 845	Irland
Man GLG Global Emerging Markets Local Currency Rates Fund I C EUR	0,20	43 019	43 019	Irland
Muzinich Bondyield ESG Fund Institutional Hedged EUR Acc	0,07	16 745	21 898	Irland
Neuberger Berman Emerging Market Debt - Hard Currency Fund USD I2 Acc	0,48	66 246	67 208	Irland
Neuberger Berman Emerging Markets Debt -Local Currency Fund- EUR I2 Unhedged Acc Class	0,19	47 012	51 788	Irland
NN L US Credit I Cap USD	0,00	17 512	17 512	Luxemburg
Nomura Funds - US High Yield Bond I - USD	0,00	10 484	10 484	Irland
Nordea 1 SICAV - US Corporate Bond Fund -BI USD	0,15	44 606	44 606	Luxemburg
Nordea 1 SICAV European High Yield Bond Fund X EUR	0,02	20 384	27 275	Luxemburg
Nordea 1 SICAV US High Yield Bond Fund X USD	0,16	25 257	25 257	Luxemburg
Pimco Diversified Income Duration Hedged Fund Inst USD A	0,34	49 439	49 915	Irland
Pimco Emerging Markets Corporate Bond Fund Inst USD Acc	0,56	14 259	14 510	Irland
Pimco Global High Yield Bond Fund Institution Acc	0,04	38 643	43 729	Irland
Pimco US High Yield Bond Fund USD Inst Acc	0,06	35 172	41 558	Irland
Schroder International Euro Corporate Bond Fund I Acc	0,02	48 927	53 115	Luxemburg
T. Rowe Price Funds SICAV - Global High Yield Bond I USD	0,11	38 263	51 441	Luxemburg
Räntefonder sammanlagt		1 565 366	1 673 413	
Kapitalfonder				
Adelis Equity Partners Fund II AB		3 978	3 978	Sverige
Advent International GPE VII		13 285	22 960	Förenta staterna
Advent International GPE VIII		29 205	33 011	Förenade kungariket
Aino Holdingyhtiö Ky		18 678	18 678	Finland
Altor Fund II (No. 1) Limited Partnership		1 510	1 510	Jersey
Altor Fund III (No. 2) Limited Partnership		9 622	12 732	Jersey
Altor Fund IV (No. 2) AB		10 929	13 285	Sverige
Amanda III Eastern Private Equity Ky		3 800	3 800	Finland

1 000 euro	Andel av samtliga aktier i %	Redovisat värde 31.12.2018	Marknadsvärde 31.12.2018	Hemstat
American Securities Partners VI, L.P		6 020	19 024	Förenta staterna
American Securities Partners VII, L.P		35 760	35 760	Förenta staterna
Antin Infrastructure Fund III L.P		14 259	14 259	Förenade kungariket
Apax Europe VII - B, L.P		5 782	5 782	Förenade kungariket
Apax IX EUR L.P		21 722	26 002	Guernsey
Apax VIII - A L.P		35 263	38 332	Guernsey
Ardian LBO Fund VI A		24 028	24 582	Frankrike
Ares Capital Europe IV (E) Unlevered		9 681	9 810	Luxemburg
Armada Mezzanine Fund IV L.P		4 442	5 049	Finland
Auda Capital IV (Cayman) LP (USD)			887	Caymanöarna
AXA LBO Fund IV FCPR			4 537	Frankrike
AXA LBO Fund IV Supplementary FCPR			1 340	Frankrike
AXA LBO Fund V Core			10 012	Frankrike
AXA LBO Fund V Supplementary		4 665	7 658	Frankrike
AXA Secondary Fund V L.P		210	12 463	Förenade kungariket
AXA Secondary Fund VII L.P		17 225	23 256	Förenade kungariket
Barings Global Credit Fund (LUX) SCsp		28 390	28 735	Luxemburg
Berkshire Fund IX, L.P		17 177	17 177	Förenta staterna
Berkshire Fund VIII-A L.P		14 599	14 599	Förenta staterna
Bowmark Capital Partners IV, L.P		5 993	5 993	Förenade kungariket
Bowmark Capital Partners V, L.P		12 108	12 290	Förenade kungariket
Bridgepoint Europe III E, L.P		2 176	2 176	Förenade kungariket
Bridgepoint Europe IV F L.P		5 519	8 803	Förenade kungariket
Bridgepoint Europe V C L.P		33 499	37 928	Förenade kungariket
Capvis Equity III L.P		4 925	4 925	Jersey
Capvis Equity IV L.P		16 458	16 458	Jersey
Capvis III Co-Investors Arena L.P		11 103	14 289	Jersey
Cheyne European Strategic Value Credit Fund		3 750	3 774	Förenade kungariket
Comvest Capital IV (Luxembourg) Feeder Fund, SCSp		27 131	27 652	Luxemburg
Conor Technology Fund I Ky		461	993	Finland
Crown Opportunities Fund Ky			7 889	Finland
Danske Private Equity Partners V (USD - A) K/S		6 480	8 816	Danmark
Danske Private Equity Partners V New (USD - A) K/S		8 015	8 015	Danmark
Dasos FS Partnership SCSp		10 000	16 711	Luxemburg
Dasos LT Partnership SCSp		20 000	20 000	Luxemburg
Dasos Timberland Fund II		25 897	30 493	Luxemburg
Dover Street IX Cayman L.P		24 727	28 439	Förenta staterna
Dover Street VIII L.P		15 691	20 789	Förenta staterna

1 000 euro	Andel av samtliga aktier i %	Redovisat värde 31.12.2018	Marknadsvärde 31.12.2018	Hemstat
EQT Infrastructure III SCSp		6 718	7 481	Luxemburg
EQT VII (No. 2) L.P.		31 344	34 879	Förenade kungariket
Equistone Partners Europe Fund VI		2 482	2 482	Luxemburg
E-Tuuli Ky		20 856	20 856	Finland
First State Investments European Diversified Infrastructure FCP-SIF		18 237	22 432	Luxemburg
First State Investments European Diversified Infrastructure Fund II SCSp		50 000	51 457	Luxemburg
Folmer Equity Fund II, Ky		529	529	Finland
FSN Capital IV L.P.		13 954	13 954	Jersey
FSN Capital V L.P.		4 267	4 267	Jersey
Genstar Capital Partners VIII, L.P.		11 967	14 186	Förenta staterna
Genstar VIII Opportunities Fund I (EU), L.P.		10 993	12 402	Förenta staterna
GHO Capital Fund I L.P.		25 700	29 965	Caymanöarna
GTCR FUND XII L.P.		8 206	8 206	Förenta staterna
H.I.G. Whitehorse Offshore Loan Feeder Fund		33 938	34 262	Förenta staterna
Hayfin Special Opportunities Fund II		31 473	33 066	Förenade kungariket
Hellman & Friedman Capital Partners VIII, L.P.		25 262	29 633	Förenta staterna
Hermes GPE Global Secondary Feeder I LP		5 442	9 853	Förenade kungariket
Hermes GPE Global Secondary Feeder II LP		8 131	10 359	Förenade kungariket
HgCapital 7E L.P.		22 993	29 609	Förenade kungariket
HPS Specialty Loan Fund IV, L.P.		22 192	23 108	Förenta staterna
ICG Senior Debt Partners II		27 090	28 904	Luxemburg
ICG Senior Debt Partners III		11 987	12 448	Luxemburg
iCON Infrastructure Partners IV, L.P.		9 678	9 678	Guernsey
Industri Kapital 2007 Limited Partnership		777	777	Förenade kungariket
Industrie & Finance Investissements 2 FCPR		1 527	2 438	Frankrike
Intera Fund II Ky		4 784	17 850	Finland
Intera Fund III Ky		13 239	13 800	Finland
Juuri Rahasto I Ky		9 771	9 771	Finland
Kasvurahastojen Rahasto II Ky		5 991	6 065	Finland
Kasvurahastojen Rahasto III Ky		753	753	Finland
Kasvurahastojen Rahasto Ky		5 445	7 433	Finland
Kayne Senior Credit Fund III		42 767	44 704	Luxemburg
L&C Timberlands L.P.		47 770	53 061	Förenta staterna
Levine Leichtman Capital Partners V, L.P.		29 996	33 471	Förenta staterna
Levine Leichtman Capital Partners VI-A, L.P.		9 446	9 909	Förenta staterna
Lexington Capital Partners VIII		30 958	35 806	Förenta staterna
Lifeline Ventures Fund III Ky		2 312	2 335	Finland
Lindsay Goldberg III L.P.			3 710	Förenta staterna

1 000 euro	Andel av samtliga aktier i %	Redovisat värde 31.12.2018	Marknadsvärde 31.12.2018	Hemstat
Lindsay Goldberg IV L.P.		24 460	34 304	Förenta staterna
LT Fund Investments		60 000	75 648	Luxemburg
Macquarie European Infrastructure Fund II		1 663	2 031	Förenade kungariket
MB Equity Fund IV Ky		13 765	15 601	Finland
MB Equity Fund V Ky		7 711	7 711	Finland
Monroe Capital Private Credit Fund II		33 219	33 725	Irland
Nexit Infocom II L.P.			5 684	Guernsey
Nordic Capital VII Alpha, L.P.		2 591	2 591	Jersey
Nordic Mezzanine Fund II Limited Partnership		832	1 209	Förenade kungariket
Nordic Mezzanine Fund III Limited Partnership		4 934	9 986	Förenade kungariket
Open Ocean Fund 2015 Ky		883	883	Finland
Open Ocean Opportunity Fund One Ky		522	522	Finland
Palvelurahasto I Ky		33	1 079	Finland
Partners Group Direct Mezzanine 2011 S.C.A. SICAR		13 459	17 470	Luxemburg
Partners Group Secondary 2011 (EUR) L.P. Inc		9 347	14 256	Guernsey
Partners Group U.S. Venture 2004, L.P.		2 362	2 362	Förenta staterna
Platinum Equity Capital Partners III, L.P.		14 518	15 766	Förenta staterna
Platinum Equity Capital Partners IV, L.P.		31 003	32 653	Förenta staterna
Power Fund II Ky		1 577	1 577	Finland
Proventus Capital Partners IV B AB		2 000	2 000	Sverige
Rocket Internet Capital Partners Growth Fund		13 296	19 741	Luxemburg
Sentica Buyout IV		7 722	7 941	Finland
Sentica Buyout V Ky		5 797	6 490	Finland
Silverfleet Capital Partners II LP		23 411	23 411	Förenade kungariket
Sponsor Fund IV		9 014	9 406	Finland
Stonepeak Infrastructure Fund III		3 623	3 623	Förenta staterna
Top Tier Venture Capital III, L.P.		2 183	2 183	Förenta staterna
Top Tier Venture Capital IV, L.P.		3 729	7 734	Förenta staterna
TPG Partners VI, LP		14 975	15 951	Förenta staterna
TPG Partners VII, L.P.		43 129	53 674	Förenta staterna
TSG 7 A L.P.		18 453	20 122	Förenta staterna
TSG 7 B L.P.		1 515	1 515	Förenta staterna
Vaaka Partners Buyout Fund III Ky		4 012	4 256	Finland
Waterland Private Equity Fund VI		18 022	24 580	Nederländerna
Waterland Private Equity Fund VII		1 807	1 807	Nederländerna
Wind Power Central Norway SCS		43 536	45 368	Luxemburg

1 000 euro	Andel av samtliga aktier i %	Redovisat värde 31.12.2018	Marknadsvärde 31.12.2018	Hemstat
Vista Equity Partners Fund IV, L.P		11 485	30 850	Förenta staterna
Vista Equity Partners Fund V-A		47 074	62 537	Caymanöarna
Vista Equity Partners Fund VI-A, L.P		46 768	49 509	Caymanöarna
Vitruvian Investment Partnership III		7 002	7 002	Förenade kungariket
Övriga kapitalfonder		12 215	21 082	
Kapitalfonder sammanlagt		1 736 785	2 067 392	
Fastighetsplaceringsfonder				
Aberdeen Property Funds SICAV Pan-Nordic		921	921	Luxemburg
Agore Kiinteistö Ky		53 975	54 905	Finland
Avara Asuinkiinteistörahasto I Ky		2 297	2 297	Finland
BlackRock Europe Property Fund III		542	542	Förenade kungariket
Blackstone Real Estate Debt Strategies High-Grade L.P		22 523	23 626	Förenta staterna
Capman Hotels RE Ky		23 671	31 705	Finland
CBRE European Industrial Fund CV		26 041	26 041	Nederländerna
CBRE Office Fund The Netherlands		12	12	Nederländerna
DOF Development Fund CV		27	27	Luxemburg
Specialplaceringsfonden Fennica Fastigheter I		9 649	9 649	Finland
Specialplaceringsfond Fennica Tomter		10 000	10 288	Finland
European Added Value Fund, L.P		154	154	Förenade kungariket
Exilion Asemahotellit Ky		29 203	29 203	Finland
Henderson Central London Office Fund II LP		1 801	8 292	Förenade kungariket
Herbert Park ICAV		4 532	4 532	Irland
ICG-Longbow UK Real Estate Debt Investments III S.a.r.l.		13 152	13 152	Luxemburg
ICG-Longbow UK Real Estate Debt Investments V SCSp		9 805	9 828	Luxemburg
Köpcentret Hansa Kb		15 140	15 818	Finland
LähiTapiola Asuntorahasto Prime Ky		19 183	20 785	Finland
Morgan Stanley Prime Property Fund, LLC.		53 808	62 260	Förenta staterna
Nordika II Fastigheter AB		9 667	15 212	Sverige
PBW II Real Estate Fund S.A.		4 568	4 568	Luxemburg
Prologis European Logistics Fund FCP-FIS		27 162	30 278	Luxemburg
Real Estate Debt & Secondaries Ky		8 440	8 440	Finland
Rockspring Peripheral Europe Limited Partnership			230	Förenade kungariket
Scandinavian Property Fund - Unleveraged		43 251	43 615	Luxemburg
Sentinel Real Estate Fund, LP		49 403	55 105	Förenta staterna
Standard Life Investments UK Shopping Centre Feeder Fund L.P		15 099	15 099	Jersey
Tapiola KR III Ky		60 118	62 426	Finland
Tapiola KR IV Ky			1 763	Finland

1 000 euro	Andel av samtliga aktier i %	Redovisat värde 31.12.2018	Marknadsvärde 31.12.2018	Hemstat
Tishman Speyer European Core Fund FCP-SIF		39 269	42 064	Luxemburg
Tishman Speyer European Strategic Office Fund Scots Feeder L.P.			2 491	Förenade kungariket
TT Holdings SCSp		30 016	33 713	Luxemburg
UBS Trumbull Property Fund LP		46 687	47 523	Förenta staterna
UK Property Income Fund II		21 669	21 669	Förenade kungariket
Vierumäen Hotelliikiinteistö Ky		5 750	5 750	Finland
Fastighetsplaceringsfonder sammanlagt		657 536	713 981	
Placeringar i hedgefonder				
Anchorage Capital Partners Offshore Ltd Class K		89 431	100 852	Caymanöarna
BFAM Asian Opportunities Fund Ltd Class D USD		25 281	27 140	Caymanöarna
Blue Mountain Credit Alternatives Fund Ltd		6 704	10 798	Caymanöarna
Brevan Howard Global Volatility Fund Ltd A3 EUR		7 000	7 235	Caymanöarna
Canyon Value Realization Fund (Cayman) Ltd Holdbac		3 439	3 495	Caymanöarna
Capula Global Relative Value Fund Ltd Class E		118 555	158 183	Caymanöarna
Davidson Kempner International C3 Holdback		7 309	7 458	Brittiska Jungfruöarna
Elliot International Ltd Class B		44 368	87 112	Caymanöarna
Field Street Offshore Fund Ltd Class A2 Main		79 802	79 802	Caymanöarna
GoldenTree Offshore Fund Ltd. Class C		2 200	4 687	Caymanöarna
GoldenTree Offshore Ltd C Series 242 Holdback		768	777	Caymanöarna
GoldenTree Offshore Ltd C Series 266 holdback		1 525	1 542	Caymanöarna
GoldenTree Select Offshore Ltd A Series 1 Holdback		943	958	Caymanöarna
HBK Multi-Strategy Offshore Fund Ltd. Class A		15 079	16 134	Caymanöarna
High Restoration Capital Partners Offshore L.P.		2 793	8 692	Förenta staterna
Hudson Bay International Fund Ltd. Holdback		2 204	2 241	Irland
IPM Systematic Macro Fund Class C EUR		106 199	119 332	Caymanöarna
Kepos Alpha Fund Ltd. Class A		75 169	75 169	Caymanöarna
King Street Capital Ltd. Class A		12 867	13 275	Brittiska Jungfruöarna
King Street Capital Ltd. Class S series 185		632	632	Brittiska Jungfruöarna
Man AHL Thorium Limited		172 972	186 168	Caymanöarna
Marathon Special Opportunities Fund Holdback		1 585	1 585	Caymanöarna
Marshall Wace Market Neutral TOPS Fund Class B EUR		78 599	96 049	Irland
Marshall Wace TOPS China A Share UCITS Fund H EUR		7 508	7 508	Irland
Millennium International Ltd. Class EE		82 464	130 204	Caymanöarna
Old Peak Asia Fund Ltd Class A USD		23 562	23 562	Caymanöarna
Pharo Gaia Fund Ltd. Class B Series 13 EUR		25 000	25 041	Caymanöarna
Pharo Gaia Fund Ltd. Class B Series 8 EUR		70 000	85 167	Caymanöarna
Pharo Macro Fund Ltd. Class B		65 916	84 969	Caymanöarna

1 000 euro	Andel av samtliga aktier i %	Redovisat värde 31.12.2018	Marknadsvärde 31.12.2018	Hemstat
Pine River Fund Ltd. Class A		4 614	5 427	Förenta staterna
Prudence Enhanced Income Fund		24 661	24 661	Caymanöarna
Samlyn Offshore Ltd. Class AS		82 492	88 868	Caymanöarna
Silver Point Capital Offshore Fund Ltd.		70 410	92 080	Caymanöarna
The Children's Investment Fund Class G1 EUR		19 903	19 903	Caymanöarna
Two Sigma Absolute Return Cayman Fund Ltd. Class A1		109 764	172 754	Caymanöarna
Wexford Offshore Spectrum Fund		2 118	4 677	Caymanöarna
Viking Global Equities III Ltd. Class H		54 464	80 979	Caymanöarna
Övriga hedgefonder		4 940	5 675	
Placeringar i hedgefonder sammanlagt		1 503 238	1 860 792	
Elos övriga placeringar sammanlagt:		11 700 556	13 378 148	
Övriga placeringar, dotterbolagen				
Inhemska onoterade aktier och andelar				
Kokkokallion Pysäköinti Oy		414	414	Finland
Herttoniemen Pysäköinti Oy		9	9	Finland
Ruukinpuiston Pysäköinti Oy		134	134	Finland
Kiinteistö Oy Espoon Biiliparkki 64 aktier		3 449	3 449	Finland
Vaneritorin Parkki Oy		83	83	Finland
Nelikkokujan autopaikoitus Oy		355	355	Finland
Jätkäsaaren Pysäköinti Oy		771	771	Finland
Jätkäsaaren jätteen putkikeräys Oy		945	945	Finland
Stella Business Park Oy		1 415	1 415	Finland
Stella Park		1 363	1 363	Finland
Kiinteistö Oy Uusi Maapohja		109	109	Finland
Övriga aktier		5	5	Finland
Dotterbolagens övriga placeringar sammanlagt:		9 051	9 051	
Sammanlagt:		11 709 607	13 387 199	

Innehav med ett redovisat värde på över 1 000 euro har specificerats.

1 000 euro	Moderbolaget 2018	Moderbolaget 2017	Koncernen 2018	Koncernen 2017
11. LÅNEFORDRINGAR				
Övriga lånefordringar specificerade enligt säkerhet				
Bankgaranti	62 501	67 096	62 501	67 096
Borgensförsäkring	39 597	55 205	39 597	55 205
Annan säkerhet	71 565	34 421	71 565	34 421
Återstående anskaffningsutgift	173 663	156 723	173 663	156 723
Återstående anskaffningsutgift för lånefordringar utan säkerhet sammanlagt	233 751	220 024	233 751	220 024
Pensionslånefordringar sammanlagt				
Övriga fordringar på in-teckningslån	321	345	321	345
Övriga lånefordringar	105 280	120 507	105 280	120 507
Återstående anskaffningsutgift sammanlagt	105 601	120 852	105 601	120 852
Närståendelån				
Lån till koncernbolag	595 823	546 647		
Lån till ägarintresseföretag	69 346	114 346	69 346	114 346
Lånens ursprungliga lånetid är högst 20 år.				
Lånen har beviljats antingen med fast ränta eller bundna till marknadsräntan.				
Säkerheten för lånen utgörs av fastighets- och anläggningsinteckningar, såvida det inte är fråga om kapitallån.				
Övriga närståendelån	122 605	156 556	122 605	156 556
Lånens ursprungliga lånetid är högst 10 år.				
Lånens räntegrund utgörs i huvudsak av ArPL-låneränta och euribor-ränta.				

1 000 euro	Moderbolaget 2018	Moderbolaget 2017	Koncernen 2018	Koncernen 2017
12. ÖPPNA AVTAL OM VÄRDEPAPERSLÅN				
Utlånade värdepapper				
Belopp	88 055		88 055	
Verkligt värde	167 898		167 898	
Återstående anskaffningsutgift	164 188		164 188	

Utlånade värdepapper är både noterade aktier och masskuldebrevslån.

Löptiden för samtliga lån är kortare än ett år.

Det verkliga värdet på panter som fått som säkerhet för lånen redovisas i noterna säkerheter och ansvar.

1 000 euro	Immateriella rättigheter 2018	Övriga materiella lång verkningstid 2018	Pågående upphandlingar av utgifter med lång verkningstid 2018	Förskottsavgifter 2018	Maskiner och inventarier 2018	Övriga materiella tillgångar 2018
13. FÖRÄNDRINGAR I IMMATERIELLA OCH MATERIELLA TILLGÅNGAR, MODERBOLAGET						
Anskaffningsutgift 1.1	14 529	32 817	143	1 857	6 608	380
Slutligt avskrivna föregående år	-1 480	-1 553			-207	
Ökningar	230	55	1 819	822	1 215	
Minskningar				-162	-594	
Överföringar mellan poster		1				
Anskaffningsutgift 31.12	13 279	31 320	1 962	2 517	7 023	380
Akkumulerade avskrivningar 1.1	-9 762	-18 719			-2 511	
Slutligt avskrivna föregående år	1 480	1 553			207	
Akkumulerade avskrivningar av minskningar och överföringar		-1			301	
Avskrivningar under räkenskapsperioden	-2 528	-4 823			-1 040	
Akkumulerade avskrivningar 31.12	-10 811	-21 990			-3 044	
Redovisat värde 31.12	2 468	9 330	1 962	2 517	3 979	380

1 000 euro	Immateriella rättigheter 2018	Övriga materiella lång verkningstid 2018	Pågående upphandlingar av utgifter med lång verkningstid 2018	Förskottsavgifter 2018	Maskiner och inventarier 2018	Övriga materiella tillgångar 2018
13. FÖRÄNDRINGAR I IMMATERIELLA OCH MATERIELLA TILLGÅNGAR, KONCERNEN						
Anskaffningsutgift 1.1	14 592	32 817	143	1 857	6 608	380
Slutligt avskrivna föregående år	-1 480	-1 553			-207	
Ökningar	230	55	1 819	822	1 216	
Minskningar				-162	-594	
Överföringar mellan poster		1				
Anskaffningsutgift 31.12	13 342	31 320	1 962	2 517	7 024	380
Akkumulerade avskrivningar 1.1	-9 762	-18 719			-2 511	
Slutligt avskrivna föregående år	1 480	1 553			207	
Akkumulerade avskrivningar av minskningar och överföringar		-1			301	
Avskrivningar under räkenskapsperioden	-2 528	-4 823			-1 040	
Akkumulerade avskrivningar 31.12	-10 811	-21 990			-3 044	
Redovisat värde 31.12	2 531	9 330	1 962	2 517	3 980	380

1 000 euro	Moderbolaget 2018	Moderbolaget 2017	Koncernen 2018	Koncernen 2017
14. ÖVRIGA AKTIVA OCH PASSIVA RESULTATREGLERINGAR				
Övriga aktiva resultatregleringar				
Fordringar hos fonder	585	2 724	585	2 724
Utdelning från utländska placeringar	10 457	7 550	10 457	7 550
Fordringar från kostnadsfördelningen	49 514	9 646	49 514	9 646
Öppna köpeskillingsfordringar	9 734	10 000	9 734	10 000
Övriga aktiva resultatregleringar	3 033	2 992	4 677	5 168
Sammanlagt	73 323	32 912	74 967	35 088
Passiva resultatregleringar				
Passiva resultatregleringar från derivat	19 861	18 739	19 861	18 739
Skulder från kostnadsfördelningen	3 245	41 433	3 245	41 433
Övriga passiva resultatregleringar	20 650	19 723	27 879	22 487
Sammanlagt	43 757	79 894	50 985	82 659

1 000 euro	1.1.2018	Ökningar	Minskningar	31.12.2018
15. EGET KAPITAL, MODERBOLAGET				
Förändringar av eget kapital				
Grundfond	6 694			6 694
Övriga fonder	92 802	5		92 807
Vinst från tidigare räkenskapsperioder	1 842			1 842
Räkenskapsperiodens vinst/förlust	5	6	-5	6
Sammanlagt	101 343	11	-5	101 349
Fördelning av eget kapital efter avdrag för föreslagen vinst				
Försäkringstagarnas andel efter föreslagen vinstutdelning	101 349			
Såsom vinst utdelningsbara medel				
Räkenskapsperiodens vinst	6			
Övrigt fritt eget kapital				
Övriga fonder	92 807			
Ackumulerade vinstmedel	1 842			
Såsom vinst utdelningsbara medel sammanlagt	94 655			

1 000 euro	1.1.2018	Ökningar	Minskningar	31.12.2018
15. EGET KAPITAL, KONCERNEN				
Förändringar av eget kapital				
Grundfond	6 694			6 694
Byggnadsfond	88			88
Uppskrivningsfond	185			185
Låneamorteringsfond	84			84
Övriga fonder	93 030	5		93 035
Vinst från tidigare räkenskapsperioder	-8 546	10 999	-19 500	-17 046
Räkenskapsperiodens vinst/förlust	10 999	11 263	-10 999	11 263
Sammanlagt	102 534	22 267	-30 499	94 303
Fördelning av eget kapital efter avdrag för föreslagen vinst				
Försäkringstagarnas andel efter föreslagen vinstutdelning	94 303			
Såsom vinst utdelningsbara medel				
Räkenskapsperiodens vinst	11 263			
Övrigt fritt eget kapital				
Övriga fonder	93 035			
Ackumulerade vinstmedel	-17 046			
Såsom vinst utdelningsbara medel sammanlagt	87 252			

1 000 euro	Moderbolaget 2018	Moderbolaget 2017	Koncernen 2018	Koncernen 2017
16. FÖRSÄKRINGSTEKNISK ANSVARSSKULD				
Premieansvar				
Framtida pensioner	10 047 032	9 350 580	10 047 032	9 350 580
Ofördelat tilläggsförsäkringsansvar	1 312 093	1 468 802	1 312 093	1 468 802
Fördelat tilläggsförsäkringsansvar	72 328	72 483	72 328	72 483
Aktieavkastningsbundet tilläggsförsäkringsansvar	-144 550	411 984	-144 550	411 984
Premieansvaret sammanlagt	11 286 904	11 303 849	11 286 904	11 303 849
Ersättningsansvar				
Löpande pensioner	9 144 783	8 830 605	9 144 783	8 830 605
Ersättningsansvar sammanlagt	9 144 783	8 830 605	9 144 783	8 830 605
Försäkringsteknisk ansvarsskuld sammanlagt	20 431 687	20 134 453	20 431 687	20 134 453

1 000 euro	Moderbolaget 2018	Moderbolaget 2017	Koncernen 2018	Koncernen 2017
17. SÄKERHETER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER				
SÄKERHETER SOM GETTS FÖR EGEN RÄKNING				
Panter som givits som säkerhet för derivathandel	19 513	75 770	19 513	75 770
Inteckningar för utomstående lån			26 500	26 500
ANSVAR SOM HÄNFÖR SIG TILL DERIVATKONTRAKT				
ICKE SKYDDANDE DERIVAT				
Räntederivat				
Termins- och futurkontrakt, öppna				
Värdet av underliggande tillgångar	-2 000 275	-637 490	-2 000 275	-637 490
Verkligt värde		-3		-3
Optionsavtal, öppna				
Köpta optioner				
Värdet av underliggande tillgångar	389 839		389 839	
Verkligt värde	22 434		22 434	
Utställda optioner				
Värdet av underliggande tillgångar	-1 123 864		-1 123 864	
Verkligt värde	-699		-699	
Ränteswappar, öppna				
Värdet av underliggande tillgångar	125 159	96 227	125 159	96 227
Verkligt värde	1 235	-82	1 235	-82
Valutaderivat				
Terminskontrakt, öppna				
Värdet av underliggande tillgångar	-6 341 880	-6 958 355	-6 341 880	-6 958 355
Verkligt värde	49 261	69 398	49 261	69 398
Optionsavtal, öppna				
Köpta optioner				
Värdet av underliggande tillgångar	-661 379	215 611	-661 379	215 611
Verkligt värde	7 392	3 453	7 392	3 453
Utställda optioner				
Värdet av underliggande tillgångar	90 415	-1 524	90 415	-1 524
Verkligt värde	-3 121	-493	-3 121	-493

1 000 euro	Moderbolaget 2018	Moderbolaget 2017	Koncernen 2018	Koncernen 2017
Aktiederivat				
Termins- och futurkontrakt, öppna				
Värdet av underliggande tillgångar	186 674	700 395	186 674	700 395
Verkligt värde		-1 141		-1 141
Optionsavtal, öppna				
Köpta optioner				
Värdet av underliggande tillgångar	-2 070 980	-878 689	-2 070 980	-878 689
Verkligt värde	167 676	65 795	167 676	65 795
Utställda optioner				
Värdet av underliggande tillgångar	-987 344	-928 678	-987 344	-928 678
Verkligt värde	-137 986	-53 126	-137 986	-53 126
Kreditriskderivat				
Kreditriskswappar, öppna				
Värdet av underliggande tillgångar	-83 913	-134 807	-83 913	-134 807
Verkligt värde	-4 849	-14 607	-4 849	-14 607
Övriga derivat				
Termins- och futurkontrakt, öppna				
Värdet av underliggande tillgångar	-12 210	503	-12 210	503
Verkligt värde		35		35
Från och med bokslutet 2018 redovisar vi de verkliga värdena på derivatkontrakt som s.k. clean-värden, utan upplupen ränta. Ändringarna har även gjorts i jämförelsesiffrorna. Resultatet av derivatkontrakt som stängts och förfallit har redovisats till fullt belopp via resultatet.				
MOTTAGNA SÄKERHETER				
Säkerheter för derivathandel	52 370	25 610	52 370	25 610
Säkerheter som fåtts som säkerhet för värdepappersutlåning Panternas verkliga värde	174 941		174 941	
PLACERINGSFÖRBINDELSER				
Kapitalfonder	1 936 983	1 801 919	1 936 983	1 801 919
Fondplaceringar	42 445		42 445	
Fastighetsplaceringar	289 027	130 963	289 027	130 963

1 000 euro	Moderbolaget 2018	Moderbolaget 2017	Koncernen 2018	Koncernen 2017
LEASING- OCH HYRESANSVAR				
Leasingansvar under löpande räkenskapsperiod	131	76	131	76
Leasingansvar under följande räkenskapsperioder	451	282	451	282
ÖVRIGA ANSVARSFÖRBINDELSER				
Ansvar för skatteskuldighetsgrupps moms-skuld enligt 188 § i mervärdesskattelagen	2 396	2 741	2 396	2 741
Återbäringsansvar enligt 120 § i mervärdesskattelagen för skatteskuldighetsgrupps fastighetsinvesteringar	50 051	44 718	50 051	44 718
Borgensförbindelser för koncernbolag			318	396
INTECKNINGAR I FASTIGHET OCH HYRESRÄTT				
Intecknade pantskuldebrev				18 729
INTECKNINGAR SOM GETTS MOT HYRESRÄTT				
Intecknade pantskuldebrev			189	343
ÖVRIGA PANTER				
Insättningar			297	297
INTECKNINGAR SOM GETTS I HYRESTOMTER				
			148	148

Bolaget har inte ansvar eller ansvarsförbindelser hos personer som hör till försäkringsbolagets närmaste krets.

Bolaget har inte närståendetransaktioner som skulle ha gjorts på annat sätt än genom iakttagande av vanliga kommersiella villkor.

1 000 euro	Moderbolaget 2018	Moderbolaget 2017
18. SOLVENSKAPITAL, MODERBOLAGET		
Eget kapital efter avdrag för föreslagen vinstutdelning	101 349	101 343
Akkumulerade bokslutsdispositioner	828	811
Värderingsdifferens mellan tillgångarnas verkliga värden och redovisade värden i balansräkningen	2 537 130	3 265 410
Ofördelat tilläggsförsäkringsansvar	1 312 093	1 468 802
Aktiverade anskaffningsutgifter för försäkringar och immateriella tillgångar	-16 277	-20 865
	3 935 123	4 815 500
Kravet på minimikapital enligt 17 § i lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag	810 429	1 013 399

1 000 euro	Koncernen 2018	Koncernen 2017
18. LÅNGFRISTIGA LÅN, KONCERNEN		
Långfristigt främmande kapital till andra företag än de som hör till samma koncern, vilka förfaller senare än efter 5 år	21 522	19 590

Koncernstruktur 31.12.2018

Till koncernen hör följande bolag:

Asunto Oy Asematie 13
Asunto Oy Bulevardi 32
Asunto Oy Espoon Kalaonnetie 3
Asunto Oy Espoon Moodi
Asunto Oy Espoon Nelikkokuja 5
Asunto Oy Espoon Puistopiha
Asunto Oy Espoon Punakaneli
Asunto Oy Espoon Ratsukatu 4
Asunto Oy Espoon Viirikuja 1
Asunto Oy Helsingin Aleksis Kiven katu 11
Asunto Oy Helsingin Henrikintie 5
Asunto Oy Helsingin Kerttulipuisto
Asunto Oy Helsingin Kokkokalliontie 1
Asunto Oy Helsingin Kokkokalliontie 3
Asunto Oy Helsingin Kokkokalliontie 5
Asunto Oy Helsingin Kokkokalliontie 9
Asunto Oy Helsingin Konalantie 7
Asunto Oy Helsingin Konalantie 9
Asunto Oy Helsingin Linnankoskenkatu 4
Asunto Oy Helsingin Puuskakuja 23
Asunto Oy Helsingin Puuskarinne 7
Asunto Oy Helsingin Yliskyläntie 2
Asunto Oy Jyväskylän Schaumanin Puistotie 19
Asunto Oy Jyväskylän Suuruspääntie 8
Asunto Oy Järvenpään Kartanontie 15
Asunto Oy Järvenpään Paja
Asunto Oy Järvenpään Sahankaari 13
Asunto Oy Keravan Lintulammenkatu 5 A
Asunto Oy Keravan Palokorvenkatu 9
Asunto Oy Keravan Solina
Asunto Oy Kotkan Kirkkokatu 4
Asunto Oy Lahden Purserinsaari
Asunto Oy Lappeenrannan Pikisaarenranta
Asunto Oy Oulun Hallituskatu 25
Asunto Oy Pitäjänmäentie 35
Asunto Oy Rovaniemen Lapintapiola

Asunto Oy Slottsveden Helsinki
Asunto Oy Tampereen Lapinkaari 18
Asunto Oy Tampereen Lapinniemen Majakka
Asunto Oy Tampereen Sammonkatu 66
Asunto Oy Tampereen Sarvijaakonkatu 13 ja 19
Asunto Oy Tampereen Sarvijaakonkatu 14
Asunto Oy Tampereen Sarvijaakonkatu 15–17
Asunto Oy Tapiolan Caritas, Oulu
Asunto Oy Tervatori
Asunto Oy Turun Itäinen Rantakatu 68
Asunto Oy Turun Purseripuisto
Asunto Oy Turun Merimiehenkatu 7
Asunto Oy Vantaan Kilterinkuja 4
Asunto Oy Vantaan Kilterinkuja 6
Asunto Oy Vantaan Kilterinkuja 8
Asunto Oy Vantaan Kilterinkuja 10
Asunto Oy Vantaan Kulonpohja
Asunto Oy Vantaan Lammasrinne 2
Asunto Oy Vantaan Lähettilääntie 1
Asunto Oy Vantaan Martinteeri
Asunto Oy Vantaan Neilikkatie 15
Asunto Oy Vantaan Tikkurilan Verso
Dynamo Business Park Oy
Jalava-Kodit Oy
Kampintalo Oy
Kiinteistö Oy Annankatu 32
Kiinteistö Oy Dynamo
Kiinteistö Oy Espoon Revontulentie 7
Kiinteistö Oy Espoon Swing Plus A
Kiinteistö Oy Espoon Swing Plus C
Kiinteistö Oy Espoon Tietäjätie 14
Kiinteistö Oy Haapaniemenkatu 5
Kiinteistö Oy Hauki
Kiinteistö Oy Helsingin Erottajankulma
Kiinteistö Oy Helsingin Paperitie 7
Kiinteistö Oy Hotelli Keurusselkä
Kiinteistö Oy Järvenkynny

Kiinteistö Oy Kaartinkaupungin Helmi
Kiinteistö Oy Kampinmäki
Kiinteistö Oy Kasarmintorin Kauppakeskus
Kiinteistö Oy Kouvolan Tapiola
Kiinteistö Oy Kuparitalo 1
Kiinteistö Oy Kyttälän Keskus
Kiinteistö Oy Linnanrakentajantie 4
Kiinteistö Oy Martinsillantie 2 a
Kiinteistö Oy Oulun Cinematori
Kiinteistö Oy Oulun Hotellitori
Kiinteistö Oy Pendoliino
Kiinteistö Oy Pitkäsillanranta 3
Kiinteistö Oy Rauman Hakunintie 12
Kiinteistö Oy Rauman Hakunintie 26
Kiinteistö Oy Robert Huberin tie 7
Kiinteistö Oy Stella Nova
Kiinteistö Oy Stella Solaris
Kiinteistö Oy Tampereen Hämeenkatu 7
Kiinteistö Oy Tampereen Tornihotelli
Kiinteistö Oy Tapiolankynny
Kiinteistö Oy Turun Ovakonkatu 2
Kiinteistö Oy Valimontie 27
Kiinteistö Oy Vantaan Hakintie 7
Kiinteistö Oy Vantaan Rajatorpantie 8
Kiinteistö Oy Vantaan Kilterinkaari 8
Kiinteistö Oy Vantaan Kilterinkujanparkki
Kiinteistö Oy Vantaanportin Maamerkki
Kiinteistö Oy Vantaanportin Seisake
Kiinteistö Oy Verkko
Kokkokallion Pysäköinti Oy
Lappeenrannan Kulmatalo Oy
Lehmus-Kodit Oy
Exilion Capital Oy
Exilion Real Estate I Ky
Kiinteistö Oy Elielin liikerakennus
Kiinteistö Oy Itämerentori
Kiinteistö Oy Kluuvikatu 8

Probus Holding Oy
Asunto Oy Helsingin Hiekkalaituri
Asunto Oy Sodankylän Kaivola
Asunto Oy Vuohelmi Helsinki
Avara Anterius Oy
Avara Aptus Oy
Avara Artus Oy
Avara Domus Oy
Avara Orientis Oy
Avara Probus Oy
Kiinteistö Oy Levin Kätkänkiisa
Kiinteistö Oy Ollinrinne
Simonkentän Hotelli Kiinteistö Oy
Tammi-Kodit GP Oy
Tammi-Kodit Ky
Asunto Oy Kangasalan Finnentie 15
Asunto Oy Nokian Hinttalankatu 12
Asunto Oy Raison Kerttulantie 18
Asunto Oy Raison Kruunuvoudinkatu
Asunto Oy Raison Martinkatu 5 ja 7
Asunto Oy Tampereen Aapelinraitti 3
Asunto Oy Tampereen Aapelinraitti 5
Asunto Oy Tampereen Aapelinraitti 7
Asunto Oy Tampereen Alasniitynkatu 23
Asunto Oy Tampereen Hussankatu 31
Asunto Oy Tampereen Insinöörikatu 80
Asunto Oy Tampereen Junailijankatu 1
Asunto Oy Tampereen Melakatu 5
Asunto Oy Tampereen Oraskuja
Asunto Oy Tampereen Peltovainionkatu 16
Asunto Oy Tampereen Uittotunnelinkatu
Asunto Oy Tampereen Vaakonraitti 8
Asunto Oy Tampereen Vestonkatu 59
Asunto Oy Tampereen Vestonkatu 67
Asunto Oy Ylöjärven Asemantie 10

Elos riskhantering

Riskhanteringen som en del av den interna kontrollen

I Elo sköts riskhanteringen som en del av bolagets interna kontroll. Avsikten med den interna kontrollen är att i tillräcklig grad försäkra sig om att

- bolagets verksamhet är ekonomisk, effektiv och produktiv;
- uppställda syften och mål uppnås;
- lagar, föreskrifter, verksamhetsprinciper, förvaltningsorganens beslut, interna planer, regler och förfaranden efterföljs;
- riskerna i anslutning till verksamheten hanteras och
- rapporteringen och annan ledningsinformation är tillförlitlig

Utgångspunkten vid ordnandet av Elos riskhantering är att följa myndighetsbestämmelser och att i tillämpliga delar försöka utvecklas i riktning mot den bästa europeiska riskhanteringspraxisen. Genom riskhantering säkerställs verksamhetens kontinuitet i olika situationer och stöds bolaget att uppnå verksamhetsmålen och konkurrensfördelar.

Enligt Elos principer ska en täckande riskhantering gälla alla slag av risker och delar av organisationen. Likaså ska riskhanteringsprocesserna vara systematiska, kontinuerliga och hela tiden utvecklas. En täckande riskhanteringsprocess innehåller följande skeden: riskidentifiering, mätning och bedömning av riskerna, åtgärder för att ändra riskställningen, för att bereda sig och förebygga risker samt riskuppföljning, riskkontroll och rapportering.

Riskhanteringen ska särskilt täcka risker förknippade med hanteringen av tillgångar och ansvar, placeringar, likviditet, koncentrationsrisker, operativa risker, strategiska risker, anseenderisk, enskilda riskers samverkan och externa risker.

Risktäckningskapaciteten är den risk som bolaget kan ta för att nå sina strategiska och affärsmässiga mål. Risktäckningskapaciteten beskrivs bäst med bolagets solvens, med vilken man bereder sig både för placeringsrisker och de försäkrings-tekniska risker som är på bolagets ansvar. Bolagets risktäckningskapacitet är också beroende av bolagets ledningssystem och riskhanterings kvaliteten. En högklassig och tillförlitlig förvaltning samt intern kontroll och riskhantering ökar bolagets risktäckningskapacitet och möjliggör en större risktagning.

Risktagningsviljan är den risk som bolaget är villigt att ta för att uppnå sina affärsmål. Risktagningen inom olika funktioner sker inom de gränser som styrelsen fastställt och dimensioneras så att den inte äventyrar bolagets verksamhet eller stabilitet. Det viktigaste valet som gäller bolagets risktagningsvilja hänför sig till placeringarnas riskställning och solvenshanteringen.

Ordnanet av riskhanteringen

Styrelsen beslutar om bolagets strategi och affärs mål. Elos styrelse har totalansvar för ordnanet av riskhanteringen. Styrelsen fastställer de allmänna riskhanteringsprinciperna, ansvarsfördelningen och de viktigaste riktlinjerna. Styrelsens fastställer målen och begränsningarna som gäller riskerna noggrannare i riskhanteringsplanen samt i fråga om placeringarna i placeringsplanen. Som en del av riskhanterings- och strategiarbetet upprättas i Elo varje år en risk- och solvensbedömning (ORSA, own risk and solvency assessment). I risk- och solvensbedömningen sammanställs olika bedömningar och analyser om de risker som är väsentliga för bolagets verksamhet och om hanteringen av dem. Risk- och solvensbedömningen utgör en del av bolagets strategiska beslutsfattande, riskhanteringssystem och utarbetandet av placeringsplanen och stöder på så sätt styrelsens beslut.

Även affärsplanerna kan innehålla riskmål, mätare och begränsningar. Riskhanteringsärenden behandlas även i styrelsens revisionsutskott.

Styrelsen följer regelbundet upp riskhanteringen och utvecklingen av de väsentligaste riskerna. Solvensen och placeringsriskerna rapporteras till styrelsen i standardform varje månad och något mer omfattande varje kvartal. De operativa riskerna rapporteras till styrelsen ungefär varje kvartal. Bolagets totala risksituation bedöms varje år och det görs upp en riskhanteringsplan som styrelsen ska godkänna. Utöver det rapporteras en lägesöversikt av riskernas och riskhanteringsens helhetsituation varje halvår.

Bolagets verkställande direktör rapporterar till styrelsen om bolagets verksamhet, risker och ordnanet av riskhanteringen.

På riskhanteringsens första nivå rapporterar affärsfunktionernas direktörer till verkställande direktören om de affärsrättsliga och operativa riskerna samt om genomförandet av nödvändiga riskhanteringsåtgärder, iakttagandet av bolagets riskhanteringspolicy, riskhanteringsplan och riskhanteringsanvisningar samt riskuppföljningen inom sina respektive ansvarsområden.

DEN INTERNA KONTROLLENS ROLLER OCH ANSVAR

De oberoende riskövervakningsfunktionerna bildar riskhanteringsens andra nivå. Som en centraliserad oberoende riskövervakningsfunktion i bolaget fungerar enheten för oberoende riskkontroll och business control, som bedömer bolagets risker och riskhantering i sin helhet, stöder utvecklingen av riskhanteringen och bland annat bereder bolagets riskhanteringsplan för styrelsens godkännande. Vissa delområden inom riskhanteringen har dessutom skilda aktörer som sköter den oberoende kontrollen. Kontrollen och rapporteringen av solvens och placeringsrisker sköts i enheten för ekonomi och övervakning av placeringsrisker. Aktuariefunktionen övervakar de försäkringstekniska riskerna och solvensen.

Compliance-funktionen har i uppgift att sköta den oberoende kontrollen av att verksamheten är lagenlig och att andra interna och externa regler i anslutning till verksamheten efterföljs samt att stöda styrelsen i ordnanet av en tillförlitlig förvaltning. Compliance-funktionen har ett nära samarbete både med ledningen och affärsfunktionerna genom att bl.a. stöda, informera och utbilda i ärenden som ansluter sig till juridiska risker.

Den interna revisionen bildar den tredje nivån. Den interna revisionen bedömer om riskhanteringsprocesserna är tillräckliga och effektiva genom att ge rekommendationer och konsultering om hur de kan förbättras och utvecklas.

För genomförandet av riskhanteringen har bolaget koordineringsgrupper med ansvar för riskhanteringen som helhet, solvenshanteringen, hanteringen av placeringsrisker och säkerheten.

Klassificeringen av och de allmänna principerna inom riskhanteringen

Inom Elos riskhanteringsplanering och dokumentation används en indelning i tre riskklasser:

- strategiska risker
- finansiella risker
- operativa risker

Strategiska risker är bland annat risker förknippade med valda strategiska avsikter eller till förändringar i marknadsställning, konkurrensläget eller kundbeteendet samt till den allmänna ekonomiska utvecklingen. Beroende på situation kan en finansiell eller operativ risk bli en strategisk risk. De finansiella riskerna ansluter sig närmast till bolagets solvens och placeringsverksamhet, riskkoncentrationer, bolagets rörelsekostnader, likviditet och försäkringsverksamhet. Med operativa risker avses risker som orsakas av bolagets processer, personal, datasystem, externa faktorer eller dataskydd. I samband med de operativa riskerna behandlas även juridiska risker och compliance-risker.

Enligt riskhanteringsprinciperna strävar man inom Elo efter en företagskultur där intern kontroll och riskhantering har införlivats i all verksamhet, i ledningssystemet och det dagliga beslutsfattandet. Även bolagets företagskultur som bygger på öppenhet och förtroende stöder riskhanteringen. Utgångspunkten är att i alla förhållanden trygga bolagets solvens och likviditet.

Finansiella risker

Solvens

I arbetspensionsbolaget hänförs sig risken med de största konsekvenserna till en betydlig försvagning av solvensen, vilket kan hända om placeringsriskerna realiserar eller om placeringarna avkastar betydligt sämre än vad

avkastningskravet på ansvarsskulden skulle förutsätta. Elos mål är att bedriva en lönsam och ansvarsfull placeringsverksamhet samt att trygga solvensen. Placeringsverksamheten styrs enligt principerna i placeringsplanen. Riskerna i placeringsverksamheten analyseras inom den solvensram som myndigheterna fastställer och med hjälp av bolagets interna riskmodeller. Behövligt solvenskapital bestäms utifrån hur riskfyllda placeringarna är. Placeringsverksamheten begränsas också av de begränsningar att sprida riskerna som ingår i placeringsplanen, avkastningskravet på ansvarsskulden samt kravet på att trygga likviditeten.

Med hjälp av solvenskapitalet skapas buffertar för fluktuationer i arbetspensionsbolagets placeringstillgångar och försäkringsrörelse. Hanteringen av placeringsriskerna utgår från att bolagets solvens är tryggad med tillräcklig sannolikhet. Solvenskapitalet ska vara tillräckligt stort, så att det täcker förväntade värde- och avkastningsfluktuationer inom de tillgångsslag som utgör täckning för ansvarsskulden. Totalrisken har dimensionerats så att solvenskapitalet i förhållande till solvenskraven hålls på betryggande nivå också ifall riskerna realiserar.

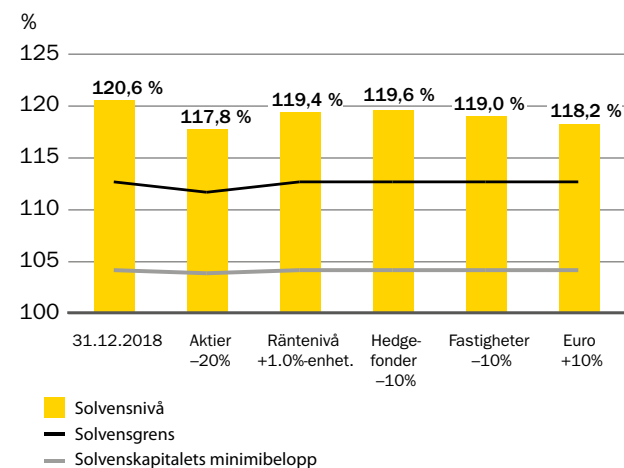
Arbetspensionsbolaget ansvarar för utbetalningen av både nuvarande och kommande pensioner. Ansvarerna är långsiktiga, vilket innebär att placeringsverksamheten bör vara långsiktig och betryggande. Avkastning förutsätter risktagning, och bolaget dimensionerar hela tiden sin risktagningens vilja i förhållande till risktagningens förmågan.

Solvenskapitalet, i främsta hand det ofördelade tilläggsförsäkringsansvaret och placeringarnas värderingsdifferenser, har i uppgift att fungera som buffert i händelse av eventuella förluster av placeringsverksamheten, men det ofördelade tilläggsförsäkringsansvaret används också som buffert för resultatet av riskrörelsen i försäkringsverksamheten. Om intäkterna av placeringsverksamheten överstiger avkastningskravet på ansvarsskulden, utökar den överstigande delen solvenskapitalet. Om intäkterna av placeringsverksamheten är lägre än avkastningskravet, upplöses det influtna solvenskapitalet till ett motsvarande belopp. På motsvarande sätt,

om avgifterna för riskrörelsen överstiger motsvarande utgifter, ökar det ofördelade tilläggsförsäkringsansvaret och tvärtom.

Elos solvens följs upp med hjälp av den solvensram som myndigheterna fastställt. Som viktiga solvensnyckeltal rapporteras solvenskapitalet, solvensnivån och solvensställningen.

Känslighetsanalys av solvensen 31.12.2018

Solvansen följs också upp med bolagets egna modeller, vilka syftar till att beskriva placeringarnas faktiska risk exaktare än myndigheternas ramverk. Med hjälp av modellerna gör bolaget känslighetsanalyser av solvensen, följer upp utvecklingen av risktalen och bedömer den framtida solvensutvecklingen med tillämpande av olika ekonomiska scenarier.

Scenariomodellen som Elo tillämpar för att stöda riskhanteringen och komplettera solvenshanteringen grundar sig på de faktiska ekonomiska nyckeltalen och deras inbördes korrelationer. Solvensramen för arbetspensionssystemet inom den privata sektorn i Finland har implementerats i modellen och avsikten har varit att beakta systemets utmärkande försäkringstekniska egenskaper. Scenariomodellen bygger på en omfattande analys av historiskt observerade variabler, med hjälp av vilken man strävar efter att ta fram möjliga och väsentliga scenarier som inverkar på solvensen.

Elos solvenskapital uppgick i slutet av år 2018 till 3 935,1 miljoner euro och dess förhållande till ansvarsskulden som används i solvensberäkningen var 120,6 procent. Solvensgränsen var 2 431,3 miljoner euro. Solvenskapitalet var 1,6-faldigt i förhållande till solvensgränsen.

Placeringsrisker

Hanteringen av riskerna inom placeringsverksamheten utgör en del av Elos kärnprocesser och en viktig del av placeringsstrategin. För riskerna uppställs begränsningar och spridningsmål som beskriver bolagets placeringsstrategi och -mål så att bolagets solvens inte äventyras på godtagbar trygghetsnivå.

I placeringsplanen som styrelsen fastställer varje år fastställs bl.a.

- bolagets placeringsprinciper och strategiska mål
- Målen inom riskhanteringen och risktagningens viljan, begränsningar, t.ex. avseende spridning och likviditet
- Principerna för användning av derivat
- Grundallokering (fördelningen av placeringarna på olika tillgångsslag), avkastningsmål och befogenheter att avvika från basallokeringen
- Betydande risker förknippade med placeringarna, såsom marknads-, kredit- och likviditetsrisk
- Principerna för användning av derivatinstrument

Genom att ta in limiter och beslutsbefogenheter i placeringsplanen strävar man efter att säkerställa att placeringsriskerna sprids i tillräcklig grad och att undvika uppkomsten av riskkoncentrationer. Rapporteringen av placeringar och

limitövervakningen genomförs så att de är oberoende av placeringsfunktionerna.

Då bolaget beslutar om valet av placeringsklasser och planerar allokeringen av tillgångsslag används en analysmodell som utvecklats i bolaget och som innehåller förväntade avkastningar, spridningar och placeringsslagets ömsesidiga beroende. I beräkningen beaktas även den allmänna solvensutvecklingen inom arbetspensionsbranschen. Med hjälp av modellen granskas olika allokeringar och marknadslägen för att under granskad tidsperiod uppnå den sannolikt bästa möjliga avkastningen som bolagets solvens möjliggör. Marknaden och placeringsmiljön följs regelbundet och risktagningens möjligheter tas hela tiden i beaktande när risktagningens viljan fastställs.

Väsentliga riskfaktorer med tanke på placeringsverksamheten är marknadsrisk, kredit- och motpartrisk, likviditetsrisk och operativa risk. Med marknadsrisk avses eventuella placeringsförluster på grund av förändringar i marknadspriser eller volatiliteten. Marknadsrisk är risker som beror på förändringar i aktie-, ränte-, valuta-, tillgångs- och fastighetsplaceringarnas värde.

Aktieplaceringarnas marknadsrisk utgörs av förändringar i aktiernas pris och volatilitet på marknaden. En så kallad systematisk aktierisk kan uppstå vid förändringar i det allmänna ekonomiska läget och vid plötsliga marknadsstörningar. En risk som är oberoende av aktiemarknaden och t.ex. beroende av ett enskilt företag eller en enskild bransch är en osystematisk risk. Den osystematiska

Placeringsallokering och placeringsintäkter 31.12.2018

	Grundfördelning		Riskfördelning		Avkastning	Volatilitet
	mn e	%	mn e	%	%	%
Räntepaceringar	8 441,9	37,4	6 302,0	27,9	-0,8	
Lånefordringar	560,2	2,5	560,2	2,5	2,8	
Masskuldebrevslån	6 435,1	28,5	6 327,4	28,0	-1,2	2,6
Masskuldebrevslån i offentliga samfund	3 221,1	14,3	3 160,5	14,0	-0,9	
Masskuldebrevslån i andra samfund	3 214,0	14,2	3 166,9	14,0	-1,5	
Övriga finansmarknadsinstrument och insättningar inkl. fordringar och skulder som hänför sig till placeringar	1 446,6	6,4	-585,5	-2,6	-0,5	
Aktieplaceringar	9 251,4	40,9	9 303,7	41,2	-4,7	
Noterade aktier	6 802,4	30,1	6 854,7	30,3	-10,2	9,2
Kapitalplaceringar	2 067,4	9,1	2 067,4	9,1	16,0	
Onoterade aktieplaceringar	381,7	1,7	381,7	1,7	10,6	
Fastighetsplaceringar	3 002,8	13,3	3 002,8	13,3	5,8	
Direkta fastighetsplaceringar	2 284,4	10,1	2 284,4	10,1	5,7	
Fastighetsplaceringar och fondföretag	718,4	3,2	718,4	3,2	6,3	
Övriga placeringar	1 899,2	8,4	1 887,0	8,4	1,6	
Placeringar i hedgefonder	1 860,8	8,2	1 860,8	8,2	1,7	3,6
Råvaruplaceringar	0,0	0,0	-12,2	-0,1	-	
Övriga placeringar	38,4	0,2	38,4	0,2	-	
Placeringar sammanlagt	22 595,3	100,0	20 495,6	90,7	-1,4	3,1
Derivatens inverkan			2 099,8	9,3		
Sammanlagt	22 595,3	100,0	22 595,3	100,0		

Avkastningen på valutaderivat har under redovisningsperioden bedömts för de olika tillgångsslagen i förhållande till de genomsnittliga tillgångarna i valuta. Totalavkastningsprocenten innehåller intäkter, kostnader och driftskostnader som inte hänförs till placeringsslag. Masslånens modifierade duration är 3,7 år. Den öppna valutapositionen är 20,6 % av marknadsvärdet.

aktierisken kan minskas genom att sprida placeringarna på flera placeringsobjekt, på olika branscher och på flera olika geografiska områden. Aktierisken kan begränsas förutom genom avyttring av placeringar även med skyddande aktie- och aktieindexderivat.

Ränterisk uppstår då förändringar i den allmänna räntenivån inverkar på ränteplaceringarna. Ränterisken hanteras genom att ändra placeringarnas allokering på räntekurvan inom ramen för placeringslimiterna både med kontantplaceringar och derivat. Kreditrisken hanteras genom att sprida placeringarna på olika branscher och kreditklasser samt även geografiskt. Kreditrisken förknippad med masskuldebrevslån hanteras både genom att begränsa enskilda placeringar per kreditklass och kreditklassens sammanräknade andel av masslåneportföljen. För hanteringen av motpartrisk förknippad med OTC-derivat använder Elo standardkontrakt som godkänts av ISDA och begränsar den öppna motpartrisk med ett säkerhetsförfarande.

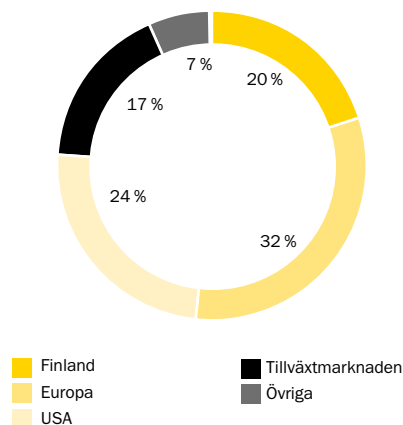
Elos placeringsrisker övervakas fortlöpande av en funktion som är oberoende av placeringsverksamheten. För hanteringen av marknadsriskerna genomför bolaget regelbundet t.ex. stresstest och avkastningsberäkningar i olika scenarier och gör beräkningar av maximal förlust. Den regelbundna rapporteringen och uppföljningen innehåller också en granskning av tillgångslagets eller placeringsobjektets typiska risktal.

Försäkringsrisker

Försäkringsavgiften och ansvarsskulden innehåller den rörelse som är på bolagets eget ansvar, dvs. riskrörelsen, samt utjämningsrörelsen som är på gemensamt ansvar.

De största försäkringsriskerna uppstår då de prognoser som använts vid fastställandet av försäkringsavgiften avviker från de faktiska utgifterna speciellt i fråga om nya beviljade pensioner och andra motsvarande kostnader. De viktigaste försäkringsriskerna vid fastställandet av grunderna för ansvarsskulden uppstår då den faktiska pensionsutbetalningstiden avviker från använda prognoser på lång sikt. Grunderna för den avgift och ansvarsskuld som uppfyller trygghetskraven är desamma för alla arbetspensionsbolag och

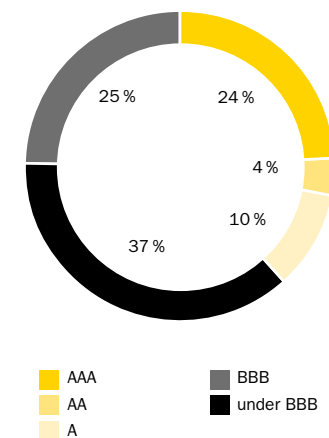
De noterade aktieplaceringarnas geografiska fördelning 31.12.2018

de fastställs av social- och hälsovårdsministeriet. Deras ändamålsenlighet undersöks i Arbetspensionsförsäkrarna Telas avdelning för beräkningsgrunder och i dess undergrupper. Lagen förutsätter samarbete mellan företagen i utvecklandet av beräkningsgrunderna. Varje bolag gör årligen analyser av huruvida riskmått är tillräckliga. De gemensamma grunderna innehåller en risk för att resultatet i ett enskilt bolag i princip systematiskt kan vara sämre än i de övriga bolagen på grund av att bolaget t.ex. har ett avvikande försäkringsbestånd till följd av de försäkrade företagens branschfördelning i jämförelse med de övriga bolagen. Försäkringsbeståndets struktur kan också leda till en motsvarande situation vad gäller den gemensamma avgiftens omkostnadsandel.

Arbetspensionsbolagen bereder och ansöker tillsammans om grunderna för försäkringsavgiften, ansvarsskulden och avkastningskravet. Elo deltar i beredningen av beräkningsgrunderna under försäkringsmatematikernas ledning. Samarbetet mellan arbetspensionsanstalterna är obligatoriskt enligt lag.

Masskuldebrevslånens fördelning per kreditklass 31.12.2018.

Av den försäkringsrörelse som var på Elos eget ansvar 2017 bestod huvuddelen av pensionsförsäkring enligt lagen om pension för arbetstagare (ArPL). Därtill hade bolaget tilläggspensionsförsäkring enligt APL och pensionsförsäkring enligt lagen om pension för företagare (FöPL).

Pensionsförsäkring enligt ArPL

Bolagets risker förknippade med pensionsförsäkring enligt ArPL hänförs sig till ålderspensioner, invalidpensioner och kreditförluster av försäkringsavgifter. Inom familjepension och partiell ålderspension finns det ingen andel som är på bolagets ansvar.

Då det gäller ålderspensioner utgörs bolagets risk av att de försäkrade och pensionstagarna lever längre än vad som antagits i beräkningsgrunderna. Risken minskas emellertid betydligt i och med att ansvaret för ändringar i beräkningsgrunderna som beror på att den allmänna livslängden ökar är på gemensamt ansvar och finansieras ur utjämningsrörelsen.

Inom invalidpension är risken att försäkringsavgiften inte räcker till för att täcka kostnaderna för pensionsfallen. Om den väntade utgiftsnivån för invalidpensionerna stiger, justeras följande beräkningsgrund uppåt. En risk som avviker från genomsnittet är emellertid på bolagets ansvar. Stora arbetsgivare har en prissättning som grundar sig på avgiftsklasser och i fråga om den hänför sig bolagets risk till att de år som ligger till grund för prissättningen och som ofta är flera år gamla, inte längre avspeglar den faktiska risken för arbetsoförmåga hos försäkringstagaren. En ytterligare risk är också att försäkringstagaren byter bolag när avgiftsklassen stiger, vilket innebär att de avsättningar som blir kvar i bolaget måste räcka till för framtida invalidpensionsutgifter.

Bolaget är själv ansvarigt för kreditförluster av försäkringsavgifter. Försäkringsavgiften innehåller en avgiftsförlustdel som är avsedd att täcka denna risk. Även i fråga om den hänför sig bolagets risk till hur väl försäkringsavgiftens avgiftsförlustdel beskriver försäkringens faktiska risk.

Bolaget har berett sig för risker i anslutning till försäkringsrörelsen med solvenskapital och utjämningsavsättning. Resultatet av den bolagsspecifika riskrörelsen inverkar direkt på solvenskapitalet. Ett positivt resultat av försäkringsrörelsen på pensionsanstalternas gemensamma ansvar sätts till utjämningsavsättningen och på motsvarande sätt täcks ett negativt resultat från utjämningsavsättningen. Bolaget har heller inget behov av att återförsäkra riskerna.

Arbetspensionsbolaget kan inte inverka på beviljade ålderspensioner. I stället främjar bolaget verksamhet som upprätthåller arbetsförmågan. Målet är att förebygga arbetsoförmåga så att det inte uppstår något behov av att bevilja invalidpension. Bolaget försöker undvika avgiftsförluster, om än bolaget inte kan vägra att bevilja ansökta försäkringar. I fråga om gällande försäkringar strävar bolaget efter att minska avgiftsförluster genom en effektiv indrivning.

Tilläggs pensionsförsäkring enligt APL

Även i fråga om tilläggs pensioner enligt APL har bolaget endast operativt ansvar och finansieringen av dem är ordnad via fördelningssystemet.

Grundförsäkring enligt FöPL

Elo ansvarar för grundförsäkringen enligt FöPL endast på operativt plan. Rörelsen är på gemensamt ansvar och finska staten har i sista hand kostnadsansvar för pensionerna.

Tilläggs pensionsförsäkring enligt FöPL

Även i fråga om tilläggs pensioner enligt FöPL har bolaget endast operativt ansvar och finansieringen av dem är ordnad via fördelningssystemet.

Utjämningsrörelse på gemensamt ansvar

Pensionsanstalterna bär solidariskt ansvar för den icke-fonderade delen av pensionsutgiften. Den löpande andelen av utjämningspensionsutgiften varje år finansieras med utjämningsdelen som uppbärs i ArPL-avgiften samma år samt med utjämningsavsättningen. Som buffert för den årliga pensionsutgiften används utjämningsavsättningen som ingår i bolagets ansvarsskuld. Risken förknippad med finansieringen av pensioner som är på gemensamt ansvar bärs av de försäkrade och försäkringstagarna och finansieringen av dem orsakar således inte någon risk för enskilda pensionsanstalter. Bolaget har emellertid operativt ansvar för pensioner som är på gemensamt ansvar.

Övriga ekonomiska risker

Med likviditetsrisk avses en försvagning i bolagets likviditet och att de likvida medlen är otillräckliga för att täcka utgifterna. Hanteringen av likviditetsrisken grundar sig på prognoser om inkommande och utgående avgifter under olika tidsspann samt på beaktandet av likviditetskravet i placeringsportföljens struktur. Hanteringen av likviditetsrisken underlättas av att de pensioner som betalas månatligen kan förutses till exakta belopp.

Modellrisken ansluter sig till de modeller som används i beslutsfattandet och som är mycket förenklade beskrivningar av verkligheten. Modellrisken hanteras bland annat genom att testa olika resultat med olika material och antaganden samt genom en systematisk utvärdering och validering av

modellerna för att få en tillräckligt djup och bred förståelse för modellernas struktur och antaganden.

Bolagets effektivitet och rörelsekostnader är förknippade med en risk relaterad till hanteringen av bolagets rörelsekostnader. Hanteringen av rörelsekostnaderna ingår i ledningen av bolagets verksamhet och den följs upp både i projekt och i den dagliga affärsverksamheten.

Koncentrationsrisk kan uppkomma av en omfattande verksamhet med en enda motpart eller av placeringar i en enda bransch. Risken hanteras genom att begränsa koncentrationer, t.ex. genom att ställa upp mål för diversifieringen av placeringarna.

Operativa risker

Med operativa risker avses risk som orsakas av felaktiga verksamhetsåtgärder. I Elo indelas de operativa riskerna efter orsak i process-, personal- och datasystemrisker samt i risker som orsakas av externa faktorer. I anslutning till operativa risker behandlas också dataskyddsrisker, juridiska risker, anseenderisken och compliance-ärenden.

Det är inte möjligt eller ens ändamålsenligt att skydda sig för alla operativa risker. Målet är att skapa ett täckande och systematiskt riskhanteringssystem, med hjälp av vilket sannolikheten för operativa risker och deras inverkan kan minskas och affärsverksamhetens kontinuitet säkerställas.

De väsentligaste operativa riskerna i Elo ansluter sig till datasystemen och personalens kompetens. Kritiska processer som kräver störningsfria datasystem och bred kompetens i arbetspensionsbolaget är t.ex. utbetalningen av pensioner till rätt belopp och i rätt tid samt säkerställandet av placeringsverksamheten och solvensen. Avvikelse följs upp och åtgärdas omedelbart. Datasystemriskerna följs regelbundet upp i bl.a. projekt- och dataadministrationens koordineringsgrupp, där Elos olika processer och enheter är representerade. Personalkosten hanteras bland annat med hjälp av koordinerad personalplanering inkl. ersättningsplanering, och genom att satsa på chefsarbete och kompetenskartläggning. Några betydande operativa risker realiserades inte 2018.

Elo har lagstadgad skyldighet att bereda sig för olika förhållanden i syfte att säkerställa verksamhetens kontinuitet. Bolaget har en kontinuitetsplan för de olika funktionerna, i vilken det redogörs för förfaranden t.ex. i händelse av elavbrott eller IT-störningar. Störningar som gäller affärshuset har tryggats med en plan över reservlokaler. För de viktigaste informationssystemen har det upprättats återställningsplaner, vilka uppdateras regelbundet. Elo deltar också i gemensamma handlingsövningar med andra aktörer inom branschen. Målet med beredningsplanen är att skapa förutsättningar att hantera specialförhållanden och en så behärskad och smidig återhämtning som möjligt. Genom kontinuitetshantering strävar bolaget efter att trygga medborgarnas försörjning, dvs. pensionsutbetalning och finansiering i alla förhållanden.

Viktiga processer inom den operativa riskhanteringen är riskkartläggningar (identifiering och bedömning av risker på förhand) och uppföljningen av avvikelser (realiserade eller fall där risken varit nära att realiseras). I de riskkartläggningar som den oberoende riskövervakningen bidrar till två gånger om året identifierar affärsenheten de operativa riskerna inom sin verksamhet, bedömer deras effekter och fastställer tillräckliga kontroll- och hanteringsåtgärder, vilkas genomförande följs upp regelbundet. Registreringen och uppföljningen av incidenter (realiserad risk eller nära ögat-fall) är etablerad. Incidenterna följs upp regelbundet i ledningsgrupperna, i koordineringsgruppen för projekt- och informationshantering samt i koordineringsgruppen för riskhantering. Analysen av incidenter rapporteras också till styrelsen ungefär varje

kvartal som en del av den operativa riskrapporteringen. Resultaten av riskkartläggningarna och uppföljningen av avvikelser utnyttjas i processernas och enheternas verksamhetsplanering samt i bolagets riskhanteringsplan

Strategiska risker

Elos strategiska risker och nödvändiga åtgärder bedöms i samband med bolagets verksamhetsplanering (strategi- eller årsplanering) och i riskhanteringsplaneringen i anslutning till den. Identifieringen av de strategiska riskerna och planeringen av riskhanteringsåtgärder grundar sig på ledningens affärsledningserfarenhet. Elos största strategiska riskerna 2018 anslöt sig till placeringsverksamheten och solvenshanteringen, konkurrensläget och partnersamarbetet. Risk- och solvensbedömningen (ORSA), som fastställts av styrelsen, utgör en viktig del av bolagets strategi- och riskhanteringsprocess.

Utlagda funktioner

Elo ansvarar för riskerna förknippade med de tjänster som det köper av utomstående på samma sätt som för riskerna i anslutning till de tjänster som det själv producerar. Viktiga externa tjänsteproducenter var ICT-producenterna (bland annat Otso och Tieto) och de strategiska samarbetspartnerna i distributionsnätet (LokalTapiola och Fennia). I hanteringen av risker för tjänster som köps utifrån beaktas bland annat en tydlig och transparent beställar-leverantör-modell, entydiga överenskommelser om ansvar och tjänsteinnehåll samt hur säkra tjänsterna är. Vid utläggning på entreprenad iaktas de principer för utläggning av verksamheter som Elos styrelse har fastställt.

Styrelsens förslag till hur vinstmedlen ska disponeras

Styrelsen föreslår att räkenskapsperiodens överskott på 5 574,40 euro överförs till dispositionsfonden. Elo har inte något garantikapital.

Underskrifter av verksamhetsberättelsen och bokslutet den 31.12.2018

Esbo den 25 februari 2019

STYRELSEN

Antti Aho

Ann Selin

Susa Nikula

Minna Helle

Jari Karlson

Antti Kuljukka

Janne Makkula

Jorma Malinen

Marjo Matikainen-Kallström

Erkki Moisander

Olavi Nieminen

Niklas Sonkin

Satu Huber
verkställande direktör

Mikko Karpoja, SGF
Försäkringsmatematiker
enligt 18 kap. 8 § i
försäkringsbolagslagen.

Nyckeltalen

Nyckeltal som beskriver den ekonomista utvecklingen

Ömsesidiga Arbetspensionsförsäkringsbolaget Elo inledde sin verksamhet den 1 januari 2014 då Pensions-Fennia fusionerades med LokalTapiola Pensionsbolag. Begreppet i tabellerna över nyckeltalen motsvarar dem i resultat- och balansräkningen såvida inte någon annan definition

ges. Varje tal har separat avrundats till närmaste tal som är delbart med fem och således ger en summering av siffrorna inte nödvändigtvis det redovisade slutresultatet.

I avkastningen per tillgångsslag har avkastningen på valutaderivat uppskattats i förhållande till de genomsnittliga tillgångarna i valuta för de enskilda tillgångsslagen. Avkastningen för 2017 har omräknats att motsvara nuvarande praxis.

Sammandrag av nyckeltalen	2018	2017	2016	2015	2014
Premieinkomst, mn €	3 639,8	3 510,8	3 321,5	3 157,1	3 022,9
Utbetalda pensioner och övriga ersättningar ¹⁾	3 634,6	3 444,2	3 310,7	3 146,8	3 057,0
Nettointäkter av placeringsverksamheten till verkligt värde, mn €	-331,9	1 607,6	1 147,4	990,1	1 163,8
Nettointäkter av placeringsverksamheten på sysselsatt kapital, %	-1,4 %	7,4 %	5,6 %	5,0 %	6,2 %
Omsättning, mn €	4 062,4	5 174,8	4 116,3	4 041,2	4 067,0
Totala rörelsekostnader, mn €	133,3	134,6	129,9	126,3	128,3
Totala rörelsekostnader %av omsättningen	3,3 %	2,6 %	3,2 %	3,1 %	3,2 %
Rörelsekostnader som täcks med omkostnadsinkomsten % av ArPL-lönesumman och FöPL-arbetsinkomstsumman	0,6 %	0,7 %	0,7 %	0,7 %	0,7 %
Totalresultat, mn €	-806,2	608,5	333,8	29,9	362,5
Ansvarsskuld, mn €	19 082,8	18 628,4	18 527,4	17 849,7	17 078,6
Solvenskapital, mn € ²⁾	3 935,1	4 815,5	4 270,9	4 042,1	4 084,0
i förhållande till solvensgränsen	1,6	1,6	1,8	2,0	2,1
Pensionstillgångar, mn € ³⁾	23 017,9	23 443,9	21 825,3	20 772,1	19 869,4
% av ansvarsskulden ³⁾	120,6 %	125,9 %	124,3 %	124,1 %	125,8 %
Överföring till kundåterbäringar (%) av ArPL-lönesumman ⁴⁾	0,54 %	0,57 %	0,49 %	0,52 %	0,51 %
ArPL-lönesumma, mn €	13 312,7	12 717,0	11 943,7	11 258,1	11 025,9
FöPL-arbetsinkomstsumma, mn €	1 783,7	1 824,2	1 861,6	1 888,0	1 937,1
ArPL-försäkringar ⁵⁾	45 814	45 061	45 149	46 015	46 103
ArPL-försäkrade	440 154	424 461	407 622	398 217	398 079
FöPL-försäkringar	83 724	83 978	84 578	85 054	87 350
Pensionstagare	237 904	227 212	219 725	216 769	217 443

¹⁾ Utbetalda ersättningar i resultaträkningen utan kostnader för ersättningsfunktionen och verksamheten för upprätthållande av arbetsförmågan.

²⁾ Räknats enligt de bestämmelser som varit gällande vid respektive tidpunkt. (Motsvarande princip gäller också övriga solvensnyckeltal.)

³⁾ Ansvarsskuld enligt 11 § 10 punkten i SHM:s förordning (614/2008) + solvenskapital. År 2016 ansvarsskuld + värderingsdifferenser

⁴⁾ Uppges med två decimalers noggrannhet

⁵⁾ Försäkringar som tecknats av arbetsgivare med försäkringsavtal

PLACERINGSALLOKERING

Placeringsallokering till verkligt värde

	Basallokering				Riskfördelning ⁸⁾					
	31.12.2018		31.12.2017		31.12.2018		31.12.2017	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014
	mn euro	%	mn euro	%	mn euro	% ¹⁰⁾	% ¹⁰⁾	% ¹⁰⁾	% ¹⁰⁾	% ¹⁰⁾
Ränteplaceringar sammanlagt	8 441,9	37,4	8 834,2	38,3	6 302,0	27,9	35,6	37,4	39,1	42,3
Lånefordringar ¹⁾	560,2	2,5	553,7	2,4	560,2	2,5	2,4	2,2	2,9	3,0
Masskuldebrevslån	6 435,1	28,5	7 189,5	31,2	6 327,4	28,0	31,4	33,8	33,9	34,7
Övriga finansmarknadsinstrument och insättningar ^{1), 2)}	1 446,6	6,4	1 091,0	4,7	-585,5	-2,6	1,7	1,5	2,4	4,6
Aktieplaceringar sammanlagt	9 251,4	40,9	9 142,8	39,7	9 303,7	41,2	43,8	38,0	35,9	35,3
Noterade aktier ³⁾	6 802,4	30,1	7 208,1	31,3	6 854,7	30,3	35,4	30,5	29,5	30,0
Kapitalplaceringar ⁴⁾	2 067,4	9,1	1 584,0	6,9	2 067,4	9,1	6,9	6,0	5,0	3,9
Onoterade aktier ⁵⁾	381,7	1,7	350,8	1,5	381,7	1,7	1,5	1,5	1,4	1,4
Fastighetsplaceringar sammanlagt	3 002,8	13,3	2 811,8	12,2	3 002,8	13,3	12,2	13,3	13,7	13,7
Direkta fastighetsplaceringar	2 284,4	10,1	2 064,8	9,0	2 284,4	10,1	9,0	9,9	10,5	11,0
Fastighetsplaceringsfonder och kollektiva investeringar	718,4	3,2	747,0	3,2	718,4	3,2	3,2	3,4	3,2	2,7
Övriga placeringar	1 899,2	8,4	2 263,9	9,8	1 887,0	8,4	9,8	14,7	14,7	10,2
Placeringar i hedgefonder ⁶⁾	1 860,8	8,2	2 198,3	9,5	1 860,8	8,2	9,5	13,3	13,3	10,3
Råvaruplaceringar	0,0	0,0	0,0	0,0	-12,2	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga placeringar ⁷⁾	38,4	0,2	65,6	0,3	38,4	0,2	0,3	1,4	1,4	-0,1
Placeringar sammanlagt	22 595,3	100,0	23 052,8	100,0	20 495,6	90,7	101,4	103,4	103,3	101,5
Derivatens inverkan ⁹⁾					2 099,8	9,3	-1,4	-3,4	-3,3	-1,5
Placeringar till verkligt värde sammanlagt	22 595,3	100,0	23 052,8	100,0	22 595,3	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Masskuldebrevsportföljens modifierade duration	3,7									

¹⁾ Innehåller upplupna räntor

²⁾ Innehåller kassa och bank samt köpeskillingsfordringar och -skulder

³⁾ Innehåller även blandfonder, om de inte kan hänföras till någon annan post

⁴⁾ Innehåller kapitalfonder och mezzaninefonder samt placeringar i infrastruktur

⁵⁾ Innehåller även onoterade fastighetsplaceringsbolag

⁶⁾ Innehåller alla typer av andelar i hedgefonder oberoende av fondens strategi

⁷⁾ Innehåller poster som inte kan hänföras till andra placeringsslag

⁸⁾ Riskfördelningen kan redovisas för jämförelseperioderna allteftersom uppgifter samlas in (inte retroaktivt).

Om siffrorna för jämförelseperioderna redovisas och perioderna inte är fullständigt jämförbara ska detta nämnas.

⁹⁾ Inklusive derivatens verkan på skillnaden mellan risk- och grundfördelningen. Påverkan av derivaten kan vara +/-.

Efter justering av skillnaden stämmer slutsumman av riskfördelningen överens med grundfördelningen.

¹⁰⁾ Den proportionella andelen beräknas genom att använda slutsumman av "Placeringar till verkligt värde sammanlagt" som divisor.

Nettointäkter av placeringsverksamheten på sysselsatt kapital

Avkastning €/ % på sysselsatt kapital	Nettointäkter av placeringsverksamheten marknadsvärde ⁸⁾	Sysselsatt kapital ⁹⁾	Avkastning i % på sysselsatt kapital	Avkastning i % på sysselsatt kapital	Avkastning i % på sysselsatt kapital	Avkastning i % på sysselsatt kapital	Avkastning i % på sysselsatt kapital
	31.12.2018 mn euro	31.12.2018 mn euro	%	31.12.2017 %	31.12.2016 %	31.12.2015 %	31.12.2014 %
Ränteplaceringar sammanlagt	-75,0	9 056,3	-0,8	1,4	3,6	0,0	3,8
Lånefordringar ¹⁾	14,6	523,0	2,8	2,6	2,9	3,5	3,1
Masskuldebrevslån	-81,1	6 961,2	-1,2	1,5	4,1	-0,3	4,5
Övriga finansmarknadsinstrument och insättningar ^{1), 2)}	-8,5	1 572,1	-0,5	0,5	0,0	0,1	0,2
Aktieplaceringar sammanlagt	-435,0	9 290,9	-4,7	16,6	9,3	13,0	9,8
Noterade aktier ³⁾	-740,8	7 263,7	-10,2	17,0	9,0	11,1	8,0
Kapitalplaceringar ⁴⁾	269,3	1 683,8	16,0	14,9	9,6	20,4	18,9
Onoterade aktier ⁵⁾	36,4	343,4	10,6	14,4	14,6	26,2	26,0
Fastighetsplaceringar sammanlagt	170,8	2 923,7	5,8	7,6	6,4	6,9	5,4
Direkta fastighetsplaceringar	128,5	2 250,1	5,7	7,4	6,5	5,3	4,7
Fastighetsplaceringsfonder och kollektiva investeringar	42,3	673,6	6,3	8,2	6,3	13,1	8,6
Övriga placeringar	31,1	1 997,2	1,6	1,9	2,5	2,5	7,1
Placeringar i hedgefonder ⁶⁾	34,4	1 993,8	1,7	1,9	1,9	1,6	7,2
Råvaruplaceringar	-2,4	0,3	-	-	-	-	-
Övriga placeringar ⁷⁾	-0,9	3,1	-	-	-	-	-
Placeringar sammanlagt	-308,1	23 268,1	-1,3	7,5	5,6	5,1	6,3
Intäkter, kostnader och driftskostnader som inte hänförts till placeringsslag	-23,7	23 268,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Nettointäkter av placeringsverksamheten till verkligt värde	-331,9	23 268,1	-1,4	7,4	5,6	5,0	6,2

¹⁾ Innehåller upplupna räntor

²⁾ Innehåller kassa och bank samt köpeskillingsfordringar och -skulder

³⁾ Innehåller även blandfonder, om de inte kan hänföras till någon annan post

⁴⁾ Innehåller kapitalfonder och mezzaninefonder samt placeringar i infrastruktur

⁵⁾ Innehåller även onoterade fastighetsplaceringsbolag

⁶⁾ Innehåller alla typer av andelar i hedgefonder oberoende av fondens strategi

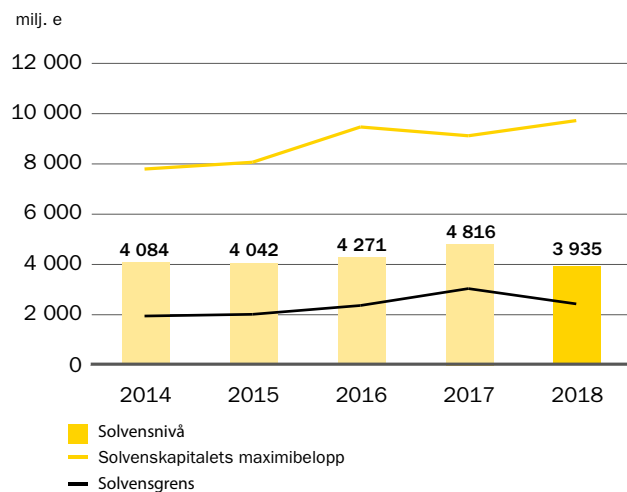
⁷⁾ Innehåller poster som inte kan hänföras till andra placeringsslag

⁸⁾ Förändring i marknadsvärdet vid början och slutet av rapportperioden – kassaflöden under perioden

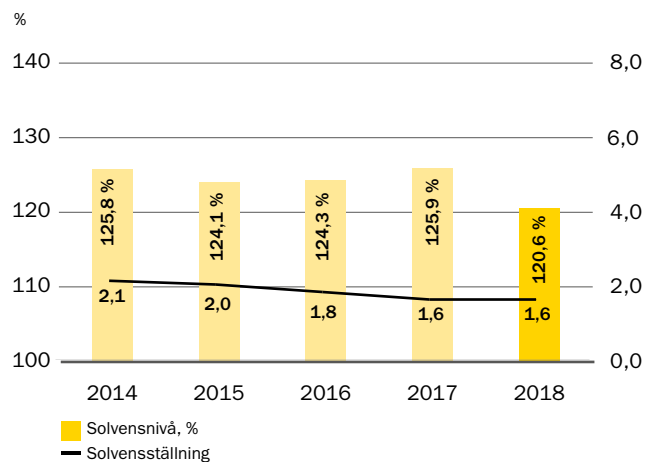
Med kassaflöde avses differensen mellan försäljning/intäkter och köp/kostnader

⁹⁾ Sysselsatt kapital = Marknadsvärde vid början av rapportperioden + kassaflöden som tidsavvägts per dag eller månad

Solvenskapital och dess gränser

Solvensutveckling

Solvenskapital och dess gränser

	2018	2017	2016	2015	2014
Solvensgräns, mn €	2 431,3	3 040,2	2 367,6	2 016,6	1 949,2
Solvenskapitalets övre gräns, mn €	9 725,2	12 160,8	9 470,6	8 066,2	7 796,9
Solvenskapital, mn €	3 935,1	4 815,5	4 270,9	4 042,1	4 084,0
Solvensnivå, % ¹⁾	120,6 %	125,9 %	124,3 %	124,1 %	125,8 %
Solvensställning ²⁾	1,6	1,6	1,8	2,0	2,1

¹⁾ Pensionstillgångar i förhållande till ansvarsskulden enligt 11 § 10 punkten i SHM:s förordning (614/2008).

²⁾ Solvenskapitalet i förhållande till solvensgränsen.

Resultatanalys

mn euro	2018	2017	2016	2015	2014
Resultatets uppkomst					
Försäkringsrörelsens resultat ¹⁾	-14,2	-13,3	-47,7	-1,5	-11,3
Placeringsverksamhetens resultat till verkligt värde	-827,4	592,7	349,3	-4,8	342,0
+Nettointäkter av placeringsverksamheten till verkligt värde ²⁾	-331,9	1 607,6	1 147,4	990,1	1 163,8
- Avkastningskrav på ansvarsskulden	-495,5	-1 014,9	-798,1	-994,8	-821,8
Omkostnadsresultat³⁾	31,8	23,3	29,1	36,2	31,8
Övrigt resultat	3,6	5,8	3,2		
Totalresultat	-806,2	608,5	333,8	29,9	362,5
Disposition av resultatet					
Till förändring av solvensen	-878,0	536,4	275,1	-28,4	306,2
Till förändring i utjämningsbeloppet som inräknas i solvenskapitalet	0,0	0,0	-48,2	-1,6	-12,3
Till förändring av ofördelat tilläggsförsäkringsansvar	-149,8	568,9	-52,3	-158,5	163,5
Till förändring i värderingsdifferenser	-728,3	-32,5	375,5	131,6	151,7
Till förändring av ackumulerade bokslutsdispositioner	0,0	0,1	0,0	0,1	0,3
Räkenskapsperiodens vinst	0,0	0,0	0,0	0,0	2,9
Till förändring av utjämningsbeloppet	0,0	0,0	0,5	0,2	
Till överföring för kundåterbäringar	71,9	72,1	58,3	58,2	56,4
Sammanlagt	-806,2	608,5	333,8	29,9	362,5

¹⁾ Försäkringsrörelsens resultat rapporteras i en skild tabell

²⁾ Placeringsverksamhetens resultat till verkligt värde rapporteras i en skild tabell

³⁾ Omkostnadsrörelsens resultat rapporteras i en skild tabell

Försäkringsrörelsens resultat

mn euro	2018	2017	2016	2015	2014
Premieinkomst för rörelser på bolagets eget ansvar	596,0	564,7	410,1	423,0	424,8
Ränta på ansvarsskuld för rörelser på eget ansvar	472,6	431,6	419,3	405,2	387,4
Inkomst av försäkringsrörelsen	1 068,6	996,2	829,3	828,2	812,1
Utbetalda fonderade pensioner	587,1	540,2	516,4	490,4	453,0
Avgiftsförluster	21,1	18,8	18,4	15,8	17,2
Förändring i ansvarsskuld för rörelser på eget ansvar	474,6	450,4	392,0	323,5	353,3
Ersättningsutgift sammanlagt	1 082,8	1 009,5	926,8	829,7	823,4
överföring till avsättningar för ålderspension (s.k. dödlighetsgrundsavsättning)			49,8		
Försäkringsrörelsens resultat	-14,2	-13,3	-47,7	-1,5	-11,3

Omkostnadsrörelsens resultat

mn euro	2018	2017	2016	2015	2014
Försäkringsavgiftens omkostnadsdelar	120,1	116,2	118,2	118,9	117,7
Avgiftsandelar som används för täckande av rörelsekostnaderna till följd av ersättningsbesluten	5,9	5,1	5,6	5,7	5,4
Övriga intäkter	0,6	0,7	0,9	2,0	1,0
Omkostnadsrörelsens resultat sammanlagt	126,6	121,9	124,6	126,5	124,1
Rörelsekostnader enligt funktion ¹⁾	-94,8	-98,7	-95,6	-90,3	-92,2
Övriga kostnader	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rörelsekostnader sammanlagt	-94,8	-98,7	-95,6	-90,3	-92,2
Omkostnadsrörelsens resultat	31,8	23,3	29,1	36,2	31,8
Rörelsekostnader i procent av omkostnadsrörelsens resultat	74,9 %	80,9 %	76,7 %	71,4 %	74,3 %

¹⁾ Exkl. rörelsekostnader för placeringsverksamheten, de kostnader som täcks med delen för hanteringen av risken för arbetsförmåga och lagstadgade avgifter

Hanteringen av risken för arbetsförmåga

mn euro	2018	2017	2016	2015	2014
Premieinkomst; andel för hanteringen av risken för arbetsförmåga	3,8	3,6	3,4	3,2	3,1
Kostnader som täckts med delen för hantering av risken för arbetsförmåga och som upptagits i ersättningskostnaderna	2,8	2,1	2,6	5,5	4,8
Kostnader som täckts med delen för hantering av risken för arbetsförmåga och som upptagits i rörelsekostnaderna ²⁾	0,0	0,9	0,9	0,0	0,0
Kostnader som täckts med delen för hantering av risken för arbetsförmåga/delen för hantering av risken för arbetsförmåga, %	74,4 %	58,4 %	76,7 %	174,4 %	154,0 %

²⁾ Sedan år 2016 ingår inte personalkostnader i anslutning till hanteringen av risken för arbetsförmåga bland bolagets egna anställda

Guide för läsande av nyckeltalen

Ömsesidiga Arbetspensionsförsäkringsbolaget Elo inledde sin verksamhet den 1 januari 2014, då Pensions-Fennia fusionerades med LokalTapiola Pensionsbolag. I siffrorna för jämförelseperioderna har gällande lagstiftning det aktuella året använts.

Aktieavkastningsbundet tilläggsförsäkringsansvar ingår i försäkringsavgiften och fungerar som en buffert för en del av aktieplaceringarna. Denna del av ansvarsskulden förändras beroende på det genomsnittliga utfallet av aktieavkastningarna inom pensionssystemet.

Antalet försäkringar, försäkrade och pensions-tagare anges enligt bokslutstidpunkten. I fråga om ArPL-försäkrade, vars uppgifter anmäls till arbetspensionsförsäkringsbolaget varje månad, räknas antalet som har haft inkomster under den senaste månaden, dock så att var och en räknas endast en gång. Inom familjepensionen räknas antalet pensions-tagare alltid som en oberoende av antalet förmånstagare.

Avkastningskravet på ansvarsskulden fastställs på basis av den diskonteringsränta (3 %) som används vid beräkningen av ansvarsskulden, avsättningskoefficienten för pensionsansvaren, beräkningsräntekravet och pensionsanstalternas genomsnittliga aktieavkastning. Det aktieavkastningsbundna

pensionsansvaret steg från ingången av 2018 från 15 procent till 20 procent.

Fördelat tilläggsförsäkringsansvar utgörs av de medel som överförts för att användas för kundåterbärningar till försäkringstagarna

Hantering av risken för arbetsförmåga är verksamhet som arbetspensionsbolaget tillhandahåller för sina kundföretag i syfte att stöda de anställdas orkande och förlänga yrkesbanorna. Tjänsterna består t.ex. av olika former av konsultering, utbildning och verktyg. Pensionsanstalten ska redovisa kostnadsbeloppet för verksamhet för upprätthållande av arbetsförmågan som upptagits i ersättningskostnaderna för räkenskapsperioden och storleken på den andel för hantering av risken för arbetsförmåga som ingår i premieinkomsten för räkenskapsperioden samt förhållandet mellan dessa poster. Dessutom ska pensionsanstalten redovisa de kostnader för hanteringen av risken för arbetsförmåga som täckts med omkostnadsandelen och som upptagits som rörelsekostnader.

Kundåterbärningen nedsätter ArPL-försäkringsavgiften för arbetsgivare med försäkringsavtal.

Lagstadgade avgifter utgörs av kostnadsandelen för Pensionsskyddscentralens verksamhet, justitieförvaltningsavgiften för besvärnsnämnden för arbetspensionsärenden och tillsynsavgiften till Finansinspektionen.

Nettoavkastningen av placeringsverksamheten på sysselsatt kapital (till verkligt värde) uträknas för de enskilda placeringslagen och för placeringarnas sammanlagda belopp med beaktande av kassaflöden som tidsavvägts enligt dag eller månad. Periodens avkastning räknas med tillämpande av en anpassad Dietz-formel (tids- och penningavvägd formel) på så sätt, att det sysselsatta kapitalet beräknas genom att man till marknadsvärdet i periodens början lägger periodens kassaflöden avvägda med den proportionella andel av hela perioden som kvarstår från transaktionsdagen eller från mitten av transaktionsmånaden till periodens slut. Vid beräkningen av sysselsatt kapital beaktas kassa och banktillgodohavanden samt köpeskillingsfordringar och -skulder. I den angivna avkastningen per tillgångsslag har avkastningen på valutaderivat uppskattats i förhållande till de genomsnittliga tillgångarna i valuta för de enskilda tillgångsslagen vid rapporteringstidpunkten.

Omkostnadsrörelsens resultat =
+ Försäkringsavgiftens omkostnadsdelar
+ Avgiftsdelar som kan användas för att täcka rörelsekostnaderna av ersättningsbesluten
+ Övriga intäkter
- Rörelsekostnader enligt funktion exkl. kostnader för skötseln av placeringsverksamheten, kostnader för hanteringen av risken för arbetsförmåga som upptagits i ersättningskostnaderna och lagstadgade avgifter
- Övriga kostnader

Omkostnadsrörelsens resultat utbetalas i sin helhet till kunderna det år som följer på bokslutet.

Kostnader som orsakats av hanteringen av risken för arbetsförmåga och som täckts med omkostnadsandelen syns separat i specifikationen av hanteringen av risken för arbetsförmåga. Kostnaderna för placeringsverksamheten täcks med placeringsintäkterna medan kostnaderna för hanteringen av risken för arbetsförmåga som upptagits i ersättningskostnaderna täcks med avgiftens invalidpensionsdel.

Ofördelat tilläggsförsäkringsansvar utgör en del av bolagets solvenskapital och med hjälp av den bereder man sig för fluktuationer i placeringarnas värde via resultatet och för försäkringsrisker. En del av totalresultatet överförs till det ofördelade tilläggsförsäkringsansvaret.

Omsättning = premieinkomsten före kreditförluster och återförsäkrars andel + nettointäkter av placeringsverksamheten i bokföringen + övriga intäkter

Pensionstillgångarna utgörs av solvenskapitalet och ansvarsskulden.

Placeringsallokering till verkligt värde-rapporten

Basallokering innebär det sammanlagda marknadsvärdet av kontanta placeringar och derivat.

Riskallokering avser det sammanräknade värdet av de kontanta placeringarnas och derivatens deltakorrigerade underliggande tillgångar (futures och terminers underliggande tillgångar samt optioners underliggande tillgångar multiplicerat med optionens delta, dvs. derivatens riskpåverkan). I riskallokeringen redovisas derivatens inverkan på skillnaden mellan risk- och basallokeringen på en egen rad. Efter justering av skillnaden överensstämmer slutsumman av riskallokeringen med basallokeringen.

Placeringsverksamhetens resultat till verkligt värde uträknas genom att dra av avkastningskravet på placeringsverksamheten från nettoavkastningen till verkligt värde. Nettoavkastningen på placeringsverksamheten fås genom att räkna samman nettointäkterna av placeringsverksamheten i resultaträkningen och förändringen i värderingsdifferenserna.

Resultatanalysen visar hur resultatet bildas och disponeras. Resultatet uppkommer av försäkringsrörelsens resultat, omkostnadsrörelsens resultat, resultatet av placeringsverksamheten till verkligt värde samt annat resultat. Resultatet används för förändring av solvens och för överföring till kundåterbäringar. Förändring av solvens utgörs av ofördelat tilläggsförsäkringsansvar, förändring av värderingsdifferenser och ackumulerade bokslutsdispositioner samt av överföring för räkenskapsperiodens vinst.

Resultatet av försäkringsrörelsen räknas för de pensioner som är på bolagets ansvar genom att från avgiftens riskandel dra av den pensionsutgift som är på bolagets eget ansvar. Försäkringsrörelsens resultat överförs till det ofördelade tilläggsförsäkringsansvaret.

Solvenskapitalkravet grundar sig på en riskteoretisk bedömning. Den grundläggande storheten vid solvensanalysen är den s.k. **solvensgränsen**. Ju mera riskbenägen bolagets placeringsallokering är, desto högre är bolagets solvensgräns och ju större solvenskapital förutsätter den. Solvensgränsen är också beroende av försäkringsrisken. Alla väsentliga risker och försäkringsrisker beaktas i beräkningen av solvensgränsen. Gränsen anges i euro. **Solvensen** mäts genom

att ställa pensionstillgångarna i relation till ansvarsskulden, dvs. solvensnivån, och solvenskapitalet i relation till solvensgränsen, dvs. solvensställningen. Solvenskapitalets minimibelopp är en tredjedel av solvensgränsen. Solvenskapitalet kan högst utgöra det tredubbla beloppet av solvensgränsen, dock högst 40 procent av pensionsansvaret med avdrag för det ofördelade tilläggsförsäkringsansvaret och de poster som enligt 139 § 2 mom. i lagen om pension för företagare inte ska beaktas i premieansvaret. Om solvenskapitalet under det andra året överstiger sitt maximibelopp, ska bolaget göra en extra överföring till kundåterbäringar.

Totalresultatet utgörs av försäkringsrörelsens resultat, omkostnadsrörelsens resultat, annat resultat och resultatet av placeringsverksamheten till verkligt värde.

Totala rörelsekostnader utgörs av rörelsekostnader enligt funktion, vilka inkluderar kostnader för skötseln av placeringsverksamheten, kostnader för hanteringen av risken för arbetsförmåga, vilka upptagits i ersättningskostnaderna samt lagstadgade avgifter och övriga kostnader.

Utbetalda ersättningar =

+ Utbetalda pensioner till pensionstagare
+ utbetalda/erhållna ersättningar för kostnadsfördelningen
+ Andel av arbetslöshetsförsäkringsfondens försäkringsavgift och av fördelningen av kostnaderna för de pensionsandelar som intjänats på basis av oavlönade perioder
+ Kostnader för ersättningsfunktionen
+ Kostnader för hanteringen av risken för arbetsförmåga

Värderingsdifferenser uppkommer genom skillnaden mellan placeringarnas verkliga värde och det redovisade värdet.

Övrigt resultat innehåller bl.a. övriga intäkter och kostnader, ränteposter som orsakas av en ojämn fördelning av försäkringsavgifter, betalningar till kostnadsfördelningen samt Pensionsskyddscentralens kostnadsandelar, avskrivna räntor som ingår i FöPL-avgifter och övergångsavgifter samt intäkter av lagstadgade avgifter.

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Ömsesidiga Arbetspensionsförsäkringsbolaget Elo

Revision av bokslutet

Uttalande

Vi har utfört en revision av bokslutet för Ömsesidiga Arbetspensionsförsäkringsbolaget Elo (fo-nummer O201103-7) för räkenskapsperioden 1.1 – 31.12.2018. Bokslutet omfattar koncernens samt moderbolagets balansräkning, resultaträkning, finansieringsanalys och noter till bokslutet.

Enligt vår uppfattning ger bokslutet en rättvisande bild av koncernens och moderbolagets ekonomiska ställning samt om resultatet av deras verksamhet i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden gällande upprättande av bokslut och det uppfyller de lagstadgade kraven.

Våra uttalanden i denna rapport är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som överlämnats till revisionsutskottet.

Grund för uttalandet

Vi har utfört vår revision i enlighet med god revisionssed i Finland. Vårt ansvar enligt god revisionssed beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar för revisionen av bokslutet.

Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernföretagen enligt de etiska kraven i Finland som gäller den av oss utförda revisionen och vi har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa.

Andra tjänster än revisionstjänster som tillhandahållits moderbolaget och koncernföretagen är enligt vår bästa kunskap och övertygelse i enlighet med bestämmelserna för dylika tjänster i Finland och vi har inte tillhandahållit förbjudna tjänster som avses i EU förordningens 537/2014 artikel 5.1. De andra tjänster än revisionstjänster som vi tillhandahållit framgår ur not 5 till koncernbokslutet.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

De mest betydande uppskattade riskerna för väsentliga felaktigheter

Vi har fullföljt våra skyldigheter som beskrivs i avsnittet Revisorns ansvar för revisionen av bokslutet, inklusive våra skyldigheter gällande dessa mest betydande risker. Följaktligen inkluderade vår revision utförandet av åtgärder planerade att ge svar till vår bedömning av risken för betydande fel i bokslutet. Resultatet av våra revisionsåtgärder utgör basen för vårt revisionsuttalade gällande det medföljande bokslutet.

Vid vår revision har vi beaktat risken att ledningen förbigår kontroller. Detta har omfattat en bedömning av om det finns indikationer på ledningens medvetna förhållande till dessa, vilket kan medföra en väsentlig risk för felaktigheter till följd av oegentligheter.

Bolagets bokslut innehåller inte de mest betydande riskerna för väsentliga felaktigheter som avses i EU förordningens 537/2014 artikel 10 punkt 2c.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för bokslutet

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för upprättandet av bokslutet och för att bokslutet ger en rättvisande bild i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden gällande upprättande av bokslut samt uppfyller de lagstadgade kraven. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta ett bokslut som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av bokslutet ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av moderbolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om man avser att likvidera bolaget eller koncernen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar för revisionen av bokslutet

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida bokslutet som helhet innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen

garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i bokslutet.

Som del av en revision enligt god revisionssed använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- Identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i bokslutet, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- Skaffar vi oss en förståelse av den del av moderbolagets eller koncernens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

- Utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i ledningens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- Drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av bokslutet. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om moderbolagets eller koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i bokslutet om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om bokslutet. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett moderbolag eller en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.
- Utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i bokslutet, däribland upplysningarna, och om bokslutet återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernbokslutet. Vi ansvarar för styrning, övervakning och

utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för vårt uttalande.

Vi kommunicerar med dem som har ansvar för bolagets styrning avseende, bland annat, revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den, samt betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat under revisionen.

Övriga rapporteringsskyldigheter

Uppgifter om revisionsuppdraget

Vi har fungerat som av bolagstämman vald revisor från och med 23.4.2014 oavbrutet i 5 år.

Övrig information

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för den övriga informationen. Den övriga informationen omfattar verksamhetsberättelsen.

Vårt uttalande om bokslutet täcker inte övrig information.

Vår skyldighet är att läsa den ovan specificerade övriga informationen i samband med revisionen av bokslutet och i samband med detta göra en bedömning av om det finns väsentliga motstridigheter mellan den övriga informationen och bokslutet eller den uppfattning vi har inhämtat under revisionen eller om den i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter. Det är ytterligare vår skyldighet att bedöma om verksamhetsberättelsen har upprättats enligt gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse.

Enligt vår uppfattning är uppgifterna i verksamhetsberättelsen och bokslutet enhetliga

och verksamhetsberättelsen har upprättats i enlighet med gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse.

Om vi utgående från vårt arbete på den övriga informationen, drar slutsatsen att det förekommer en väsentlig felaktighet i verksamhetsberättelsen, bör vi rapportera detta. Vi har ingenting att rapportera gällande detta.

Esbo 25.2.2019

Ernst & Young Ab
revisionssamfund

Ulla Nykky
CGR

Ömsesidiga Arbetspensionsförsäkringsbolaget Elo

Besöksadress: Norrskensvägen 7, 02100 Esbo

Postadress: Arbetspensionsbolaget Elo, 00041 Elo

Telefon: 020 703 50 Fax: 020 703 5100

www.elo.fi